Anul 2 ■ Numărul 86-87
Preț: 11,90 lei
27.12.2019 - 9.01.2020

CELE MAI INTELIGENTE

ROMÂNIA Newsweek®

LOCURILE, OAMENII ȘI COMPANIILE CARE TRANSFORMĂ MODUL ÎN CARE LUCRĂM ȘI TRĂIM

ORAȘE ALE LUMII

BIBLIOTECA ALEPH

19086
5 948494 000029

EDIȚIE SPECIALĂ: 96 DE PAGINI. URMĂTORUL NUMĂR VA APĂREA PE 10 IANUARIE 2020

KISS FM

WINTER**KISS**

Newsweek ROMÂNIA

27.12.2019-9.01.2020 _ ANUL 2 _ NR.86-87

SUMAR

Periscop

10 **Pile, cunoştinţe, relaţii**
Naşa lui Firea, 4.400 de euro lunar de la PMB

Opinii

14 RĂZVAN CHIRUŢĂ
Eroii prea puţin cunoscuţi ai României

15 RADU PARASCHIVESCU
Testamentul roşu

Dosar

16 **Gala Premiilor Newsweek România „Valori 2019“**
Oamenii care schimbă România

Periscop

28 **7 luni**
Moştenirea lui Dragnea

34 **Interviu**
Mădălina Turza:
„Nu suntem aici să fim şefi pe un voievodat“

Internaţional

38 **Doctrină gaulistă**
De ce vrea Franţa să se „predea“ Rusiei

40 **Analiză „The Times“**
„Nu-l lăsaţi pe Macron să scrie necrologul NATO!“

42 **Optimism şi propagandă**
O viziune rusească

Magazin

44 **Newsweek Next**
Oraşe din viitor

46 Marile centre urbane ale lumii

48 Miracolul Medellín

56 Cele mai inteligente oraşe din lume

66 Oraş în mişcare: Freetown, Sierra Leone

68 **Aventura**
Doi ani, la pas, prin Amazon

74 **Călătorii**
7 destinaţii care merită vizitate în 2020

76 **Performanţă**
Sportivii români deja calificaţi la Jocurile Olimpice

80 **Sport**
Cine duce sportul românesc mai departe

82 **Retrospectivă Auto**
19 maşini care au marcat anul 2019

92 **Tehnologie**
Hypercar-ul calculatoarelor

Calendar

94 Afacerea Lewinsky îl clatină pe Clinton

» P.16

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poţi abona » P.96-97

REDACŢIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ŞEF _ Răzvan Chiruţă

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ştefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duţă
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăeşteanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuţ Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internaţional SA

Bd. Mărăşti, nr. 65-67, Sector 1, Bucureşti
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
ipg Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

SANNERVILLE, FRANȚA

Ziua „D". Plus 75 de ani

Militari de ceremonie privesc cei 280 de parașutiști care aterizează pe câmpurile din Sannerville, pe 5 iunie 2019, în cadrul ceremoniei de aniversare a 75 de ani de la „D Day", ziua în care aliații au debarcat în Normandia. La festivități au participat veterani, familiile lor, turiști și personal militar. După 11 luni de la debarcare, Aliații au reușit să învingă Germania lui Hitler, punând capăt Celui de-Al Doilea Război Mondial în Europa.

CHRISTOPHER FURLONG/GETTY IMAGES

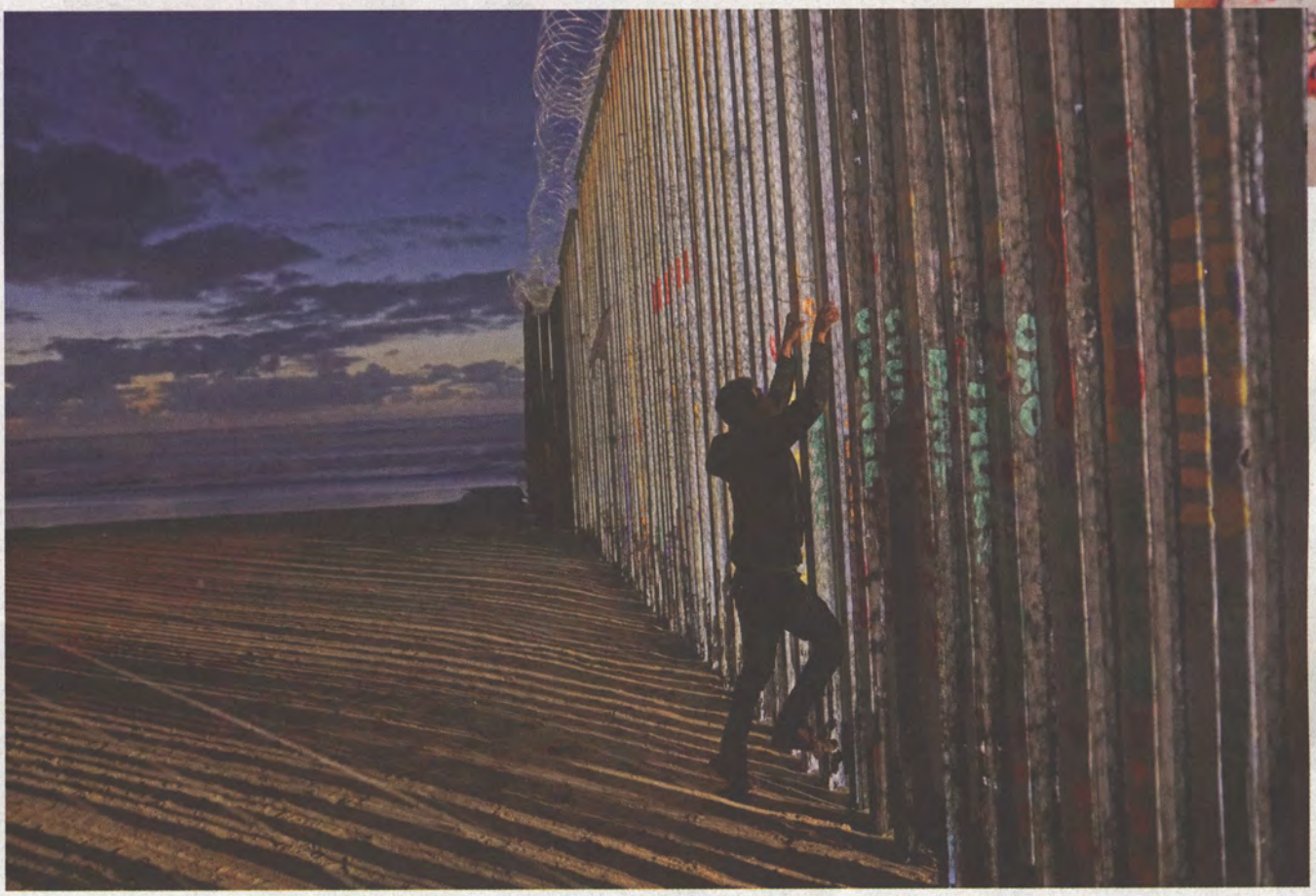

PARIS, FRANȚA

Flăcări la catedrală

Flăcări și fum se ridică din celebra catedrală Notre-Dame din Paris, într-o după-amiază de luni, pe 15 aprilie 2019. Incendiul care a cuprins acoperișul monumentului istoric s-a extins rapid, provocând daune importante. În momentul izbucnirii focului, în catedrală se efectuau lucrări de restaurare.

VERONIQUE DE VIGUERIE/GETTY IMAGES

TIJUANA, MEXIC

Shutdown

Un om se pregătește să escaladeze zidul dintre SUA și Mexic, în apropierea orașului Tijuana, pe 6 ianuarie 2019. Guvernul SUA intra, la acea vreme, în a treia săptămână de blocaj parțial („shutdown"), pe fondul neînțelegerilor dintre democrați și republicani legate de alocarea fondurilor pentru construcția zidului, solicitată de președintele Donald Trump.

SANDY HUFFAKER/GETTY IMAGES

COLOMBO, SRI LANKA

Atac împotriva creștinilor

Un bărbat plânge și se roagă pe străzile din Colombo (Sri Lanka), în apropiere de lăcașul de cult Altarul Sf. Anton, în cadrul unei procesiuni religioase de comemorare a victimelor atacului terorist din Duminica Paștelui Catolic, 21 aprilie 2019, în care și-au pierdut viața peste 250 de persoane. Un grup aparținând Statului Islamic a revendicat atacurile sinucigașe coordonate în trei biserici și trei hoteluri de lux în zona Colombo și Batticaloa.

CARL COURT/GETTY IMAGES

PARIS, FRANȚA

„Vestele Galbene", actul 16

Polițiști francezi sunt înconjurați de nori de gaze lacrimogene, lângă Arcul de Triumf din capitala Franței, Paris, în timpul unor proteste violente organizate de „Vestele Galbene", pe 16 martie 2019. Mitingurile împotriva politicilor social-economice ale președintelui Emmanuel Macron s-au amplificat în martie, după două luni de dezbateri naționale, pe care „Vestele Galbene" le-au catalogat drept o mascaradă.

KIRAN RIDLEY/GETTY IMAGES

HONG KONG, CHINA

În apărarea democrației

O femeie țipă la polițiștii chinezi care înaintează spre manifestanții ieșiți pe străzile districtului Yuen Long din Hong Kong, pe 27 iulie 2019, în timpul protestelor împotriva Legii extrădării, care s-au transformat ulterior în mișcări de sprijin ale democrației. Mitingurile au izbucnit pe 9 iunie 2019 și au continuat și după ce autoritățile comuniste au declarat „mort" proiectul legislativ, care permite anchetarea disidenților comuniști.

LAUREL CHOR/GETTY IMAGES

AS SUSAH, SIRIA

Întoarcerea la ruinele de acasă

Un luptător din Forțele Democrate Siriene (SDF), susținute de Armata SUA, intră pe o stradă pustie și devastată de războiul civil din Siria, pe 16 februarie, în orașul As Susah, în apropiere de Bagouz. Civilii au început să se întoarcă acasă, după ce orașele au fost eliberate de SDF de sub ocupația Statului Islamic.

CHRIS MCGRATH/GETTY IMAGES

LONDRA, ANGLIA

To Brexit or not to Brexit

Un protestatar anti-Brexit și un suporter al ieșirii Marii Britanii din UE se ceartă în timp ce participă la mitinguri în fața Palatului Parlamentului, Westminster, pe 8 ianuarie 2019, în Londra. Parlamentarii au respins la acea dată acordul negociat cu UE de fostul premier britanic Theresa May. Noul termen pentru Brexit este 31 ianuarie 2020, fiind șanse să fie respectat după victoria conservatorilor.

JACK TAYLOR/GETTY IMAGES

PILE, CUNOȘTINȚE, RELAȚII

Naşa lui Firea, 4.400 de euro lunar de la PMB

Apropiați ai primăriței de București trăiesc regește din salarii publice plătite de companiile municipale.

PRIMARUL GABRIELA FIREA a reușit performanța de a duce Bucureștiul înapoi cu 30 ani: cartiere întregi sunt lipsite de apă caldă și de căldură cu săptămânile.

Mai mult, Capitala riscă să intre în faliment, după ce municipalitatea a decis să pompeze anual câteva sute de milioane de lei în cele 22 de companii înființate ilegal. În toate aceste companii ale PMB au fost plantați pe un loc călduț, dar mai ales pe salarii mari, finii, vecinii și prietenii primarului Firea. Nu au fost uitați nici subordonații soțului ei de la primăria Voluntari, angajați pe salarii de 2-3.000 de euro. Acestora li se adaugă rudele și odrasele membrilor de partid de la PSD, ALDE și PMP, care-i asigură majoritatea confortabilă în Consiliul General. Toate aceste companii ilegale se află sub controlul controversatului Marius Manolache, fost deputat și fin al fostului premier Victor Ponta.

Vecinul Corbu, fost la PDL

Vecinul cuplului de edili Firea – Pandele din Voluntari, Adrian Corbu, este ginerele lui Mircia Muntean, fostul primar liberal al orașului Deva. Tânărul Corbu a intrat în câmpul muncii ca ofițer operațional la o companie de credite, apoi a fost angajat la Centrofarm, unde se ocupa de găsirea unor noi spații comerciale pentru dezvoltarea lanțului farmaceutic. În paralel, a cochetat și cu politica, iar, în 2009, era considerat o speranță a tinerilor din PDL. În același an a fost angajat ca asistent la cabinetul secretarului de stat din Ministerului Transporturilor de atunci, Marin Anton. Ulterior, a devenit consilierul personal al liberalului Anton. Din această postură, a ajuns membru în Consiliile de Administrație ale Companiei Naționale de Aeroporturi și Autorității Navale Române. A prins un loc și la Aeroportul Timișoara. Din 2011, s-a transferat în slujba președintelui Consiliului Județean Ilfov, Marian Petrache, care l-a numit consilier personal și șef al departamentului economic-administrativ al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară București - Ilfov. De la Petrache, Corbu a trecut la Ministerul Dezvoltării, pe postul de director de cabinet al secretarului de stat Constantin Marius Banu. Acesta din urmă a fost trimis anul trecut în judecată de DNA, fiind acuzat că, în perioada în care a fost membru al

DE

PETRU ZOLTAN
petcu.zoltan@newsweek.ro

MODĂ
Iuliana Hodos (stânga), fost model într-un concurs televizat organizat de către Cătălin Botezatu (dreapta), este noua stea administrativă a PMB

directoratului Exim Asig, asigurătorul controlat de banca de stat Eximbank, a folosit în mod ilegal suma de 165.704 de lei, provenită din fondurile companiei. De la Dezvoltare, Adrian Corbu a ajuns director general adjunct al companiei SMART SA, filiala de mentenanță și servicii a companiei de stat Transelectrica.

Iluminații de la SMART

În anul 2017, primarul Gabriela Firea l-a recuperat pe Adrian Corbu, pe care l-a numit director general și membru în Consiliul de Administrație (CA) al Companiei Municipale de Iluminat Public, dar și membru în CA al Companiei Municipale Medicală București SA. Un loc călduț la Iluminat Public și-au găsit toți șefii companiei deținute de Transelectrica. Astfel, pe funcția de director general adjunct a fost numită Iuliana Pânzaru, fostă șefă a serviciului Licitații la SMART SA. Tot de la SMART, dar pe funcția de director general adjunct, a venit și fosta asistentă medicală, actual jurist, Daniela Adriana Florea.

Ultimul adjunct al companiei de Iluminat Public, Daniel Florin Lupu, a urmat un curs de trei luni la Colegiul Național de Informații de la Academia SRI. Dar avea în spate o carieră de președinte al unei asociații de vânătoare și pescuit sportiv.

În eșalonul doi al Companiei de Iluminat Public îl regăsim și pe Dan Manolache, fost consilier juridic la SMART SA, angajat de edilul Firea pe funcția de Director al Direcției de Achiziții și derulare contracte.

Lumina de la Deva, via Voluntari

De numele lui Adrian Corbu este legată controversata afacere cu iluminatul festiv al Bucureștiului. Pe 20 decembrie 2018, compania condusă de Corbu a atribuit un contract de 6,1 milioane lei pentru livrarea produselor de iluminat festiv cu tehnologie LED. Contractul a fost atribuit, întâmplător sau nu, companiei MK Ilumination SRL din Deva, orașul de sufletul al socrului său. Contractul a fost contrasemnat de Dan Manolache, directorul Direcției Achiziții. Întâmplător sau nu, soția lui Adrian Corbu și fiica lui Mircia Muntean, Paula, continuă să își laude soțul pe Facebook pentru contractul semnat cu firma din Deva.

Unul din cele mai bogate bugete de salarii se găsește la Compania Municipală Consolidări București, unde sunt plasate multe pile

Cu două luni înainte de atribuirea contractului de la București, firma MK Ilumination a fost contractată și de Primăria orașului Voluntari, controlată de Florentin Pandele, soțul Gabrielei Firea. Firma MK Ilumination este controlată de Horea Mihai Baba și MK Beteiligungs din Austria.

Numele lui Baba mai apare în alte două societăți: Corvin Design și MK Lighting SRL, firme abonate la contractele cu Primăria Voluntari.

Recent, Gabriela Firea a decis ca Adrian Corbu să fie mutat de la Iluminat Public la șefia Companiei Municipale de Consolidări. Aici, a fost numit în locul lui Ioan Laurențiu Moater, care a fost retrogradat pe funcția de director general adjunct. Moater primește un salariu de 17.211 lei brut, la care se adaugă o indemnizație de 30% pentru funcția de conducere, plus un spor de 25% pentru vechime în muncă. Culmea, fiul lui Moater, Gabriel Ioan Moater a fost angajat în cadrul aceleiași companii, pe funcția de asistent manager, pe un salariu de 6.900 de lei brut, pe timp parțial de lucru.

FOTO: CANCAN.RO; INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN; STIRICURATE.RO

Două salarii pentru o fotomodelă

O altă angajată girată de primarul Gabriela Firea și Marius Manolache este Iuliana Hodos, fostă Minza. Ea este cunoscută publicului larg drept „fotomodelul lui Botezatu", pentru că a participat la emisiunea „Next Top Model by Cătălin Botezatu". Ea a fost angajată inițial, pe 28 februarie 2018, în funcția de consilier juridic la Compania Municipală Medicală București. După alte câteva luni, a mai prins un contract de muncă la Compania Municipală Consolidări, unde a fost încadrată pe funcția de specialist în planificarea, controlul și raportarea performanței economice.

Surse din Compania de Consolidări au declarat pentru *Newsweek România* că, în fapt, Hodos a fost încadrată ca șef serviciu, cu timp parțial de lucru, funcție pentru care primește puțin peste 6.200 de lei brut. „Este ilegal să angajezi un șef serviciu pe timp parțial de lucru. Cine îi coordonează pe subalterni după terminarea celor două, patru sau șase ore? Programul de muncă la companii este de opt ore și începe de la 8:30. Cum poate doamna Hodos să fie prezentă în două locuri de muncă în același timp?", se întreabă sursa, mirată. Practic, Hodos primește două salarii plătite din bani publici prin cele două companii înființate ilegal de Firea.

Explicațiile juridice ale primarului

La solicitarea *Newsweek România*, primarul Gabriela Firea a citat din Codul Muncii, în care se menționează că orice salariat are dreptul de a munci la angajatori diferiți sau la același angajator, în baza unor contracte individuale de muncă, beneficiind de salariul corespunzător pentru fiecare dintre acestea.

Legat de faptul că una dintre funcțiile deținute de Hodos este de șef serviciu, edilul Firea a venit cu o explicație decupată din manualele de drept, însă nu explică cum poate fi angajat un șef pe timp parțial de lucru: „Din analiza prevederilor Codului Muncii referitoare la timpul de muncă, se observă că legiuitorul nu a prevăzut o durată maximă a muncii prestate în caz de cumul și nici durata care să fie depășită prin normele de muncă corespunzătoare fiecărei activități prestate în baza unui contract individual de muncă, la angajatori diferiți. În aceste condiții angajarea unei persoane în baza a două sau mai multe contracte individuale de muncă la angajatori diferiți este legală. Legislația în vigoare îi permite, de asemenea, angajatului să stabilească, împreună cu angajatorul, un program individualizat de muncă în măsura în care este posibil acest lucru".

Cum a ajuns Iuliana Hodos angajată la două companii ale municipalității? Primarul Gabriela Firea a explicat că „recrutarea și selecția personalului în cadul companiilor municipale reprezintă rezultatul unui proces continuu de analiză a tuturor activităților din cadrul firmei. Identificarea profilului fiecărui post urmărește ca personalul recrutat să corespundă din punct de vedere educațional cerințelor impuse".

PRIN ALIANȚĂ
Adrian Corbu (sus) este ginerele fostului primar de Deva, Mircia Muntean

Mercedes de peste 100.000 de euro

După terminarea programului în cele două locuri de muncă oferite de Firea, Iuliana Hodos se suie la volanului unui SUV Mercedes GLE, negru, a cărui valoare depășește 100.000 euro, și îl parchează în fața restaurantului Milano, din Piața Unirii. Edilul Gabriela Firea a transmis că mașina condusă de Iuliana Hodos nu face parte din flota de mașini a Primăriei Municipiului București și nici din cea a celor două companii la care este angajată fostul model. Am încercat să obținem un punct de vedere de la Iuliana Hodos, fără succes.

Nașa primăriței, 4.400 de euro de la companiile PMB

Pe site-ul Primăriei Capitalei apare lista cu angajații încadrați în anul 2019. De aici aflăm că nașa și șefa de cabinet a primarului Gabriela Firea, Alina Tarcevschi, a fost reîncadrată pe funcția de director în cadrul PMB.

Din declarația de avere depusă la reîncadrare, rezultă că Tarcevschi deține o vilă de 229,3 mp în București, casă obținută în urma partajului. În plus, ea menționează că a luat un împrumut de 14.000 euro de la fina ei, Gabriela

FOTO: YOUTUBE.COM: GLASUL-HD.RO; INQUAM PHOTOS / ILONA ANDREI

Firea, în 2009, dar fără să menţioneze termenul scadent.

Din acelaşi document aflăm că, în anul 2018, Alina Tarcevshi a primit un salariu de 137.021 lei de la Primăria Capitalei, 6.500 lei de Compania de Dezvoltare Durabilă, 34.392 lei de la Compania de Consolidări, acolo unde lucra part time, 42.714 lei de la Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară Termoenergetica Bucureşti - Ilfov, plus 27.181 lei de la Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară pentru Iluminat Public. În total, 247.808 lei.

Ceea ce înseamnă că în medie a încasat lunar 20.600 lei, adică în jur 4.400 euro. Bani publici.

GENEROZITATE
„Lăsaţi-mi prietenii şi cunoştinţele să vină la mine la Primărie!", pare a spune edilul Gabriela Firea

Există Direcţie de Integritate la Primărie

În cadrul Primăriei Capitalei funcţionează şi o Direcţie de Integritate, condusă de Gheorghe Cristinel Relu Iubitu, fost poliţist. Până în prezent, municipalitatea nu a făcut public niciun caz de conflict de interese sau corupţie. Iubitu a fost poliţist în cadrul Direcţiei de Investigare a Criminalităţii Economice, dar a optat pentru funcţia de şef de Integritate la Primăria Capitalei. Aşa că a fost nevoit să se pensioneze. În anul 2018, a încasat o pensie specială de 49.000 lei, plus salariul de funcţionar, în cuantum de 37.000 lei.

Un alt om de încredere al edilului Firea este Laurenţia Cătălina Guşavan. A fost unsă pe funcţia de şef serviciu la Direcţia de Urmărire Lucrări Mari Infrastructură şi membru în Consiliul de Administraţie al Companiei Municipale Parcuri şi Grădini Bucureşti SA. Pentru funcţia publică, a primit un salariu de 119.216 lei, iar indemnizaţia de la compania ilegală a fost de 37.416 lei. Anterior, Guşavan a deţinut funcţia de director executiv adjunct în cadrul Direcţiei de Urbanism şi Fonduri Europene din Primăria Voluntari, condusă de edilul Florentin Pandele şi soţul Gabrielei Firea. Subalterna lui Pandele a mai lucrat ca stagiar la Primăria Constanţa, în mandatul de primar al lui Radu Mazăre, în cadrul Direcţiei Relaţii Internaţionale şi organizări evenimente, dar şi ca recepţioner la un hotel din Mamaia.

Silvia El Moukaddem, fostă Ioan, a fost angajată de primarul Gabriel Firea pe funcţia de consilier juridic al municipalităţii.

Înainte, a lucrat pe un post asemănător la celebra Agenţie Naţională pentru Restituirea Proprietăţilor, care a avut rolul să-i facă milionari în euro pe băieţii deştepţi ai drepturilor succesorale. Numele Silviei El Moukaddem, precum şi copia buletinului de identitate al acesteia, au fost descoperite de procurorii DNA şi de ofiţerii DGA în urma unei percheziţii domiciliare efectuate în 2008 la locuinţa unui poliţist al Serviciului Înmatriculări Auto şi Permise de Conducere.

Casa lui Laurenţiu Bălan, din Piteşti, a fost percheziţionată de anchetatori, prilej cu care au fost ridicate zeci de liste cu nume ale unor persoane care au dat şpagă pentru a obţine permisul de conducere la Argeş, fără a susţine examenul.

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Eroii prea puțin cunoscuți ai României

„Bună seara și mă scuzați că plâng. Sunt foarte onorată pentru acest premiu. Când m-a sunat doamna Ingrid și mi-a spus, nu îmi vedea să cred că am să ajung aici. Vă mulțumesc din tot sufletul". Aceste cuvinte simple au fost spuse din inimă, plângând și făcându-ne pe toți cei din sală să plângem, de către învățătoarea Dorina Onesc, cea care a primit din partea *Newsweek România* premiul „Dăruire pentru școală", în cadrul galei organizate de revista noastră pe 18 decembrie.

Dorina Onesc parcurge zilnic 100 de kilometri, dus întors, de acasă până la școala unde predă, în satul Lelese, din Munții Poiana Ruscă. Învățătoarea face naveta aceasta cruntă de 10 ani, inclusiv iarna, când e cel mai greu, pentru că trebuie să treacă peste panta de doi kilometri, foarte abruptă. A făcut acest drum chiar și când a avut în clasă doar șase elevi. 100 de kilometri pentru 6 elevi.

Un efort și o dedicație care trebuie să fie model pentru noi toți. Însă, din păcate, acest efort și această dedicație sunt puțin băgate în seamă, de aici și emoția reală a doamnei Onesc atunci când o revistă de la București, de acolo de unde de obicei problemele cadrelor didactice din țară sunt ignorate de autorități, îi oferă un premiu. Mai ales că învățătoarea nu a făcut mii de kilometri de navetă pentru această recompensă, ci pentru elevii ei.

Dar nu a fost singura uimită că cineva și-a întors privirea spre performanța pe care o face. Tânărul înotător Daniel Martin, care la doar 17 ani s-a calificat deja la Olimpiada de la Tokyo, după ce a doborât zeci de recorduri și a câștigat tot atâtea medalii la juniori, a mărturisit, pe aceeași scenă a galei *Newsweek*, că e mulțumit că cineva e atent și la altceva decât la fotbal. Decât la miuța care a ajuns campionatul românesc de fotbal, adaug eu.

„Sunt foarte fericit că mi s-a acordat acest premiu, prin această încurajare sunt susținut atât eu cât și cei pe care îi reprezint prin sportul pe care-l practic. După cum bine știți, sportul în România, în afară de fotbal, nu este prea cunoscut. Cel puțin la nivel de performanțe naționale sau internaționale, unde se întâmplă lucruri interesante și lumea nu prea află de ele", a declarat înotătorul care a primit premiul *Newsweek* pentru performanță în sport.

Sunt oameni frumoși în România. Sunt oameni educați. Sunt oameni dăruiți. Dar, sub avalanșa de vești proaste, sub valurile de văicăreli și cârcoteli care ne caracterizează, nu îi vedem. Sau nu îi vedem destul. Au trecut 30 de ani de la evenimentele din 1989 și de prea multe ori trăim cu senzația că România nu se face bine după întunericul comunist. Da, în multe zone țara stagnează, în altele, cum e justiția, a regresat – și nu doar sub asalt politic, ci și din interiorul sistemului.

Imaginea de ansamblu e că, la trei decenii de când s-a reaprins speranța, suntem în degradare – în medicină, în educație (vezi eșecul PISA), în sport.

E doar parțial adevărat. Pentru că discret, de multe ori fără să îi bage cineva în seamă, tot mai mulți români fac bine, tot mai mulți sunt dedicați meseriei lor, tot mai mulți români se schimbă pe ei și comunitățile în care activează.

Newsweek România a decis să îi premieze și să îi promoveze exact pe aceștia, pe necunoscuții care schimbă lumea, pe cei care nu caută laude, dar care merită să le primească.

Anul acesta am reușit să dăm doar șase premii, dar în anii următori sperăm ca numărul de premii să crească. Căci și România crește: poate mai încet decât ne-am dori, mai pe nevăzute decât ne închipuim, dar crește.

Cred că suntem parte din această schimbare în bine și vom fi alături de cei care își doresc același lucru ca noi: o țară europeană, o țară modernă, o țară inteligentă.

Se poate.

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

RADU PARASCHIVESCU

Testamentul roşu

Testament roşu. Cerneală roşie. Gândire roşie. Dominanta vieţii politice a lui Ion Iliescu nu poate avea altă culoare. E roşul laptelui supt de la cirezile moscovite. E roşul sângelui vărsat de tineri după 22 decembrie 1989, când s-a terminat insurgenţa şi a început confiscarea a ceea ce fusese curat. E roşul declaraţiilor asfixiante ale acestui personaj care va răspunde totuşi cândva măcar în faţa celui în care nu crede. E roşul cuptorului de partid şi de stat în care s-au copt atâtea nereguli comise cu binecuvântarea tacită a minităţucului „sărac, dar cinstit". E roşul liniştii şi al consensului, termeni care au mascat presiuni, timorări şi manipulări abjecte. E roşul minciunii învăpăind de indignare obrajii celor care au raporturi amicale cu adevărul. E roşul celor trei trandafiri aşezaţi în glastra electorală de o minte care a reuşit să compromită până şi puritatea florilor. E roşu-Chiţac, roşu-Voican, roşu-Roman, roşu-Măgureanu, roşu-Brucan, roşu-Cozmâncă, roşu-Năstase, roşu-Hrebenciuc. Roşu de toate nuanţele în care a fost proiectat bordelul noii clase sociale pe nume burghezia comunistă. Orhan Pamuk a scris „Mă numesc Roşu". Ion Iliescu îşi va încheia expediţia pe pământ sub sloganul (pardon, tovarăşi, sub lozinca) „Eu sunt roşu".

Moştenirea pe care o lasă Ion Iliescu României are la un capăt o minciună („FSN nu va deveni partid politic şi nu va candida în alegeri"), iar la celălalt o flegmă pe cruci: „E momentul să încetăm să căutăm vinovaţi". Între ele se înşiră diverse alte episoade care confirmă matricea sovietică şi voluptatea sfidării – cele două componente ale unui modus operandi de care Ion Iliescu nu s-a dezlipit din clipa când a pus mâna pe putere. Unele declaraţii ale lui îţi ridică tensiunea, oricât ai fi de ponderat. Aşa, de exemplu, enunţul numai bun de inaugurat perioada de „democraţie originală" propusă de un Iliescu ridicat pe umerii Securităţii: „Proprietatea e un moft". Cum se poate rosti o asemenea insanitate după deceniile de confiscări practicate de comunişti? Foarte uşor, dacă eşti unul dintre ei. „Moftul" invocat de Iliescu a fost însoţit de deportări sau întemniţări abuzive, cu sau fără tortură (de obicei, cu). Un dram de decenţă ar fi fost de ajuns pentru ca Iliescu să-şi oprească vorbele în gâtlej. De unde să iei însă dramul acesta? Cum să-i pretinzi decenţă unui ins care pune să se bruieze Proclamaţia de la Timişoara la postul public de televiziune, făcându-şi timp să adauge, fără să se caşte pământul sub el, că „Legea lustraţiei este stalinistă şi anticonstituţională"?

E greu să alegi, din vălmăşagul de minciuni, insulte şi sfidări rostite de gura lui Ion Iliescu, una pe care s-o cocoţi în vârful clasamentului fără riscul de-a fi detronată. Şi totuşi, există una pe care n-o ameninţă nimic: nici etichetarea manifestanţilor din Piaţa Universităţii drept „golani" şi „legionari", nici disculparea de afacerea cu minerii, nici alte probe de cinism. E vorba despre echivalarea lui Corneliu Coposu cu un racoleur de comunişti pentru PNŢCD. „Domnul Coposu mi-a propus să intru în Partidul Naţional Ţărănesc", spune Iliescu – evident, într-un moment în care Corneliu Coposu nu-i mai putea răspunde –, iar pământul refuză şi de data asta să se caşte. O precizare pentru tinerii dispuşi încă să plece după driblingurile unui asemenea om: Corneliu Coposu a fost închis peste şaptesprezece ani de părinţii ideologici ai lui Ion Iliescu. Corneliu Coposu n-a crezut că proprietatea e un moft şi că oamenii care contestă o putere instalată dubios sunt golani sau legionari. Corneliu Coposu a suferit în temniţă şi a fost cât pe-aci să uite să vorbească. Dar şi-a păstrat demnitatea şi a rămas cu spinarea dreaptă. E de sperat că, la citirea testamentului roşu al lui Ion Iliescu, bunul Dumnezeu va cere socoteală şi despre această mizerie. N

E roşul minciunii învăpăind de indignare obrajii celor care au raporturi amicale cu adevărul

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

Carrefour
OMV Petrom
Energia pentru o viață mai bună.
superbet
IULIUS TOWN
TIMFLOW
Wood Tracking

IDVEI
NUCLEARELECTRICA
GENESIS PROPERTY
TRANSGAZ
MAGISTRALA ENERGIEI
ANA RADU
FASHION DESIGN
b1
DIGI FM

1

GALA PREMIILOR NEWSWEEK ROMÂNIA „VALORI 2019"

Oamenii care schimbă România

Newsweek a venit în 2018 pe piața românească, pentru prima dată în istoria sa de 85 de ani, cu planul transparent de a promova profesionalismul.

EDIȚIA ROMÂNEASCĂ NU ESTE controlată de moguli, ci este deținută de jurnaliștii care publică zilnic, pe site, și săptămânal, în ediția print, articole documentate, care refuză manipularea și clickbait-ul. Revista *Newsweek* militează pentru profesionalism, este pro occidentală și pro americană și dorește să promoveze valorile reale ale României, oamenii care fac performanță, dar care trec de multe ori, din păcate, neobservați. Ei sunt cei care schimbă în bine comunitățile în care activează. Pe ei am vrut să vi-i aducem în față, la prima *Gală Newsweek România, „Valori 2019"*, desfășurată pe 18 decembrie.

VIVIANA PANTAZICĂ: „Pentru mine, scrisul este la fel de vital precum respirația"

„După cum știți, în România se dau multe premii, dar de multe ori sunt acordate mai degrabă pe bază de celebritate, influență sau avere.

Nu dăm nimănui diploma de «politicianul anului», ca alții. Pentru că noi credem că, dincolo de informarea corectă, alta este misia presei. Și anume să scoată la lumină valorile pe care societatea în care trăim uită uneori să le recunoască și să le recompenseze cum s-ar cuveni", a declarat Sabin Orcan, directorul *Newsweek România*, pe scena de la la Athénée Palace Hilton.

Primul premiu al Galei „Valori 2019", oferit de Carrefour România, prin reprezentantul său Mario Crețu, a revenit Vivianei Pantazică, pentru performanță școlară.

2

3

1. Sabin Orcan, directorul *Newsweek România*, a deschis Gala „Valori 2019" **2.** Viviana Pantazică a primit Premiul pentru Performanță Școlară, oferit de Carrefour România. **3.** Dragoș Anastasiu a vorbit despre succes. Și nu doar succes în afaceri. **4.** Emoțiile Danielei Onesc au copleșit sala. Premiul pentru Dăruire Școlară a fost oferit de OMV Petrom.

4

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEXANDRU BUȘCĂ

Tânăra de 17 ani, elevă a Colegiului Național „Ion C. Brătianu" din Pitești, este fascinată de cuvinte și de puterea lor, așa că a participat în fiecare an, începând cu clasa a V-a, la etapa națională a Olimpiadei de Limba și Literatura Română, la Concursul „Cultură și spiritualitate românească" și Olimpiada „Lectura ca Abilitate de Viață", cele mai importante premii fiind locul al III-lea (OLLR, 2019), locul I (Spiritualitate, 2016) și mențiune (OLAV, 2017).

Ca să evadeze din rigorile școlărești, scrie la rubrica „Povești reciclate" a revistei „Ordinul Povestitorilor", a câștigat trei ediții ale taberelor Editurii Arthur și a fost finalistă la concursul de eseuri „Dilema Veche". „Mulțumesc pentru premiu, este o adevărată onoare să mă aflu aici. Vă mărturisesc că pentru mine scrisul este la fel de vital precum respirația. Scriu de când mă știu, de când am învățat să scriu. Literatura mi-a dat un sens și o traiectorie existențială. Așa cum spuneau latinii, «Per aspera ad astra»", a declarat Viviana Pantazică.

DANIELA ONESC: „Bună seara și mă scuzați că plâng"

Unul dintre cele mai emoționante momente ale Galei „Valori 2019" a fost cel al acordării Premiului Dăruire pentru Școală, susținut de OMV Petrom și înmânat de Mădălina Nan. Învățătoarea Daniela Onesc a izbucnit în plâns când a primit cecul de 2.500 de euro și trofeul *Newsweek România*.

1

1. Ingrid Zamfir a organizat impecabil Gala *Newsweek România*. A avut două ajutoare superbe. 2. Superbet a sponsorizat Premiul pentru Performanță Sportivă, care i-a revenit lui Daniel Martin. 3. Fabrica de Experimente

2

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEXANDRU BUȘCĂ

primit Premiul pentru Antreprenoriat, susținut
e Iulius Town. **4.** Sergiu Neguț a vorbit despre
eneficiile competiției și despre cum câștigă, în
nal, clienții.

4

3

GALA PREMIILOR

ROMÂNIA Newsweek

1

4

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEXANDRU BUȘCĂ

1. Dragoș Rușanu a primit Premiul pentru Performanță în Artă de la reprezentantul Nuclearelectrica. 2. Comunitatea Code for România a fost răsplătită pentru inovare, premiul fiind sponsorizat de Timflow. 3. Mihai Daraban, președintele Camerei de Comerț și Industrie a României, a fost prezent în sală. 4. Caricaturistul Adrian Bighei i-a făcut pe invitații *Newsweek România* să râdă de varianta lor desenată.

„Bună seara și mă scuzați că plâng. Sunt foarte onorată pentru acest premiu. Când m-a sunat doamna Ingrid și mi-a spus, nu îmi vedea să cred că am să ajung aici. Vă mulțumesc din tot sufletul", a declarat învățătoarea.

Povestea Danielei Onesc este impresionantă. A ajuns într-un loc idilic al României, în Munții Poiana Ruscă, dar a fost inițial șocată de distanța pe care o avea de parcurs zilnic, de acasă, din satul Chitid, până la școală. Mai exact 100 km dus/întors până în comuna Lelese. Iarna, drumul e cel mai greu. Panta care se află la intrare în sat are o lungime de aproape 2 km este și foarte abruptă, dar a urcat-o pe jos de nenumărate ori. Iar când terenul se dezgheață sau plouă, încep să cadă și bolovani. Dar nu a renunțat.

Din satul Chitid merge cu o colegă sau cu microbuzul până la Hunedoara, iar de acolo cu cei care lucrează la primărie. Din Lelese pleacă la ora 16,00 spre Hunedoara, ia microbuzul până la Călan și acolo o așteaptă soțul, iar la ora 18,00 ajunge acasă.

Această navetă o face de aproape 10 ani, pentru doar câțiva copii, uneori chiar și 6, care învață la școala din Lelese și pe care nu a vrut să îi lase nimănui.

DANIEL MARTIN: „Sportul în România, în afară de fotbal, nu este prea cunoscut"

Daniel Martin are, la 17 ani, o colecție impresionantă de medalii, dublate de recorduri la probe diferite de înot. Dacă-i urmărești evoluția rezultatelor, realizezi că nu e nimic întâmplător. În

spate se află un plan de antrenament și foarte multă muncă.

Rezultatele au venit încă de la primul campionat național la înot la care a participat, la vârsta de 10 ani. Acestea au în spate cel puțin 12 km de înot zilnic și cam 10 antrenamente pe săptămână.

Dar cea mai mare performanță a sa de până acum este calificarea la Olimpiada din 2020 din Japonia, fiind unul dintre puținii sportivi români care a reușit acest lucru.

„Sunt foarte fericit că mi s-a acordat acest premiu, prin această încurajare sunt susținut atât eu cât și cei pe care îi reprezint prin sportul pe care-l practic. După cum bine știți, sportul în România, în afară de fotbal, nu este prea cunoscut. Cel puțin la nivel de performanțe naționale sau internaționale, unde se întâmplă lucruri interesante și lumea nu prea află de ele", a declarat Daniel Martin, după ce a primit Premiul pentru Performanță Sportivă, sponsorizat de Superbet și oferit de Cristian Gheorghiță.

OLIVIA VEREHA: „Aș vrea să stau să spun 1.044 de mulțumesc"

Newsweek România susține inovarea, așa încât, în cadrul Galei „Valori 2019", Premiul pentru Inovare, sponsorizat de TimFlow și oferit de Luciana Petrescu, a revenit Code for Romania, „o comunitate de tineri profesioniști și entuziaști care dezvoltă pro-bono soluții IT cu scopul de a rezolva probleme ale societății".

Organizația urmărește folosirea imensului potențial transformativ al tehnologiei pentru binele public. Din 2016, echipa de voluntari a dedicat zeci de mii de ore de dezvoltare, pentru soluționarea unor probleme civice. Au făcut acest lucru construind punți între comunitatea tech și oameni din ONG-uri, instituții publice și mediul academic. Creează aplicații civice în următoarele domenii: informare și acces la date publice, educare și promovare a culturii, implicare și colaborare civică, facilitarea accesului la servicii publice.

„Știu că probabil vă așteptați să vedeți un programator aici pe scenă, dar în seara aceasta reprezint o comunitate de 1.044 de membri, care a pornit în 2016. Aș vrea să stau să spun 1.044 de mulțumesc. Mulțumesc partenerilor și sponsorilor care au crezut în noi de la început.

Vreau să fac o promisiune pe scenă, cu premiul acesta în mână. Vom continua să construim infrastructura de digitalizare pentru România, pro bono", a declarat Olivia Vereha, din partea Code for Romania.

2

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEXANDRU BUȘCĂ

1. Gala *Newsweek România* „Valori 2019" a fost prezentată de Irina Petraru și Lucian Mândruță. **2.** Premierul României, Ludovic Orban, a participat la evenimentul care a premiat pe cei care schimbă comunitățile în care trăiesc. **3.** Bogdan Chirițoiu, președintele Consiliului Concurenței, a observat, din sală, să nu existe concurență neloială între premianți. I-a ținut companie Ionuț Stroe, noul ministru al Tineretului și Sportului.

ALEXANDRA BUTMALAI: „Am creat Fabrica de Experimente când aveam 17 ani"

Doi tineri studenți antreprenori au creat o trusă de experimente științifice pentru copii. Misiunea lor a fost de a-i aduce pe cei mici mai aproape de știință, prin educație practică.

Până acum, peste 3.500 de copii au experimentat alături de ei și cei doi au primit zeci de mesaje entuziaste de la părinții acestora, care au constatat că datorită experimentelor din trusă copiii vor să petreacă mai mult timp în familie și cu prietenii.

„Îmi pare super rău că nu sunt alături de voi astăzi. Sunt în Seul, Coreea de Sud, pentru că eu aici învăț. Sunt la o facultate care ne plimbă timp de patru ani prin șapte orașe din lume. Acesta este anul doi. Primul oraș a fost San Francisco, acum e Seul, urmează India, super aventură.

Am creat Fabrica de Experimente când aveam 17 ani, alături de 20 de tineri superpasionați, din toată țara. Am creat o trusă de experimente cu 17 experimente științifice, care au ca material comun apa. Am creat-o ca să rezolvăm problema lipsei practicii în școli. Lipsa experimentelor în școli ne afectează pe toți și nu înțelegem anumite fenomene pentru că nu le-am văzut direct", a povestit Alexandra Butmalai, fondator Fabrica de Experimente, într-un mesaj video difuzat în Gala Premiilor *Newsweek România* „Valori 2019". Fabrica de Experimente a primit Premiul pentru Antreprenoriat, sponsorizat de Iulius Town și oferit de Adina Chiriac.

1. Invitații au citit cu interes ediția specială *Newsweek România* dedicată Revoluției din 1989. **2.** Dragoș Rușanu a închis gala cu un minunat mini-recital la vioară.

DRAGOȘ RUȘANU: „Sper că acest premiu mă va ajuta să particip la concursuri"

Deși inițial Nuclearelectrica a oferit mențiune pentru Performanță în Muzică, în valoare de 1.000 de euro, reprezentatul companiei, Mircea Preda, a anunțat pe scena Galei Premiilor *Newsweek România* „Valori 2019" că a suplimentat suma până la contravaloarea unui premiu întreg, 2.500 de euro. Trofeul a revenit lui Dragoș Marian Rușanu, 13 ani, elev al Colegiului Național de Arte „Dinu Lipatti" din București. A ajuns de curând în finala Concursului internațional de vioară de la Schöntal, Germania. Este un virtuos al viorii și scopul lui este să strângă bani pentru un instrument de calitate. Așa că pune deoparte sumele pe care le primește, pentru acest scop.

„Aș vrea să mulțumesc pentru acest premiu, care sper că mă ajuta să îmi continui studiile, să particip la cât mai multe concursuri renumite. Și aș vrea să îi mulțumesc doamnei profesoare Magdalena Ursu, care m-a susținut pe plan personal și profesional", a declarat Dragoș Marian Rușanu.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ALEXANDRU BUȘCĂ

Cum să construim mai sănătos?

Interviu cu Laurenţiu Lupuşor, Director General Baumit România.

BAUMIT ROMÂNIA ESTE RECUNOSCUT CA UN PRODUCĂTOR de materiale de construcţii care aplică riguros cele mai înalte standarde de calitate.

***Newsweek România*: Spuneţi-ne despre începutul activităţii Baumit în România.**

Laurenţiu Lupuşor: Baumit România a luat fiinţă în iulie 1995, ca firmă românească cu capital austriac, parte a prestigiosului grup Schmid Industrie Holding, unul dintre cei mai vechi şi mai puternici jucători europeni pe piaţa materialelor de construcţie. În cei 24 de ani de funcţionare, Baumit România a fost un pionier în introducerea şi dezvoltarea pe piaţa locală a unor sisteme şi materiale de construcţie inovatoare şi performante, dar şi a unor tehnologii de înaltă productivitate. Sistemele ETICS de izolare termică a clădirilor au fost oferite, pentru prima dată, de Baumit. Îmi amintesc că, în anii '90, numele Baumit era asociat în exclusivitate cu sistemele ETICS de termoizolare. Am fost primii care au fabricat şi au comercializat în România tencuieli şi şape aplicabile mecanizat şi care au livrat mortare şi tencuieli în silozuri autotransportabile. În fiecare an, am lansat produse şi sisteme de construcţie noi, unele dintre acestea fiind noutăţi absolute şi aparţinând în exclusivitate mărcii Baumit: sistemele termoizolante Baumit Open şi Baumit Star, tencuiala decorativă Baumit NanoporTop cu proprietăţi de autocurăţare prin fotocataliză, sistemele de ancore de lipire Baumit StarTrack, tencuiala decorativă de modelaj Baumit CreativTop, care permite obţinerea unei faţade personalizate şi unice, şi enumerarea ar putea continua.

Baumit este promotorul unui nou trend în piaţa materialelor de construcţii - Healthy Living.

Ne petrecem cea mai mare parte a vieţii în interior. Printre factorii care contribuie la starea de bine fizică se numără calitatea aerului, temperatura confortabilă din încăpere, umiditatea aerului interior etc. De acea, „spaţiile noastre de viaţă" sunt atât de importante pentru sănătatea noastră. Acum devine clar de ce sunt necesare materialele de calitate, pentru că locuim alături de ele. Calea de a realiza acest obiectiv este simplă: numai când construiţi sănătos, puteţi trăi într-un mediu sănătos. Avem nevoie de un climat interior sănătos. O casă termoizolată cu pereţi care reglează climatul interior vă permit să vă simţiţi bine, astfel încât să puteţi trăi o viaţă relaxată într-un mediu curat şi frumos. Avem nevoie să trăim sănătos. În special după momentele de activitate intensă şi de provocări profesionale, spaţiul nostru de locuit devine un loc pentru relaxare şi recuperare - locul unde ne încărcăm cu energie.

Cum a descoperit Baumit traiul sănătos?

Baumit acordă atenţie subiectului „Healthy Living" de peste 25 de ani şi a lansat pe piaţă numeroase produse inovatoare în acest domeniu. Totuşi, în cursul acestui studiu susţinut, a devenit clar că, în prezent, există puţine concluzii ştiinţifice despre efectele materialelor de construcţie asupra sănătăţii şi a stării de bine a locatarilor unei clădiri. Prin urmare, în 2015 a fost lansat în Austria un proiect unic de cercetare la nivel european: VIVA Research Park, cel mai mare proiect de cercetare comparativă din Europa în domeniul materialelor de construcţie. După doi ani de cercetare intensă, analizând şi evaluând cinci milioane de date, s-a ajuns la concluzia că metodele de construcţie şi materialele utilizate au un impact semnificativ asupra sănătăţii şi a calităţii vieţii. Indiferent de ce arhitectură alegeţi când construiţi o casă, toate casele au un lucru în comun, iar pentru a crea o clădire sănătoasă, trebuie luate în consideraţie trei aspecte: Termoizolaţia, Masivitatea şi Parametrii Interiori.

Sunt disponibile produsele Healthy Living în România?

Produsele din gama Baumit Klima sunt disponibile în România, sunt produse în fabricile Baumit din ţara noastră şi deja au fost aplicate cu succes în diferite proiecte rezidenţiale şi nu numai.

Care sunt perspectivele şi planurile de viitor?

Dorim să ne păstrăm poziţia în leadershipul de piaţă în următoarele domenii: sisteme termoizolante ETICS, finisaje de faţadă, mortare, tencuieli, şape aplicabile mecanizat, sisteme pentru asanarea şi restaurarea clădirilor şi sisteme de pardoseală Baumacol. Evoluăm, într-un ritm foarte rapid, către o poziţie de top în domeniul finisajelor pentru interior – gleturi şi vopsele lavabile. Ţinta noastră este ca, prin inventivitate şi iniţiativă, prin competenţă şi consecvenţă, să păstrăm şi, acolo unde se poate, să consolidăm imaginea Baumit România: cea a unei firme puternice, inovatoare, de încredere şi mereu aproape de partener.

7 LUNI

Moștenirea lui Dragnea

La 27 mai 2019, președintele PSD intra pe poarta penitenciarului Rahova, în uralele și huiduielile privitorilor. Dragnea a dispărut de pe scena politică, PSD a ajuns în opoziție, dar efectele măsurilor luate au rămas.

NOUA GUVERNARE PNL SE chinuie acum să descâlcească moștenirea pesedistă. Deși e în închisoare de șase luni, propuneri ale fostului lider PSD sunt încă votate în Parlament, după o perioadă în care s-au aflat în stand-by.

O parte dintre cele mai scandaloase inițiative ale regimului Dragnea, precum recursul compensatoriu, au fost abrogate cu sprijinul noii conduceri a PSD. Totuși, abrogarea nu va avea efecte pe termen scurt: deținuții încarcerați în prezent vor continua să beneficieze de legea cea mai favorabilă, adică de recursul compensatoriu.

Impactul cel mai mare îl au deciziile economice luate de Liviu Dragnea și Darius Vâlcov, decizii care au dus la un deficit de 4,4% în 2019.

În 2020, PNL speră să ducă deficitul la doar 3,5%. România este nevoită să se împrumute masiv și, foarte probabil, va urma declanșarea procedurii de deficit excesiv, din partea Comisiei Europene.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Standard and Poor's a revizuit deja perspectiva României de la *stabil* la *negativ*, din cauza marilor cheltuieli ale guvernului PSD.

Cabinetul Orban este prins între promisiunile pe care le făcea în opoziție, când critica unele taxe impuse de social democrați, și faptul că reducerea sau eliminarea lor ar majora deficitul. Ca să-l încurce pe ministrul de Finanțe, Florin Cîțu, PSD, acum în opoziție, a votat pentru eliminarea supraaccizei la carburanți și supra-impozitarea contractelor part-time.

Doar eliminarea supraaccizei la carburanți va reduce veniturile la buget cu circa 3,4 miliarde de lei.

Deocamdată, liberalii nu vor să amâne aplicarea legii pensiilor – în septembrie 2020 acestea ar urma să

CONTABILUL LUI DRAGNEA
Cele mai controversate măsuri economice și financiare ale guvernării PSD au fost pregătite de fostul primar al Slatinei, Darius Vâlcov (stânga), condamnat în primă instanță la opt ani de închisoare, pentru corupție.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OVIDIU MICSIK

se majoreze cu aproximativ 40% - deşi mai mulţi economişti apropiaţi acestei formaţiuni avertizează că este o măsură nesustenabilă.

Newsweek România vă arată ce a rămas de achitat după regimul Dragnea. Haosul nu este doar în buget, ci şi în sistemul de justiţie sau în energie.

Noua guvernare PNL se chinuie să descâlcească moştenirea pesedistă şi ridichile plantate de oamenii lui Dragnea

Casta bugetarilor fericiţi

În decembrie 2016, la sfârşitul guvernării tehnocrate, statul român cheltuia 7,5% din PIB cu salariile bugetarilor. În termeni nominali, asta însemna 57 de miliarde de lei. De altfel, între 2013 şi 2016 nivelul acestor cheltuieli fusese limitat constant la 7,4-7,5% din PIB.

În decembrie 2017, guvernul PSD a adus cheltuielile la 8,1% din PIB, respectiv 69 de miliarde de lei.

La sfârşitul lui 2018, cheltuielile de personal săriseră la 9,1% din PIB, respectiv 86 de miliarde de lei. Nu mai puţin de 26% din toate cheltuielile bugetului se duceau către bugetari. După primele zece luni din 2019, au atins deja 8,2% din PIB, adică 84,5 miliarde de lei.

E foarte probabil ca ele să se apropie de 10% la finalul anului. Numărul bugetarilor se apropie de 1,25 milioane, în 2019, faţă de aproximativ 1,19 milioane, în 2012.

„În 2021, cheltuielile de personal şi de asistenţă socială vor reprezenta 94% din ceea ce colectăm la buget", avertiza, în noiembrie 2019, fostul preşedinte al Consiliului Fiscal, Ionuţ Dumitru.

Şi Camera de Comerţ Româno-Americană, AmCham, critica creşterea cheltuielilor de personal: „Pentru anul 2019 sunt planificate din nou majorări substanţiale ale cheltuielilor publice, respectiv cu 14% faţă de 2018. Un salt spectaculos (18,9%) va fi înregistrat din nou de cheltuielile de personal, ceea ce va plasa ponderea lor în PIB la un maxim istoric (10%) (...) În opinia noastră, creşterea rapidă a cheltuielilor publice planificate pentru anul 2019 accentuează îngrijorările privind sustenabilitatea nivelului acestora".

Nu este deloc clar ce va face PNL pentru a tempera aceste cheltuieli. În octombrie 2019, confruntat cu acuzaţiile că o guvernare liberală va concedia 400.000 de bugetari, actualul ministru de Finanţe, Florin Cîţu, pe atunci în opoziţie, dădea asigurări că acest lucru nu se va întâmpla.

„Asupra cheltuielilor de personal va trebui să ne aplecăm cu foarte mare atenţie, pentru că noi vrem relansarea investiţiilor, noi vrem ca resursele publice să fie alocate cu prioritate pentru a investi în infrastructură, în oameni, în tot ceea ce este necesar pentru a asigura calitatea vieţii cetăţenilor", arăta şi Ludovic Orban.

Deocamdată, PNL a promis să îngheţe majorările de salarii ale demnitarilor şi să nu mai permită cumulul salariului de la stat cu pensia (deşi, pe vremea guvernării Boc, CCR declarase neconstituţională o asemenea interdicţie).

Pensiile se majorează în campanie

Guvernul PNL este decis să pună în aplicare legea pensiilor, iniţiată de Olguţa Vasilescu, chiar dacă, potrivit declaraţiilor ministrului de Finanţe Florin Cîţu, guvernul PSD se pregătea să o amâne.

Cu toate acestea, guvernul PNL merge mai departe. „Exclus! Doresc să spulber toată această intoxicare care s-a tot rostogolit în spaţiul public. Legea pensiilor a fost promulgată, a fost asumată şi ea se va respecta", a declarat vicepremierul Raluca Turcan, întrebată dacă executivul are în plan vreo modificare.

Preşedintele Consiliului Fiscal, Daniel Dăianu, fost ministru şi europarlamentar PNL, are însă o altă opinie.

„Sunt oameni care nu au simțul măsurii, nu au simțul proporțiilor, este vorba de a-ți da seama ce înseamnă un deficit de 6-7% din PIB. Moment al adevărului este 2020. Știu că este an electoral, dar bugetul din anul 2020 pune sămânță pentru cel din 2021. Creșterea pensiilor din 2020 triplează deficitul în 2021. Bagi țara în șanț", a declarat Daniel Dăianu.

În 2020, punctul de pensie va crește cu 40%, de la 1.265 de lei, în 2019, la 1.775 de lei. Potrivit calculelor făcute de sindicate, impactul în 2019 al legii pensiilor, promulgate în vara acestui an, va fi de 8,4 miliarde de lei. Însă, în 2020, impactul va ajunge la 24,8 miliarde de lei, iar în 2021 va fi de 58 de miliarde de lei.

Baronii PNL vor și ei PNDL

Una din primele măsuri luate de cabinetul Orban a fost ca, prin ordonanța de urgență de rectificare a bugetului de stat, să achite sumele contractate prin celebrul Program Național de Dezvoltare Locală. Executivul a alocat, la 28 noiembrie, 1,8 miliarde de lei pentru proiectele din PNDL.

„Facem o suplimentare cu 1,8 miliarde de lei pentru plata facturilor pentru companii care au efectuat proiecte aferente programului PNDL. Asta este partea pentru sectorul privat. Nu este normal ca sectorul privat să fie cel care susține iresponsabilitatea guvernului precedent. Sunt aici companii care, dacă nu ar fi primit acești bani, una dintre ele chiar ar fi intrat în faliment", a explicat ministrul de Finanțe, Florin Cîțu.

„PNDL merge înainte, PNDL2 și PNDL1. Toți primarii, toți președinții de consilii județene trebuie să știe foarte clar, programele de investiții, susținute de la nivel guvernamental, în comunitățile locale vor merge înainte și se vor finanța. Mai mult decât atât, normal că noi ne dorim să pregătim și un PNDL3", a declarat Ludovic Orban, la sfârșitul lunii octombrie.

Pe de altă parte, Asociația Municipiilor din România a propus mutarea unor bani alocați în mod normal în Programul Național de Dezvoltare Locală către confințarea proiectelor locale cu fonduri UE.

„Există proiecte în fază inițială pe PNDL care nu generează nici creșteri economice în viitor, nici nu au logică a rentabilității. Exemplul unei comune din Bihor, unde s-au reconstruit prin PNDL grădinițe care acum sunt goale pentru că nu există copii, iar una va fi transformată în capelă. Cred că e mai fezabil ca acești bani, în urma unei analize de prioritizare, să se aloce pentru cofinanțarea proiectelor europene care să aducă plusvaloare pentru comunități", a declarat Ilie Bolojan, primarul PNL al Oradei.

USR a criticat constant PNDL, pe care l-a considerat un proiect de „fidelizare a baronilor".

„Înțeleg că puterea primarilor este foarte mare, dar asta nu justifică să mai aruncăm bani într-un program eșuat care nu a făcut decât să țină România în subdezvoltare. Un program care a hrănit mafii întregi de partid și care a potențat potențat baronizarea României rurale nu își mai are locul în 2019. Măcar să fi menținut constant bugetul PNDL. Să nu cumva să supere armatele de primari care vor și ei o bucată din PNDL. Bun, nu-l scazi. Dar chiar să-l crești cu 1,7 miliarde?", a întrebat deputatul USR Claudiu Năsui.

Subvenții de la Ghizdeanu

Ludovic Orban vrea să desființeze Fondul de dezvoltare și investiții, înființat prin celebra OUG 114/2018, act normativ care a dat peste cap economia românească. „Niciodată nu am înțeles de ce, dacă există PNDL, a trebuit să se mai nască și Fondul pentru Dezvoltare și Investiții (FDI), fără resurse de bază. FDI nu are de ce să existe", afirma premierul, la sfârșitul lunii octombrie.

ELECTORAT PSD
Ludovic Orban a decis să meargă mai departe cu majorarea masivă a pensiilor, în anul electoral 2020, pentru a nu-și ostiliza pensionarii, considerați a fi în mare parte susținători ai PSD.

Ministrul de Finanțe Florin Cîțu (sus) a continuat să finanțeze PNDL, deși deputatul USR Claudiu Năsui a susținut că acest program „ține România în subdezvoltare"

Fondul se află în subordinea Comisie Naționale de Prognoză. La începutul lunii decembrie, anunța că nu mai primește cereri de finanțare, întrucât cele deja existente depășesc plafonul de 10 miliarde de euro. „Valoarea totală a solicitărilor de finanțare din FDI depuse până la data de 5.12.2019 a depășit limita sumei de 10.000 mil. euro echivalent lei. Ca urmare, Comisia Națională de Strategie și Prognoză anunță că începând cu data de 6.12.2019 nu se mai depun și înregistrează solicitări pentru finanțare".

Imensa majoritate a proiectelor sunt banale asfaltări de drumuri comunale.

Finanțarea proiectelor de dezvoltare se asigură sub formă de granturi, acordate din Fond, iar sursa de finanțare a Fondului o reprezintă împrumuturile în lei, acordate din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului. Șeful, de jure, al acestui fond este președintele Comisiei Naționale de Prognoză. Orban l-a dat afară pe Ion Ghizdeanu, personaj care a condus acest organism din 2005. Dar nu i-a desemnat un succesor, a numit doar un interimar.

CNP mai gestiona o serie de controversate proiecte de subvenții:

➤ Programul guvernamental „gROwth - Investim în copii, investim în viitor": subvenții pentru grădinițele cu caracter sportiv. Despre acest program presa a scris că era făcut cu dedicație pentru Ion Țiriac. Potrivit datelor de pe site-ul CNP nu există încă proiecte aprobate pentru finanțare. Florin Pelin, rector al Universității Naționale de Educație Fizică și Sport din București, susține că s-ar fi aprobat „3-4 proiecte", dar Țiriac nu ar fi depus nici măcar o cerere de finanțare.

➤ Program pentru dezvoltarea stațiunilor balneare, înființat tot prin OUG 114/ 2018. CNP a deschis sesiunea de finanțare, dar nu a anunțat aprobarea vreunui proiect. Bugetul anual este de 130 de milioane de euro.

➤ Programul „Investește în tine", legiferat din 2018. Statul român se angajează să ofere tinerilor care sunt încă în perioada de studii și care nu au încă un loc de muncă acces la împrumuturi foarte avantajoase. Pe site-ul CNP nu sunt date privind funcționarea sa.

➤ Schema de ajutor de stat privind sprijinirea industriei cinematografice, care funcționează din 2018. Finanțările în valoare de 233 de milioane de lei pentru 2019 au fost deja epuizate. Printre altele, a fost subvenționat cu 2,6 milioane de lei un episod din partea a III-a a serialului *Killing Eve*, un serial de succes în Marea Britanie, dar care nici măcar nu este difuzat în România.

Guvernul Orban nu a precizat dacă va continua și-n 2020 schemele de subvenționare.

Haos în justiție

Nenumăratele intervenții făcute de Dragnea – prin intermediul lui Florin Iordache – asupra legislației din justiție nu sunt atât de ușor de eliminat:

➤ Abrogarea legii recursului compensator a provocat imediat reacția Comitetului de miniștri al Consiliului Europei, îngrijorat de condițiile din închisorile românești. Guvernul PSD a adoptat un plan de acțiune, ar fi trebuit ca în perioada 2018-2019 să creeze 316 locuri noi în pușcării și să modernizeze 500 din cele deja existente. S-a atins 43% din acest obiectiv, până în aprilie 2019, arată datele APADOR-CH. Orban ar vrea să împrumute 177 de milioane de euro de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru a construi două noi penitenciare și pentru două centre, unul de pregătire și altul de recuperare, pentru personalul din sistem.

➤ Guvernul PSD a permis magistraților să se pensioneze după 20 de ani de activitate. La începutul lui 2019, avertizat că sistemul se va depopula, cabinetul Dăncilă a amânat intrarea în vigoare a acestei prevederi, până în 2020. Nici PNL nu are curaj să o abroge, preferă încă o amânare de un an. Senatul a plusat și a votat amânarea măsurii cu doi ani.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

➤ Pensiile speciale ale magistraților au ajuns să depășească, în medie, 18.000 de lei. Cea mai mare pensie, a unui magistrat care a condus penitenciarul Colibași în regimul comunist, a atins 78.000 de lei. PNL nu vrea să se atingă de ele, președintele Iohannis a spus că le susține, fiind necesare.

➤ Legislația PSD, confirmată prin deciziile CCR, îi permite ministrului Justiției să numească, aproape discreționar, viitorii șefi ai parchetelor. Asociația Forumul Judecătorilor și Asociația Inițiativa pentru Justiție i-au solicitat ministrului Justiției, Cătălin Predoiu, să nu declanșeze procedura de numire a șefilor marilor parchete, înainte de a modifica legislația în acord cu recomandărilor Comisiei Europene și Comisiei de la Veneția. În esență, aceste asociații doreau ca CSM să aibă un rol mai mare în procesul de numire a șefilor parchetelor. Predoiu a mers însă mai departe cu procedurile de numire.

➤ PNL nu a luat o decizie în ceea ce privește Secția de Investigare a Infracțiunilor în Justiție. ALDE, care susține guvernul PNL, se opune desființării ei. USR, și el susținător din Parlament a noului cabinet, vrea desființarea ei urgentă. La consultarea magistraților, peste 80% s-au pronunțat pentru desființare. Un memorandum înaintat Guvernului de către Predoiu propune, solomonic, desființarea sau o reformă radicală.

Paradoxul este că, după ce PSD a fost preluat de către Marcel Ciolacu, partidul a votat cu multă determinare pentru abrogarea recursului compensatoriu și se pregătește să susțină desființarea secției speciale, în funcție de evoluțiile din CSM.

Pensiile speciale: le abrogăm, dar...

Cheltuielile cu pensiile speciale au explodat, în regimul PSD, prin diferite modificări ale modului de calcul, la circa 10 miliarde de lei, în 2019. PNL a anunțat, prin Raluca Turcan, că le va abroga pe o parte din acestea, mai puțin cele ale „militarilor" și magistraților. Problema este că, din cele 10 miliarde de lei (circa 2,1 miliarde de euro) cheltuiți cu aceste pensii, nouă miliarde de lei reprezintă cele ale celor circa 174.000 de militari pensionari.

În 2011, pensiile speciale absorbeau doar un miliard de euro din bugetul statului român. Această categorie, a pensionarilor militari, este însă mult mai largă decât cea a militarilor care au lucrat lucrat în Ministerul Apărării. Aici se află și angajații serviciilor speciale, polițiștii, pompierii, jandarmii, foștii milițieni și foștii securiști.

În august 2017, Orban avea o opinie despre faptul că și aceștia beneficiază de pensii speciale: „Noi am susținut restrângerea aplicabilității acestor pensii doar pentru cei care efectiv sunt militari combatanți, nu extinderea acestor pensii speciale și către polițiști, și către alte categorii asimilate angajaților cu haină militară".

De când a preluat conducerea Executivului, președintele liberal nu a mai făcut distincție între diferitele categorii de militari și nici nu s-a pronunțat în legătură cu posibila impozitare a acestora.

Euro douăzeci-douăzeci, în primejdie

Pregătirea României pentru Campionatul European de Fotbal stă sub semnul întrebărilor, PSD lăsând noul guvern încurcat în procese, licitații blocate și lucrări întârziate. Linia de metrou spre Otopeni este de facto abandonată, nu a reușit să obțină finanțare de la Uniunea Europeană.

Linia de tren care urma să asigure legătura dinspre Otopeni către gara de Nord este blocată, după ce Ion Țiriac s-a plâns în instanță că trece pe lângă terenurile sale de tenis. O alternativă ar fi ca avioanele cu suporteri să aterizeze pe Aeroportul Băneasa, însă este neclar dacă acesta este pregătit să facă față afluxului de pasageri.

„Există deja un plan de mobilitate aprobat, se fac simulări care nu includ linia de tren, ci doar flota de autobuze ale Primăriei", explica Răzvan Mitroi, managerul de comunicare pentru Euro 2020.

În plus, România trebuia să modernizeze patru stadioane: Arcul de Triumf, Steaua, Rapid și Dinamo. Din motive juridice, lucrările la stadionul Dinamo întârzie să înceapă, noua arenă din Șoseaua Ștefan cel Mare urmând să fie construită pe un alt amplasament, cel mai probabil în locul velodromului. Variante de rezervă sunt arenele din Ploiești, Giurgiu, Voluntari și Mogoșoaia. Bucureștiul va găzdui trei partide în cadrul Grupei C și una în faza optimilor de finală.

Codul administrativ, uitat

La 25 iunie, guvernul Dăncilă a adoptat codul administrativ prin ordonanță de urgență. Printre cele mai controversate prevederi: pensii speciale pentru aleșii locali, alegerea președinților de consiliu județean prin vot direct, într-un singur tur, aprobarea proiectelor care vizează administrarea patrimoniului cu majoritate absolută (jumătate plus unu din numărul consilierilor în funcție), față de două treimi cât era până acum, mutarea răspunderii pentru ac-

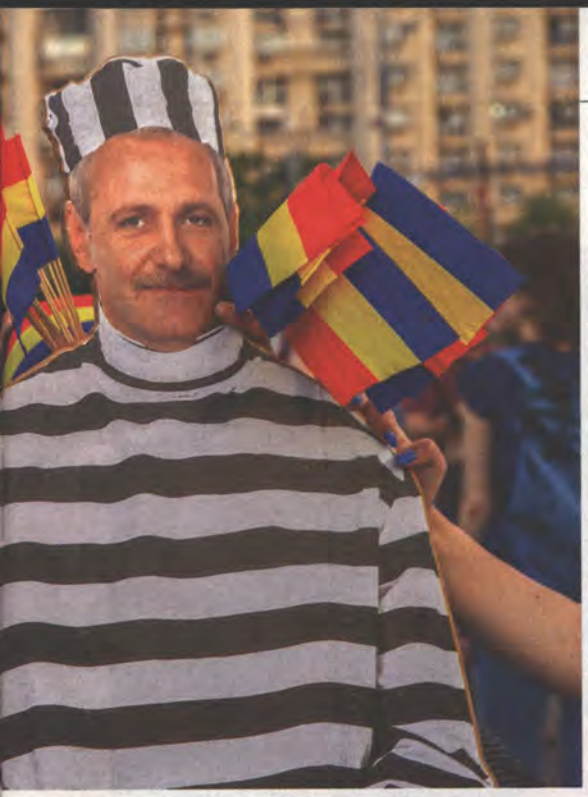

FOTO: INQUAM PHOTOS - FLORIN ALBEI

JUSTIȚIE DISTRUSĂ
Legislația penală a fost modificată de PSD astfel încât simpla ei abrogare riscă să producă efecte perverse. După desființarea recursului compensatoriu, România va investi în pușcării moderne.

tele administrative ilegale de la primari către funcționarii publici.

„PSD vrea acum să distrugă administrația de dragul baronilor locali", a fost reacția Administrației Prezidențiale. Și Ludovic Orban a criticat acest cod, pe vremea când era în opoziție – a cerut Avocatului Poporului să îl atace la CCR – dar, de când a ajuns premier, nu a mai abordat acest subiect.

În iunie 2019, o parte din liderii locali din PNL i-au scris lui Marian Oprișan, în calitate de președinte al uniunii consiliilor județene, că sunt de acord cu prevederile codului.

Facilitățile pentru constructori, menținute

Unul din cele mai contestate acte ale regimului Dragnea, OUG 114/2018, continuă să fie în vigoare, iar cabinetul Orban nu a decis cât și cum îl va modifica.

„În mod obligatoriu va trebui să modificăm prevederile din domeniul Energiei, plafonarea prețului. Se știe clar că noi liberalizasem prețul la energie și PSD a revenit la plafonarea prețului pentru producători, încălcând în mod evident legislația europeană. De asemenea, a fost o altă restricție la export. Deja suntem sub amenințare de procedură de infringment", a spus premierul, care ar vrea ca Executivul să-și asume răspunderea pe modificarea acestui act.

Ce a mai anunțat liderul PNL:

- abrogarea supratașării în domeniul comunicațiior,
- abrogarea prevederilor „profund nocive legate de funcționarea pilonului 2 de pensii",
- abrogarea prevederilor legate de „fantomaticul Fond de Dezvoltare și Investiții".

În schimb, Ludovic Orban a anunțat că nu se va atinge de „prevederile legate de sectorul de construcții". În construcții, salariul minim este de 3.000 de lei, iar angajații au primit, prin OUG 114/ 2019 mai multe facilități fiscale, printre care scutire de la impozitul pe venitul din salarii de 10% sau de la plata contribuției la asigurările sociale de sănătate de 10%.

Decizia de a menține facilitățile pentru constructori vine în contradicție cu criticile lui Orban la adresa scutirilor de care beneficiază sectorul IT: „Regimurile fiscale discriminatorii generează extrem de multă tensiune, inclusiv presiuni uriașe asupra Guvernului, pentru că dacă cineva beneficiază de un regim fiscal, oricine altcineva este legitimat să ceară un regim fiscal și până la limita toată va spune «nu mai vrem să plătim impozit» și are argumente suficient de puternice".

Mai mult, Ludovic Orban a vorbit recent despre „o schemă de ajutor de stat, care este folosită în țările europene" care să ajute companiile afectate de creșterea prețului la energie. Premierul n-a oferit elemente suplimentare legate de acest viitor ajutor de stat.

Cheltuielile cu pensiile speciale au ajuns la aproape 10 miliarde de lei, în 2019. PNL a anunțat că va abroga pe o parte din acestea, mai puțin cele ale „militarilor" și magistraților

Bani pentru consumatorul vulnerabil

Nu este clar ce impact bugetar vor avea modificările la OUG 114/2019 și cum vor fi ele acoperite, în condițiile în care ministrul de Finanțe Florin Cîțu estima deja un deficit, pe 2020, de 3,6%, cel de pe 2019 urmând să ajungă la 4,4%. Nu este clar nici impactul asupra populației a măsurii liberalizării prețurilor la energie.

Ministrul Economiei, Virgil Popescu, a declarat că trebuie definit consumatorul vulnerabil, care să fie ajutat de stat.

„Asta scrie și în programul de guvernare, că definim consumatorul vulnerabil. Avem o lege pe care nu a respectat-o vechiul Guvern, era ordonanța aceea celebră, Ordonanța 7, de supraimpozitare a prețului la gaze obținut prin dereglementarea prețului. Acel venit suplimentar, în fundamentarea OUG 7, trebuia să se ducă pentru subvenționarea consumatorului vulnerabil. Banii ăia s-au dus și nimeni nu a mai întrebat de ei, s-au mâncat în buget. Deci avem text legal în baza căruia (să subvenționăm consumatorul vulnerabil), dar trebuie să constituim fondul și o vom face", a explicat ministrul Economiei.

România are termen până la 26 decembrie pentru a introduce în legislația națională un nou calendar de liberalizare a pieței gazelor dacă dorește să nu ajungă la Curtea Europeană de Justiție în contextul declanșării unei proceduri de infringement de către Comisia Europeană ca urmare a OUG114/2018.

INTERVIU

Mădălina Turza: „Nu suntem aici să fim șefii pe un voievodat"

Președinta nou-înființatei Autorități pentru Persoanele cu Dizabilități, Copii și Adopție a explicat, într-un interviu pentru *Newsweek România*, că, în mandatul ei, directorii de centre trebuie „să se aștepte oricând" la controale.

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

„VREAU SĂ DĂM ZIDURILE JOS. VREAU SĂ ÎNȚELEGEM, noi toți cei care lucrăm în această nouă Autoritate, că noi nu suntem aici să coordonăm, să fim șefi pe un voievodat, noi suntem aici să servim. Pe cine servim noi? Copiii aflați în diferite tipuri de vulnerabilitate și adulții cu dizabilități. Noi suntem aici ca să îi servim pe acești oameni, să le protejăm drepturile și să intrăm în contact direct cu ei: adică telefoanele acelea la care nu răspunde nimeni ... acum va trebui să răspundă. Vreau să deschidem și un canal online de comunicare directă cu oamenii", a declarat Mădălina Turza, în interviul oferit revistei *Newsweek România*.

Mădălina Turza (41 de ani) conduce, de la jumătatea lunii noiembrie, Autoritatea Naționa-

MĂDĂLINA TURZA
vrea controale inopinate și raportări lunare privind decesele din centrele de plasament.

lă pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA), prin comasarea celor două instituții omonime din subordinea Ministerului Muncii. Între prioritățile mandatului ei, se numără construirea unor centre de respiro pentru copiii cu dizabilități, scurtarea procedurii pentru încadrarea în grad de handicap, definirea unor standarde de servicii pentru copiii victime ale traficului de persoane, dinamizarea procesului de dezinstituționalizare, campanii pentru încurajarea adopțiilor și creșterea gradului de accesibilizare a instituțiilor publice.

Activistă pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, Mădălina Turza (41 de ani) și-a petrecut ultimii 10 ani dând în judecată școlile și Ministerul Educației pentru ca și copiii cu dizabilități să fie lăsați să urmeze cursuri în școlile de masă, cu ONG-ul Centrul European pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități (CEDCD).

Anterior, Turza a lucrat la Consiliul Național Român pentru Refugiați, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane și a fost consilieră la Cabinetul Ministrului Sănătății în 2016 (în mandatele lui Patriciu Achimaș-Cadariu și Vlad Voiculescu).

Bursieră Fullbright pentru drepturile omului, Mădălina Turza a demarat, în 2018, prima inițiativă civică la nivelul Uniunii Europene pentru o educație incluzivă – „Europe Cares", prin care cere protecție din partea UE pentru persoanele cu dizabilități. În 2019, a vrut să candideze ca independentă pentru un loc în Parlamentul European, dar nu a atins pragul de 100.000 de semnături cerut de lege.

Turza a afirmat, în interviul pentru *Newsweek România,* că a decis să accepte postul în Guvernul liberal după ce a primit planul de reabilitare al Clarei, fetița ei de 14 ani cu sindromul Down, în care familia era trecută ca singura responsabilă pentru terapia copilei: „După ce am oscilat sincer înspre „nu" (să nu accepte numirea în funcție la ANDPDCA, n.r.), am primit planul de reabilitare al fetiței mele: șase pagini în care avem efectiv și exclusiv extrase din lege, iar, la final, o scurtă prevedere cu terapiile de care ea ar avea nevoie și responsabili pentru asta sunt trecuți terapeuți, dar nu știm care, de unde, cine – și toate celelalte lucruri de care are nevoie copilul meu și de care responsabilă este familia. Atunci am zis că așa nu se mai poate".

„Eu nu vreau să mă bag în discursul politic. Nu sunt membră a nici unui partid politic. E adevărat că sunt numită politic în această funcție, dar nu vreau să intru neapărat în acest ping-pong. Cred că dizabilitatea, drepturile copiilor nu trebuie să facă obiectul unui scandal cu iz politic. Pe mine mă interesează ca nevoile și prioritățile oamenilor de la firul ierbii să aibă în oglindă sprijinul politic care mi-a fost promis când am preluat acest mandat. În discuțiile pe care le-am avut cu doamna ministru, am văzut o deschidere și un sprijin pe care eu, ca mamă a unui copil cu dizabilități, dar și ca activist, eu nu l-am mai văzut la un alt ministru, genul de încredere și de sprijin «trebuie să facem ceva pentru oamenii aceștia»", a explicat președinta ANDPDCA.

„Mă interesează ca oamenii cu dizabilități să nu mai fie tratați ca niște animale"

Mădălina Turza a afirmat că un termen realist pentru finalizarea dezinstituționalizării (închiderea centrelor de tip clasic, n.r.) este 2021-2022, pentru că planurile făcute de centre „pe hârtie sunt minunate", însă „nu corespund realității". România își asumase ca țintă pentru desființarea instituțiilor de tip rezidențial anul 2020. Turza a mai spus că vrea să intensifice controalele în toate centrele de stat și că va cere raportări lunare de la direcțiile județene de asistență socială privind decesele petrecute în centre și plângerile depuse de beneficiari.

Șefa ANDPDCA a explicat că, pentru realizarea planurilor de dezinstituționalizare, va apela pentru sprijin tehnic la Banca Mondială și a precizat că le va da acces la resurse organizațiilor neguvernamentale, pentru a putea prelua oamenii din centre: „Știm că standardul de cost pentru prestatorii privați de servicii este mult mai mic decât la stat, unde este 14.000 de lei pe lună - adică statul cheltuiește 14.000 de lei pe lună pentru un om închis într-un lagăr. În momentul în care tu scoți acest om și îl duci către un ONG care prestează servicii, acolo statul îi dă un standard minim de 2.000 de lei pe lună și, cu toate astea, când oamenii sunt în comunitate, sunt mai bine și mai fericiți decât atunci când stau pe 14.000 de lei, închiși într-un lagăr".

Ea a adăugat că, „în foarte scurt timp", va demara procedura de dezinstituționalizare pentru oamenii care vor putea fi scoși din centre cu foarte puțin sprijin, iar pentru restul, „trebuie văzut planul de dezinstituționalizare".

Peste 830.000 de oameni cu dizabilități în România dintre care peste 17.600 de adulți și circa 9.000 de copii sunt în grija statului. Sunt 290 de centre rezidențiale pentru adulți și 107 centre de tip clasic pentru copii, potrivit datelor Protecției Copilului.

„Urlațiul (centrul pentru persoane cu dizabilități din Prahova pe care l-au vizitat Turza și ministra Violeta Alexandru, în luna noiembrie, descoperind că oamenii erau închiși acolo și

„Nu pot să accept că, în 2020, oamenii sunt închiși în niște debarale, fără lumină, fără aerisire, pentru că încercau să fugă din lagăr, săracii", *- Mădălina Turza*

FOTO: SABIN MALISEVSCHI

ţinuţi în condiţii mizere, n.r.) nu este o excepţie, este vârful unui iceberg al acestui sistem. În primul rând, trebuie întărit braţul dezinstituţionalizării - dezinstituţionalizarea per se este un proces, că nu poţi să scoţi acum oamenii pe stradă, să le spui «mergeţi în comunitate». Procesul trebuie să se dinamizeze, vorbim despre un an-doi. Până atunci, noi trebuie să ne asigurăm că lucruri de genul celor pe care le-am văzut la Urlaţi nu se mai întâmplă, lucruri care erau şi la Sighet, descoperite de un ONG (CRJ, n.r.). Atât noi, de la nivelul ANDPDCA, cât şi ANPIS (Autoritatea Naţională pentru Plăţi şi Inspecţie Socială, n.r.) şi organizaţiile neguvernamentale vom face vizite inopinate, inspecţii şi controale inopinate în aceste centre. Directorii de centre să se aştepte că oricând putem veni într-o vizită inopinată şi ne vom uita la toate acele lucruri care aparent nu se văd: dincolo de insalubritate, de pauperitate, de felul în care se poartă cu oamenii, mă interesează neuroleptizarea, faptul că oamenii sunt sedaţi, decesele. Nu pot să accept că, în ţara mea, în 2019, în 2020, cât de curând, mor încă oameni de pneumonie, că s-au înecat cu mâncare. Este inadmisibil. Nu pot să accept că, în 2020, oamenii sunt închişi în nişte debarale numite izolatoare sau cuşti, de un metru pe un metru, fără lumină, fără aerisire, nu pentru că erau contagioşi, nu pentru o perioadă limitată, ci pentru că încercau să fugă din lagăr, săracii. Deci izolatoarele şi contenţionarea folosite ca mijloc de pedeapsă. Lucrurile acestea nu mai trebuie să existe, pentru că orice măsură împotriva acestor oameni se va lăsa cu măsuri conform legii. Privarea de libertate arbitrară este o infracţiune foarte gravă şi nu voi avea nici o ezitare să sesizez autorităţile competente. Ei trebuie să schimbe mersul lucrurilor până îi scoatem pe oameni din centre. Pe mine mă interesează ca aceşti oameni să nu mai fie trataţi ca nişte animale", a explicat Turza.

Două rapoarte publicate de Ministerul Sănătăţii şi Avocatul Poporului vorbesc despre supraaglomerarea din spitalele de psihiatrie româneşti, condiţii mizere în care sunt ţinuţi pacienţii, legarea acestora, violenţele între pacienţi. De altfel, raportul Avocatului Poporului avertizează că „dacă nu se vor lua măsuri imediate, cazul Săpoca se poate repeta oricând". La Săpoca, cinci pacienţi au murit, anul acesta, după ce au fost atacaţi de un altul, internat cu sevraj etilic.

Din datele Centrului de Resurse Juridice, la nivelul întregii ţări, din septembrie 2017 până în septembrie 2018, au murit 1.447 de persoane cu dizabilităţi, instituţionalizate: 968 în centre de tip rezidenţial şi 479 în spitale şi secţii de psihiatrie. 40 erau copii.

O altă problemă despre care a discutat şefa ANDPDCA în interviul oferit *Newsweek România* se referă la adopţii. Aceasta a acuzat presiuni din partea unor organizaţii care vor ca micuţilor care se află în grija unui asistent maternal să nu li se mai deschidă procedura adopţiei. În această vară, sistemul de asistenţă maternală şi-a arătat vulnerabilităţile, după ce Sorina, o fetiţă de opt ani din Baia de Aramă, a trebuit să fie dată cu poliţia părinţilor adoptivi, pentru că asistenta maternală care o crescuse se opunea adopţiei. Peste 17.000 de copii sunt crescuţi de circa 11.000 de asistenţi maternali. În ultimii cinci ani, peste 200 de atestate profesionale au fost retrase din cauza incidentelor petrecute cu îngrijitorii, potrivit datelor obţinute de *Newsweek România* de la direcţiile de asistenţă socială.

„Avem o problemă şi cu asistenţii maternali, cred că asistenţii maternali profesionişti nu trebuie să facă abuz de acest rol. Le preţuiesc munca, dar obiectivul final este familia, adică nu trebuie să manipulăm copiii, doar pentru a-i păstra şi pentru a beneficia de acea îndemnizaţie. Dacă tu te ataşezi de copil, trebuie să faci pasul şi să îl adopţi; nu dacă vine o familie adoptatoare depui şi tu actele de adopţie, să faci concurenţă pentru copil şi, când se retrage acea familie, tu nu mai continui procesul de adopţie. Pe tine te interesează să păstrezi acel copil ca să beneficiezi de acele resurse materiale, în detrimentul interesului său superior şi nu stă - aviz celor care fac presiuni asupra mea în zona asta – în picioare argumentul: «da, dar l-a scos din lagărele alea nenorocite şi l-a crescut până la 18 ani, l-a pus pe picioare, l-a trimis la şcoală şi i-a dat de mâncare». Total de acord şi toată admiraţia pentru munca lor, dar, în egală măsură, dacă l-ai ţinut în asistenţă maternală pînă la 18 ani şi ai împiedicat adopţia, tu l-ai privat pe acel copil de multe drepturi, inclusiv de dreptul la succesiune şi moştenire", a adăugat Turza.

Şefa ANDPDCA a arătat şi că, în cele câteva săptămâni de la preluarea mandatului, a primit foarte multe cereri inclusiv pentru mărirea pensiilor şi a indemnizaţiilor, pentru construirea de centre ori pentru rezolvarea situaţiilor în care copiii sunt daţi afară din şcoli. „Ştiu ce înseamnă să aştepţi 15 ani pentru o terapie pentru Clara şi să nu o primească. Şi, când vezi că se deschide o uşiţă, simţi nevoia să-şi verşi acolo toate problemele. Simt şi eu, acut, că timpul nu mai are răbdare pentru mine şi Clara, însă trebuie să avem luciditatea să înţelegem ce poate face prin lege această autoritate. Nu putem mări pensii, indemnizaţii, nu putem crea centre de terapie în toată ţara, dar putem pune presiune. Sistemul e atât de mare, de închis şi cu tare atât de vechi, încât nu-l poţi schimba peste noapte. Dar putem avea centre de respiro, putem scoate oamenii în comunitate, putem avea gata dosarele de handicap mai uşor", a conchis Turza.

Citeşte interviul integral pe www.newsweek.ro.

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

DOCTRINĂ GAULLISTĂ

De ce vrea Franța să se „predea" Rusiei

Președintele Emmanuel Macron insistă că NATO trebuie să coopereze cu Moscova, pentru a contrabalansa creșterea puterii militare a Chinei. *Newsweek România* pune față în față argumentele pro și contra.

PREȘEDINTELE EMMANUEL Macron vrea să impună Franța drept principalul decident în ceea ce privește politicile de apărare a Europei. După numeroasele declarații ale lui Donald Trump privind dezangajarea americană din Europa, după escaladarea tensiunilor din interiorul NATO, Emmanuel Macron a ajuns la concluzia că e momentul să acopere vidul anunțat de americani. S-a gândit că este ocazia perfectă de a prelua, chiar și ostil, sceptrul de comandant al Europei de la Germania, cu Angela Merkel aflată la apusul carierei politice.

A început să promoveze agresiv proiectul unei armate europene, și cu gândul la numeroasele beneficii comerciale pentru țara sa, care ar deveni principal furnizor de armament pentru aliați. O armată europeană pe care Germania nu o dorește, pentru că știe că ea ar fi dominată de Franța, dar nota de plată ar fi trimisă la Berlin. Mai mult, noul climat de securitate pe care Macron îl propune Europei, care se bazează în special pe implicarea Rusiei, nu e dorit nici de țările baltice, nici de polonezi și nici de români.

Planul lui Charles De Gaulle...

După Al Doilea Război Mondial, înfrântei Germanii i-a fost interzisă înarmarea, astfel că decalajul militar între ea și Franța este semnificativ. De pildă, Franța este putere nucleară, iar Germania nu e.

Nu este prima dată în istorie când Franța provoacă puterea militară a SUA în Europa. Contextele sunt însă diferite.

În 1966, președintele Charles de Gaulle a decis ieșirea Franței din structurile de comandă ale NATO. Prin această decizie, De Gaulle a vrut să reconstruiască demnitatea militară a Franței, după rușinoasa capitulare în fața Germaniei naziste. Scopul său pragmatic a fost, însă, dezvoltarea propriului program de dezvoltare nucleară, Franța obținând statutul de putere nucleară în 1996.

La data de 9 martie 1966, într-un memorandum adresat celorlalte 14 țări membre NATO la acea vreme, guvernul francez și-a anunțat intenția de a se retrage din comandamentele militare ale Alianței și a solicitat Cartierului General al NATO ca unitățile aliate să părăsească teritoriul Franței, iar sediul Centralei NATO din Europa, ce se afla la Paris, să fie relocat într-o altă țară.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

DOI ANI, SINGURĂ ÎN AMAZON
Luminița Cura a trecut prin Columbia, Ecuador, Peru, Brazilia și Bolivia » P.68

PREȘEDINTELE
Franței, Emmanuel Macron, vrea să ia sceptrul de comandant militar al Europei de la cancelarul Germaniei, Angela Merkel, și să facă pace cu Rusia lui Vladimir Putin

Anunțul guvernului francez a afectat relațiile politice si militare internaționale, luând pe nepregătite marile cancelarii ale lumii. Franța și-a motivat retragerea din Alianța Nord-Atlantică prin dorința de a-și dezvolta propriul program de apărare militară, deși adevărul este că, începând din momentul reîntoarcerii ca președinte al țării în 1958, generalul de Gaulle a dorit să reformeze NATO. El nu era de acord cu politica nucleară americană și cu rolul de conducător pe care SUA îl aveau.

Aceasta cu toate că Tratatul de constituire a Alianței, semnat la Washington în 1949, prevedea că Organizația urma să fie condusă pe timp de pace de un general american, cu sarcina de a realiza o structură de comandă integrată, care să elaboreze planuri operative pentru forțele aliate din Europa.

Hotărârea Franței de a ieși din structurile de comandă a NATO a dus la întrunirea de urgență, la începutul lunii iunie 1966, a Consiliului Nord-Atlantic la Bruxelles, unde s-a hotărât dislocarea Comandamentului Suprem al Forțelor Aliate din Franța în Belgia, la sud de Bruxelles, în orașul Mons. Franța a revenit asupra deciziei după mai bine de patru decenii, în 2009, în mandatul președintelui Nicolas Sarkozy, care a aprobat reintegrarea Franței în structurile de comandă a NATO.

...și al lui Emmanuel Macron

Acum însă, Franța lui Emmanuel Macron este mai ofensivă decât ce a lui De Gaulle și vrea să impună aliaților propria viziune legată de securitatea Europei, nu doar să decidă exclusiv pentru țara sa. Inițiativele sale sunt supuse unor critici consistente în interiorul Alianței Nord-Atlantice.

De ce este Macron atât de prietenos cu Rusia? Pentru a-și convinge partenerii că Rusia nu este o amenințare atât de mare, astfel încât abandonarea NATO în favoarea unei armate europene nu este un pericol.

Recent, președintele francez a declarat că „NATO este în moarte cerebrală" și a pus la îndoială aplicarea Articolului 5, respectiv principiul că, dacă un stat membru al Alianței este atacat, toate celelalte îi sar în ajutor.

Discursul său este cu atât mai curios cu cât, la începutul anului, Macron recunoștea forța malefică a Rusiei, pe care a acuzat-o că se află în spatele „Vestelor Galbene". Citat de săptămânalul „Le Point", liderul de la Elysée a spus: „Extremiștii sunt foarte activi. Mijloacele lor de referință sunt mass media precum «Russia Today» sau «Sputnik», controlate de Moscova. Este curios că mass media urmărite cel mai mult de «Vestele galbene» nu sunt cele franceze, ci «Rusia Today»".

După doar câteva luni, au urmat o serie de gesturi de bunăvoință față de Rusia. „Președintele francez s-a dovedit de la început gata să înțeleagă planurile omologului său rus de extindere a influenței Moscovei și a găsit modalitățile cele mai simple de a se întâlni cu Putin în momentele cele mai potrivite", cum remarca un analist în relații internaționale.

Emmanuel Macron l-a găzduit pe Vladimir Putin la reședința sa de vacanță de la Bregancon, cu cinci zile înainte de a-i primi la Biarritz pe liderii G7, „un mod de a include din nou Rusia în această reuniune mondială din care ea este exclusă din 2014", cum remarca AFP. A contribuit la readucerea Rusiei în Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, a pledat pentru Europa Mare de la Lisabona la Vladivostok și a blocat extinderea UE în Balcanii de Vest, permițând Moscovei să-și consolideze influența în regiune.

China lui Xi Junping este deja o putere maritimă. Nu are o flotă numeroasă, dar deține infrastructură portuară în Europa și Orientul Mijlociu

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

ANALIZĂ „THE TIMES"

„Nu-l lăsați pe Macron să scrie necrologul NATO!"

Prestigioasa publicație britanică este foarte critică cu intenția președintelui Franței de a se apropia de Rusia.

UN INVENTAR FOARTE EXACT AL ARGUMENTELOR PRO și contra atitudinii liderului de la Elysse față de Alianța Nord-Atlantică îl face, într-o analiză publicată în „The Times" pe 13 noiembrie 2019, Roger Boyes.

Articolul este intitulat „Nu-l lăsați pe Emmanuel Macron să scrie necrologul NATO" și debutează într-o notă apreciativă la adresa lui Macron, despre care spune că „este unul dintre puținii oameni de stat care pot oferi o viziune strategică asupra Europei într-o lume haotică".

Jurnalistul reamintește pozițiile sale referitoare la moartea cerebrală a NATO și invitația adresată Europei de a se transforma într-un jucător geopolitic, care să stea alături de America și China. În caz contrar, susține Macron, „nu vom mai avea control în privința destinului nostru". El expediază în plan secundar celelalte subiecte precum extinderea UE, amenințarea Rusiei și Brexitul.

„Rege-filosof frustrat"

Editorialistul „The Times" schimbă rapid tonul: „Acestea sunt, mai degrabă, aprecierile unui rege-filosof frustrat. El încearcă să ia greutățile pe proprii umeri, într-o vreme în care Angela Merkel își numără zilele până la pensionare. Și, în spiritul lui Charles de Gaulle, ar fi destul de fericit să vadă Marea Britanie eșuând pe mai multe fronturi".

În opinia sa, „după ieșirea Marii Britanii, Franța va fi cea mai mare putere în domeniul securității și apărării", iar, „când vorbește despre suveranitatea strategică a Europei, [Macron] se referă la suveranitate militară, iar asta înseamnă rebalansarea în favoarea Franței".

Metafora sa cu „moartea cerebrală a NATO" este catalogată drept nepotrivită și nedreaptă, de vreme ce „același creier a ținut Europa în siguranță în timpul Războiului Rece și după".

„Emmanuel Macron încearcă să submineze NATO din interior, pentru că știe foarte bine că Alianța Nord-Atlantică va fi o platformă esențială de politică externă port-Brexit pentru Marea Britanie", remarcă „The Times".

Apoi, Roger Boyes îi dă dreptate președintelui Franței în a insista asupra unor clarificări în legătură cu Articolul 5, respectiv asupra angajamentului NATO pentru apărarea colectivă. El dă drept exemplu intervenția Turciei în nordul Siriei, care „a fost o înțelegere între Ankara și Washington, capitalele a două țări membre NATO" și, cu toate acestea, „Alianța în întregul său va trebui să răspundă dacă Turcia este atacată".

„Eroarea fundamentală a lui Macron este de a crede că NATO și-a atins «punctul de fierbere» și că securitatea europeană trebuie reinventată. Întotdeauna au fost tensiuni în interiorul NATO, iar opinia publică a fost întotdeauna refractară. Cetățenii europeni au fost nemulțumiți de staționarea rachetelor americane din anii '80, iar retragerea Franței din structurile de comandă militare ale NATO, în 1966, în mandatul președintelui Charles de Gaulle, a alimentat riscul unei schisme în interiorul Alianței. În 1968 însă, când țările Pactului de la Varșovia au invadat Cehoslovacia, NATO a devenit brusc un lucru bun", scrie Boyes.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Un plan păgubos

El apreciază că „pivotarea lui Macron către o apărare europeană activă, în defavoarea dependenței față de SUA, este o continuare a politicii gaulliste" și „poate produce multe pagube". „Planul lui Macron se bazează prea mult pe invitarea Rusiei lui Vladimir Putin în «concertul Europei», respectiv printre țările care să contribuie la stabilitatea continentului".

„Logica jupiteriană (Macron este poreclit Jupiter - n.red.) sună așa: sancțiunile aplicate de Occident au afectat atât de tare economia Rusiei încât Vladimir Putin este gata să-și schimbe comportamentul și să considere din nou Europa un partener. Tot ce trebuie să facem este să-l încurajăm să o facă. Dacă Rusia va putea fi smulsă din îmbrățișarea Chinei, lumea va fi un loc mai sigur", a punctat editorialistul britanic.

El a insistat că Polonia și țările baltice nu sunt singurele care consideră această abordare naivă și greșit orientată, pentru că ignoră apetența Rusiei de a ataca Occidentul, interferența în alegerile din țările UE, sponsorizarea populiștilor și separatiștilor, uciderea disidenților pe teritoriul țărilor UE, anexarea Crimeei și tulburările din estul Ucrainei.

„Dacă Franța visează să devină puterea europeană dominantă post-Brexit ar trebui să facă lobby pentru limitarea expansiunii Rusiei în afara granițelor sale. Orice tentativă de a-l curta pe Vladimir Putin s-a sfârșit în lacrimi", apreciază Boyes.

În opinia sa, dacă vrea să transforme Europa într-un jucător intervenționist, care bagă bani într-o industrie de apărare integrată, dacă e vorba să dezvolte capabilități credibile la nivel global, Emmanuel Macron va trebui să învețe cum să construiască rețele de influență de-a lungul Europei și să-i convingă pe ceilalți să bage mâna și mai adânc în buzunar.

La 9 martie 1966, Charles de Gaulle a retras Franța de la comanda militară a NATO și a cerut forțelor aliate să părăsească țara sa

„Datorită tinereții, probabil Macron își imaginează că poate atinge acest scop doar cu elan. Dar Germania, imună la carisma sa, va trebui să se convingă că Macron poate livra. Unele dintre ideile lui Macron - în special reabilitarea lui Vladimir Putin - rezonează perfect cu instinctele lui Donald Trump. Și aceasta este marea provocare pentru noi. Macron își imaginează că poate fi un mediator între țările Europei și Rusia. El și Trump s-au pus de acord în ceea ce privește decrepitudinea NATO. Hai mai bine să găsim soluții viabile pentru dezangajarea Rusiei în Ucraina în loc să așteptăm ca Macron să se înțeleagă cu Merkel, hai să punem bazele pentru monitorizarea eforturilor Chinei de a construi rețele 5G, hai să pompăm niște sânge proaspăt în NATO decât să îl lăsăm pe Macron să-i scrie necrologul", conchide analiza „The Times".

OPTIMISM ȘI PROPAGANDĂ

O viziune rusească

Clubul Valdai, celebrul think-tank al Kremlinului, inventariază avantajele apropierii NATO - Rusia, sub semnătura unui fost șef al diplomației britanice.

SIR MALCOLM RIFKIND, FOST ministru de Externe și al Apărării al Marii Britanii, între 1992-1997, a scris o analiză pentru Valdai Club, un think-tank și forum de discuții cu sediul la Moscova, înființat în 2004. Analiza a fost publicată pe 19 noiembrie și este intitulată „Frustrarea lui Macron, NATO și implicațiile geopolitice". „Declarațiile lui Macron despre NATO au provocat o furtună. Dar asta s-a așteptat întotdeauna de la președinții Franței, de la generalul de Gaulle, în anii '60, încoace. Spre deosebire de Gaulle, Macron a fost moale. Macron a zis că NATO este în «moarte cerebrală», dar De Gaulle a mers și mai departe. A retras Franța din Comandamentul NATO pentru că nu a acceptat comanda americană pe timp de pace", și-a început Rifking analiza.

În opinia sa, „afirmațiile lui Macron au fost exagerate, dar au identificat o reală problemă, care, în mod surprinzător, a apărut în urma abordării incoerente și disfuncționale a lui Donald Trump în privința NATO". Liderul de la Casa Albă le-a reproșat aliaților că nu cheltuie suficient pentru apărarea colectivă a Europei, dar și-a ignorat partenerii din NATO când a inițiat acțiuni în Afganistan și în Siria, alături de Turcia, fără să-i consulte.

Cu Merkel în pragul pensionării și britanicii ieșiți din joc, remarcă Rifkind, Emmanuel Macron este liderul incontestabil al Europei. El vrea ca UE să fie autonomă din punct de vedere al apărării, în cazul, puțin probabil, că SUA își va retrage angajamentele care decurg din Articolul 5 al Tratatului NATO.

Ca majoritatea puterilor europene, cu excepția Marii Britanii și Poloniei, Franța nu cheltuie 2% din PIB pentru apărarea colectivă în cadrul NATO. Aspirațiile lui Macron, insistă fostul ministru britanic de Externe, ar însemna creșterea substanțială a cheltuielilor pentru apărare a țărilor membre, inclusiv de către Franța.

„Dar retorica Franței în legătură cu Armata Europeană nu poate deveni realitate, chiar și cu cheltuielile pentru apărare crescute, dacă UE nu se transformă dintr-un parteneriat de țări suverane într-o uniune federală. Chestiuni legate de pace sau război nu pot fi decise de o majoritate calificată. Europenii nu sunt pregătiți pentru un asemenea grad de integrare politică și cel mai probabil nu vor fi în deceniile ce urmează", argumentează Rifkind.

El analizează apoi cazul Chinei, subliniind că „au fost discuții dacă NATO ar trebui să ia poziție în legătură cu creșterea puterii ei militare".

„Tradițional, Europa are legături comerciale și economice cu China. Creșterea militară a Chinei a fost mai mult o problemă a SUA, care este o putere în Pacific, preocupată de propria securitate și angajată în apărarea Japoniei, Coreei de Sud și Taiwanului. Distanța dintre Europa și China se micșorează dramatic. China este o putere maritimă, chiar dacă nu are o flotă foarte mare, dar are o rețea de baze și porturi din sudul Chinei până în Orientul Mijlociu. A lansat deja inițiativa «O centură, un drum», care are implicații geopolitice substanțiale pentru Europa", punctează Malcolm Rifkind.

Opinia experților

Din cauza schimbărilor geopolitice asistăm, în opinia lui Emmanuel Macron, la sfârșitul hegemoniei Occidentului, iar Vestul trebuie să coopereze cu Rusia pentru a crea un nou climat de securitate în Europa.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

MILITARI DIN LEGIUNEA STRĂINĂ mărşăluiesc pe Champs-Élysées din Paris, în cadrul paradei de Ziua Naţională a Franţei, 14 iulie

„Preşedintele Franţei nu îi confruntă neapărat pe decidenţii de la Bruxelles şi Washington, pur şi simplu subliniază o realitate de care cele două capitale sunt conştiente. Balanţa globală de putere s-a schimbat ireversibil şi alianţa transatlantică trebuie să se adapteze realităţilor unei lumi multipolare", spune Samir Saran, preşedinte al Observer Research Foundation din New Delhi (India). Rifkind îl completează: „Pentru prima dată în 2.000 de ani există o rută pe pământ între China şi Europa (Iniţiativa «O centură, un drum»- n.red.), de care nu beneficiază doar câţiva comercianţi de mătase. În loc ca Asia Centrală să fie o barieră masivă între Europa şi China, avem deja trenuri de mare viteză care transportă mărfuri în ambele direcţii, în fiecare săptămână. E doar o chestiune de timp pentru a fi implementate proiecte majore de drumuri, conducte, căi ferate, care nu au existat înainte".

Accesul facil între diferite ţări şi regiuni ale globului, punctează britanicul, are implicaţii militare şi geopolitice. Potrivit lui, „dacă relaţiile dintre China, pe de o parte, şi Marea Britanie, Germania şi Franţa, pe de alta, se vor deteriora, NATO va trebui, într-adevăr, să se preocupe de un aspect care nu a fost relevant în trecut". „Din fericire, nu suntem în acest punct în prezent. Dar e nevoie de un nivel îmbunătăţit de leadership de stat, nu doar în relaţia China-SUA, dar şi între China şi Europa, pentru a asigura pacea şi prosperitatea reciprocă", conchide fostul diplomat.

Ce este Clubul Valdai

Clubul de dezbateri Valdai este un think-tank cu sediul la Moscova, înfiinţat în 2004. A fost numit după Lacul Valdai, din apropierea oraşului Veliky Novgorod, unde a avut prima întâlnire a Clubului. Conferinţa Valdai este strâns legată de preşedintele Vladimir Putin, care s-a întâlnit cu participanţii în fiecare an, de la înfiinţarea ei. Printre înalţii oficiali ruşi care participă se numără Dmitri Medvedev, premier şi fost preşedinte, Serghei Ivanov, fost şef al Administraţiei Prezidenţiale, Serghei Lavrov, ministru al Afacerilor Externe, Serghei Şoigu, ministru al Apărării.

Daniel W. Drezner, profesor de politici internaţionale la Şcoala de Drept şi Diplomaţie Fletcher, din cadrul Universităţii Tufts, descrie Valdai „drept echivalentul rusesc al Davos", care influenţează linia oficială de guvernământ din Rusia şi conferă legitimitate acţiunilor guvernului, acuzat de multe ori de intervenţii ilegitime.

Nikolai Petrov, de la Centrul Carnegie din Moscova, a catalogat Valdai drept „un instrument de propagandă al Kremlinului", iar sociologul rus Lilia Şevţkova a criticat conferinţele Valdai într-un articol intitulat „Idioţii utili ai lui Putin".

Marcel H. Van Herpen identifică Valdai drept un efort de soft power al Kremlinului în slujba obiectivelor de politică externă ale Rusiei, prin care oficialii guvernamentali ruşi folosesc conferinţa pentru a obţine bunăvoinţă din partea intelectualilor occidentali, prin care creează oportunităţi de networking între Rusia şi elitele occidentale şi creează un „teren de încercare" pentru iniţiativele de politică externă ale Kremlinului.

Angus Roxburgh notează că Valdai a jucat un rol-cheie în eforturile guvernului rus de a îmbunătăţi imaginea lui Putin şi a manipula opinii din exteriorul ţării.

„Retorica Franţei legată de Armata Europeană poate deveni realitate doar dacă UE devine o uniune federală"

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Newsweek

NEXT

Cele mai durabile din punct de vedere ecologic, cele mai echitabile social și

VIITOR

ORAȘE DIN ȚIOR

viabile din punct de vedere economic. Liderii și companiile care le-au ridicat.

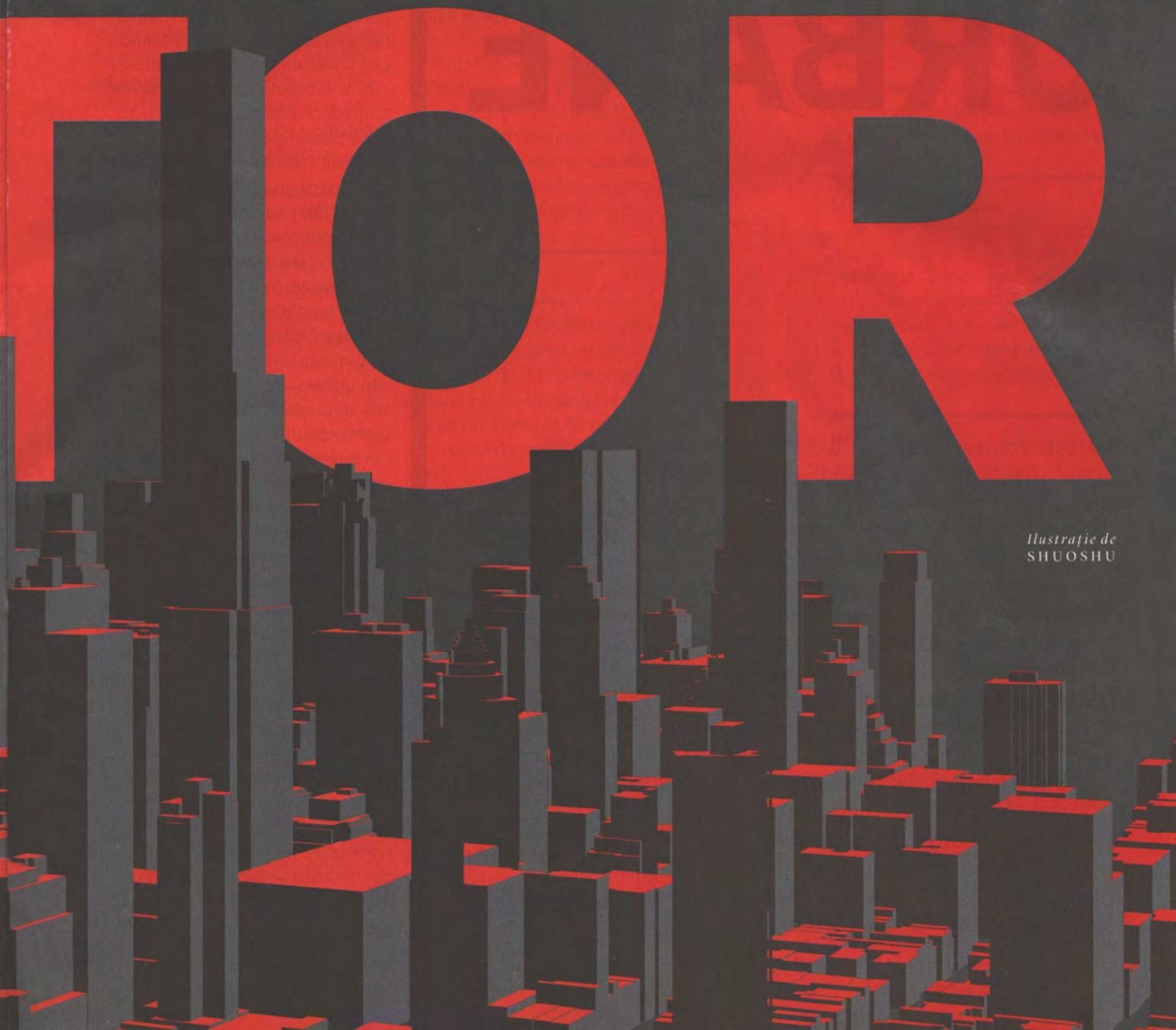

Ilustrație de
SHUOSHU

MARILE CENTRE URBANE ALE LUMII

au fost întotdeauna laboratoare de viață - locuri aglomerate, adesea haotice, în care civilizația se reimaginează și se reinventează continuu. Orașul este locul în care viitorul se întâmplă primul. În cadrul *Newsweek* Next, continuăm să oferim cititorilor o privire asupra a ceea ce este dincolo de orizont, introducând Premiile Momentum. Echipa noastră editorială și Consiliul de experți și-au propus să identifice oamenii, orașele și companiile care aplică tehnologia și ideile viitorului pentru a rezolva probleme care par astăzi intratabile. Am selectat cinci lideri remarcabili care propulsează lumea către un viitor durabil din punct de vedere al mediului, echitabil social și viabil din punct de vedere economic. Am identificat, de asemenea, 25 dintre cele mai inteligente orașe - inclusiv pe Cel mai inteligent din lume - și încă un oraș care evoluează. (Ambele selecții te vor surprinde.) Câștigătorii premiilor noastre Momentumse implică în proiecte care vor configura lumea și vor fi subiecte de știre în presa de mâine. De aceea vrem să spunem poveștile lor astăzi. → *Nancy Cooper,* redactor-șef *Newsweek Global*

Metodologie

Premiile *Newsweek* Momentum din 2019 au fost acordate printr-un proces mai întâi privat, apoi public de nominalizare și votare în mai multe rânduri. În colaborare cu profesori de la Universitatea Georgia Tech, opt experți din industrie au fost selectați la începutul verii lui 2019, pe baza unor categorii specifice de expertiză în domeniile conexe ale mobilității, proiectării urbane, guvernanței orașului, diversității și tehnologiei. Consiliul Premiilor Momentum a inclus, de asemenea, patru reprezentanți editoriali de la *Newsweek* și doi experți de la Georgia Tech.
Consiliul a ales potențiale orașe inteligente, persoane care lucrează pentru îmbunătățirea durabilă a mediului, viabilitate economică sau etică și problemele sociale. Plus companii recunoscute global pentru invovații. A doua rundă de nominalizări a fost apoi deschisă publicului larg, oamenii fiind invitați să depună candidaturi pe site-ul *Newsweek*. De asemenea, am solicitat sugestii de la peste 600 de profesioniști din industrie.
Cercetătorii *Newsweek* au examinat candidații, au validat revendicările și au intervievat telefonic persoane fizice. Consiliul a deliberat apoi și a votat - de mai multe ori, având în vedere numărul impresionant de candidați din toate categoriile. Lista celor mai inteligente orașe din lume este ordonată alfabetic. Singura excepție: Medellín, câștigătorul pentru cel mai inteligent oraș din lume al Premiilor Momentum 2019, printr-un vot aproape unanim. În plus, Consiliul a adăugat Freetown, Sierra Leone, ca „oraș inteligent în devenire". Lista companiilor partenere a fost redusă prin cercetare independentă și nominalizări publice și private. Factorul decisiv a fost activitatea companiei într-un oraș de pe lista de orașe inteligente nou formate.

Juriul

STEVE BUCKLEY

➤ Vicepreședinte senior și director național pentru planificare și mediu la WSP, o firmă internațională de consultanță. Înainte de WSP, a fost director general de transport în Toronto și director de politici și planificare pentru Oficiul Transporturilor și Utilităților la Primăria din Philadelphia.

DAYAN CANDAPPA

➤ Director de strategie al *Newsweek* pe conținut, audiență și comercial. Înainte de a veni la *Newsweek*, a lucrat la Reuters, unde a ocupat funcția de redactor regional, pentru cele două Americi și, înainte de aceasta, director adjunct.

ALICE CHARLES

➤ Conduce toate lucrările de urbanizare la Forumul Economic Mondial, gestionând departamentul Viitorul Inițiativei de Dezvoltare Urbană și Servicii. Are 17 ani de experiență în dezvoltarea urbană.

COOPER NANCY

➤ Redactor șef general al *Newsweek*. A fost redactor principal pentru proiecte speciale la *Newsweek*, director la *The International Business Times*, redactor la MSNBC.com și director executiv adjunct al programului NPR „Takeaway".

PHILIPPE CRIST

➤ Administrator și consilier pentru inovație și perspectivă al Forumului Internațional pentru Transport la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Este un recunoscut expert mondial în probleme de transport, siguranța ciclismului și mobilitatea urbană.

ELLEN DUNHAM-JONES

➤ Profesor de arhitectură și director al programului de știință în proiectarea urbană la Institutul de Tehnologie din Georgia. O autoritate în domeniul dezvoltării suburbane durabile, a fost declarată Profesorul anului 2018-2019 de către *Architectural Record*.

FRED GUTERL

➤ Redactor de proiecte speciale la *Newsweek*. Anterior, a fost redactor executiv al *Scientific American* și este autorul volumului „Destinul Speciilor: De ce rasa umană își poate provoca propria dispariție și cum o putem opri".

DEBRA LAM

➤ Director general pentru orașe inteligente și inovație incluzivă la Institutul Tehnologic din Georgia. A fost primul șef responsabil cu inovația și performanța în Pittsburgh.

JENNIFER MUSISI

➤ Rezident la Bloomberg Harvard City Leadership Initiative. Are o experiență de trei decenii cu privire la instituțiile și sistemele guvernamentale. În 2011, a devenit primul director executiv al Autorității Kampala Capital City din Uganda.

JULIANA PIGNATARO

➤ Director de știri la *Newsweek*. Anterior, a fost redactor al secțiunii *Newsweek*'Next și, anterior, editor de breaking news.

CHRIS RICH

➤ Fondator și CEO al Hawque, o platformă de securitate cu sediul în Atlanta, care conectează clienți cu contractori și vânzători de securitate. Are 15 ani de experiență corporativă la companii private din Fortune 500 și la agenții guvernamentale federale.

BLAIR A. RUBLE

➤ Distins membru al Centrului Internațional de Burse Woodrow Wilson, instituție unde anterior a fost director al Laboratorului de Sustenabilitate Urbană. A scris mai multe cărți despre orașe din întreaga lume.

MIKE TINSKEY

➤ Director la nivel mondial al serviciilor emergente pentru Ford Motor Co., cu accent pe dezvoltarea și implementarea de noi produse, modele de afaceri și parteneriate. Anterior, a condus activitățile de sustenabilitate globală ale Ford pentru vehicule electrice, energie și infrastructură.

NANCY VANDYCKE

➤ Manager de program în departamentul Transport Global Practice la Banca Mondială. Conduce și secțiunea Mobilitatea Durabilă pentru Toți, o platformă care reunește 55 de organizații din întreaga lume pentru a transforma viitorul mobilității.

MIRACOL

Printr-o combinație de tehnologie experimentală, planificare urbană și sprijin

MEDELLÍ

FOTO: JOHN CRUX PHOTOGRAPHY/GETTY

UL

public, cel de-al doilea oraș din Columbia și-a revenit din vremurile tulburi.

N

DE

DAVID H. FREEDMAN

CĂLĂTORII ÎN AER
Gondola din Medellín, inaugurată în 2004, nu este doar o atracție turistică. Este, de asemenea, un sprijin pentru mulți dintre cei mai săraci locuitori și un simbol al transformării orașului.

Gândiți-vă la o cabină pe cablu, plutind deasupra pământului, plină de pasageri, trecând peste panta lungă și abruptă a munților. Pentru majoritatea oamenilor, imaginea ar sugera stațiuni de schi și vacanțe scumpe. Pentru persoanele care trăiesc în comunitățile sărace de pe munte, cunoscute cândva ca „favele", din suburbiile orașului Medellín, Columbia, sistemul de cabine reprezintă un sprijin și un simbol puternic al unei transformări urbane extraordinare adusă de tehnologie și informații.

Tehnologia care a ajutat la salvarea orașului Medellín nu este ceea ce vedeți în San Francisco, Boston sau Singapore - flote de mașini fără șofer, companii tech și inteligență artificială. Este vorba despre culegerea de date pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la modul de implementare a tehnologiei acolo unde are cel mai mare impact. Și este vorba despre crearea unei circumscripții pentru schimbare care transcende bogăția și clasa.

Atunci când experții se reuneau pentru a discuta calea către orașe mai inteligente, Medellín era considerat, adesea, un standard de la care trebuia măsurată viziunea oricărei localități pentru transformare - inclusiv pentru judecătorii de la *Newsweek*. Cele mai multe inițiative pentru orașe inteligente sunt, în mare măsură, axate pe segmentul deja bine reprezentat din punct de vedere tehnic, al populației cu venituri bune. Însă transformarea Medellín-ului s-a concentrat în cea mai mare parte asupra persoanelor care au cel mai puțin. „Eforturile orașelor inteligente tind să fie planificate central, cu schimbări determinate de companiile tehnologice", spune Soledad Garcia-Ferrari, cercetător în dezvoltare urbană la Universitatea din Edinburgh, Scoția, care a studiat orașele inteligente din întreaga lume. „Medellín a căutat inițiative care să includă toate segmentele societății și au luat naștere la cererea comunităților".

Un oraș cu peste două milioane de locuitori, care a fost cunoscut mult timp ca un centru al criminalității, sărăciei și disperării cauzate de stupefiante, Medellín s-a angajat în călătoria sa inteligentă la mijlocul anilor '90, cu mai mult de un deceniu înainte ca „orașul inteligent" să devină un scop. Progresele au fost obținute de cinci primari ai unor partide politice diferite. Astăzi, rata omuciderilor de la Medellín este la a douăzecea parte din ceea ce a fost în 1993 și aproape două treimi din cei extrem de săraci au ieșit din această stare.

Practic, toți cei din oraș, inclusiv majoritatea care în urmă cu un deceniu avea puține servicii de bază, au acces complet la educație, îngrijire medicală, transport și la o gamă de servicii culturale, economice și online, majoritatea gratuite.

Pe parcurs, programul dramatic de schimbare al Medellín-ului a estompat distincția dintre tehnologic și uman. „Aici a fost vorba despre inovație", spune Carlos Moreno, cercetător urban, originar din Medellín, la Universitatea Panthéon-Sorbonne din Paris. „Dar a fost vorba și despre o viziune comună a inovării sociale". Experții sunt de acord: ingredientul cheie al transformării Medellín-ului este perspectiva. Orașul a adoptat căi dincolo de tehnologie ca un scop în sine. Și a găsit modalități de integrare a schimbărilor tehnologice și sociale pentru a obține o îmbunătățire a vieții de zi cu zi, care se simte în toate colțurile orașului, în special acolo unde era mai mare nevoie.

„Viziunea Medellín-ului asupra conceptului de oraș inteligent nu este prototipul obișnuit al hipermodernizării și automatizării", spune Robert Ng Henao, un economist care conduce un departament

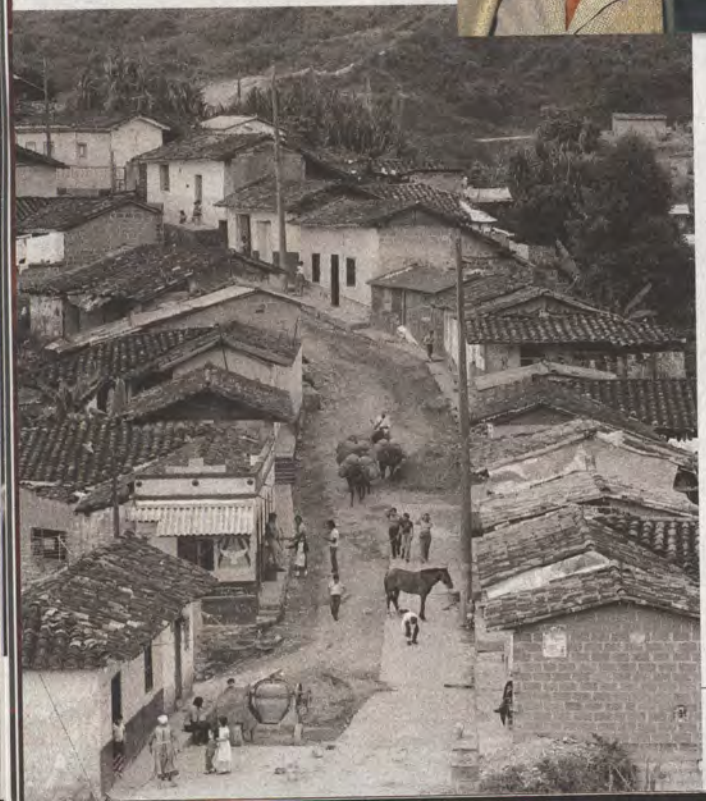

FOTO DE LA STÂNGA: GYSEMBERGH BENOIT/PARIS MATCH/GETTY; ERIC VANDEVILLE/GAMMA-RAPHO/GETTY; KAVEH KAZEMI/GETTY

„În loc să reconstrui

TRANSFORMARE
Viziunea asupra unui oraș mai prosper, mai echitabil a fost formată la întâlnirile din favele. Stânga, Escobar în 1988; un sat din afara Medellín-ului, în 1979, înainte de reforme. Deasupra, scările rulante duc locuitorii la casele lor de pe munte în doar șase minute.

n case după un dezastru natural, am **RECONSTRUIT SOCIETATEA** după un dezastru social"

smart city la Universitatea din Medellín. „L-a înlocuit cu o viziune mai antropocentrică asupra viitorului orașului".

Din întuneric

Această viziune a fost implementată pentru prima dată în cartierele aglomerate, sărace și pline de crime din Medellín. Bandele aliate cu cartelurile de droguri columbiene conduse de Pablo Escobar s-au întâlnit în mod regulat în aceste favele pentru a face schimb de droguri și bani și a pentru înmâna ordine de ucidere. În 1993, „perioada întunecată" a orașului Medellín se apropia de sfârșit. Cartelurile se prăbușeau. Escobar a murit câteva luni mai târziu, într-un schimb de focuri cu poliția. În acel an, vreo douăzeci de oameni și-au croit drum spre o casă mică, închiriată de ocazie. Nu erau gangsteri. Erau rezidenți obișnuiți, invitați de o coaliție de lideri guvernamentali, experți academici, organizatori civici și directori corporativi. Pentru început s-au adus cărți, montându-se o minibibliotecă improvizată. Ideea era să citești, să stai și să te relaxezi și, cel mai important, să vorbești. Subiectul principal al conversației: cum să rezolve problemele din Medellín.

Ideile care au ieșit din această întâlnire, precum și din altele ulterioare, au format rădăcinile pentru planurile ambițioase care vor schimba orașul în următoarele decenii. „În loc să reconstruim casele după un dezastru natural, am reconstruit societatea după un dezastru social", spune Jorge Pérez Jaramillo, decanul Școlii de

„Aici este vorba de inovație. Dar o viziune comună a **INOVAȚIEI SOCIALE“.**

Arhitectură de la Universitatea St. Thomas din Medellín și planificator șef al orașului Medellín timp de câțiva ani în timpul anilor 2000, sub doi primari diferiți.

„Primarii nu ne-au spus niciodată ce să facem. Ei au înțeles că trebuie să facă în funcția asta ceea ce cetățenii le spun să facă“.

Cetățenii le-au spus să facă multe. Cei mai mulți dintre rezidenți nu aveau serviciile de bază, cum ar fi sisteme de canalizare, sisteme de apă potabilă și școli. Copiii lor nu aveau nicăieri unde să se joace. Ploile au adus inundații și alunecări de teren care au doborât case și chiar sate întregi. Erau locuri de muncă în vale, dar pentru a ajunge acolo din munți era nevoie de un drum de peste două ore, în fiecare zi, cu mai multe autobuze.

Și nimeni nu se simțea în siguranță. Dizolvarea cartelurilor nu a pus capăt bandelor și criminalității. Soluția evidentă ar fi fost să se inunde cartierele cu poliție înarmată. Însă în acele întâlniri de cartier, oamenii din Medellín au convins administrația orașului să adopte o abordare diferită: atenuarea sărăciei, a izolării și a lipsei de oportunități, care i-au determinat pe tineri să se îndrepte spre bande ca fiind calea cea mai bună spre succes.

„În loc să pună mai multe arme pe stradă, au decis să investească în comunitățile sărace și să-i trateze pe rezidenți ca pe cetățeni de primă clasă“, spune Boyd Cohen, până recent strateg urban și decan de cercetare la Școala de Afaceri EADA din Barcelona, Spania, și acum CEO

RENAȘTERE
Reformele orașului Medellín au permis accesul online la programări la medic, la centrele sportive pentru copii, la autobuzele electrice și la liniile de biciclete. Sus, locuitorii folosesc biciclete și scutere. În dreapta sus, un șofer încarcă taxiul. Jos dreapta, muzeul interactiv Parque Explorer.

al dezvoltatorului de aplicații urbane Iomob. „Așa se schimbă viețile".

Din ce să fie plătite programele care ar salva orașul? În ciuda istoriei de crime, economia orașului Medellín avea elemente solide, inclusiv industrii puternice ale petrolului și îmbrăcămintei. Producătorii au suportat o mare parte din povara impozitelor, având încredere că o renaștere a orașului va oferi o rentabilitate a investițiilor. Pentru a reduce decalajul rămas, autoritățile administrative au apelat la compania de servicii publice EPM, care nu numai că a furnizat apă, energie, servicii de telecomunicații și gestionarea deșeurilor din Medellín, dar a concurat și ca o companie privată în Columbia și în alte țări din America Latină.

În cele din urmă, EPM și-a sporit contribuția medie anuală la bugetul Medellin până la 400 de milioane de dolari pe an. Orașul a concentrat aceste resurse pe programe. În timp ce alte localități din America de Sud dedică de obicei aproximativ un sfert din bugetele lor pentru dezvoltare și servicii, Medellín dedică, în medie, mai mult de jumătate din bugetul său pentru cheltuieli, de la începutul anilor 2000.

FOTO DE SUS: JOAQUIN SARMIENTO/AFP/GETTY (2); THE COLOMBIAN WAY LTDA/GETTY

Repornirea orașului

Diferitele inițiative care au apărut în urma reuniunilor comunitare de la mijlocul anilor '90 și a grupurilor de experți au avut nevoie de ani de zile pentru a fi implementate și, în unele cazuri, zeci de ani. Propunerile și studiile au început în 1995, inclusiv unele pentru o linie de telecabine, dar primele rezultate tangibile nu au început să se contureze până în 2000, când a avut loc alegerea primarului Luis Perez.

El a convins conducerea companiei de metrou a orașului, care este condusă în comun de oraș și de statul columbian Antioquia, să contribuie la construirea liniei de telecabine. Construcția a început imediat, iar cabinele au început să funcționeze în 2004, reducând timpul de transport pentru locuitorii comunităților sărace din munți spre locurile de muncă din centrul orașului de la două ore până la 20 de minute. Acea linie originală transportă 30.000 de oameni pe zi, iar, de când s-a deschis, au început să funcționeze patru linii suplimentare de cabine.

Conform legii Medellin, primarii pot îndeplini doar un mandat de patru ani. În 2004, Perez a predat frâiele orașului către Sergio Fajardo, profesor de matematică și fiul unui arhitect. Fajardo a făcut campanie din ușă în ușă în cele mai sărace cartiere ale orașului, promițând să le permită oamenilor să ia deciziile mari cu privire la cheltuielile pentru proiecte noi. S-a ținut de cuvânt și, în timpul mandatului, a solicitat frecvent și a urmat îndrumările consiliilor de cartier pentru a stabili prioritățile de cheltuieli.

Sub conducerea consiliilor locale, Fajardo a reînnoit sistemul de învățământ al orașului, trimițând 20.000 de profesori la o instruire suplimentară la centre speciale care s-au concentrat pe abordări didactice inovatoare. Toți copiii au acum acces gratuit la programe postșcolare locale care includ cursuri în cultură, știință și tehnologie și învățare de limbi străine.

Inițiativele pentru a îndruma mai mulți tineri departe de criminalitate au scos mii de copii pe an din bande, iar eforturile de creștere a ratelor de învățământ universitar au îndreptat zeci de mii de tineri către una dintre cele 30 de universități și centre de pregătire tehnologică din oraș.

Fajardo a îmbunătățit, de asemenea, asistența medicală, cu o atenție suplimentară pentru copii, a inițiat centre de îngrijire a copiilor care oferă servicii de sănătate și nutriție pentru copii mici și familiile acestora.

Fajardo a câștigat, de asemenea, sprijinul consiliilor pentru proiecte care vizează îmbunătățirea calității vieții culturale și a orașului. Medellin a început să amenajeze peste 370.000 de metri pătrați de spațiu public pentru o

varietate de utilizări, inclusiv construcția sau renovarea a 40 de parcuri publice.

Primarul a autorizat construirea Parcului Bibliotecar Spaniol, o bibliotecă masivă, contemporană, înconjurată de spații verzi, în vârful muntelui, care este și unul dintre capetele primei linii de cabine. Acest parc, apropiat de comunitățile sărace, a devenit o atracție turistică la nivel mondial, alături de o porțiune de peste 80 de kilometri de autostradă de-a lungul unui râu care a fost transformată într-o „cale verde".

De asemenea, Fajardo a avut inițiativa creării unuia dintre cele mai populare muzee științifice din lume, finanțat în principal de întreprinderile orașului. EPM, compania de utilități, a construit o a doua bibliotecă masivă.

Chiar dacă Fajardo a trebuit să renunțe la mandat la sfârșitul anului 2007, inițiativele sale și stilul său de a lucra cu comunitățile erau atât de populare, încât a devenit practic imposibil ca politicienii care l-au urmat să câștige alegerile fără să promită să continue proiectele.

Succesorul imediat al lui Fajardo, Alonso Salazar Jaramillo, a construit o serie de scări rulante în aer liber pe dealuri, ce au o lungime de peste 360 de metri fiecare, ajungând la zeci de mii de alți rezidenți săraci ai muntelui care nu sunt aproape de stațiile de telecabine. De asemenea, a extins sistemele de parcuri și librării, liniile de cablu și a continuat să investească în educație și servicii medicale.

Salazar a adus o perspectivă digitală, de înaltă tehnologie, la fluxul continuu de îmbunătățiri, vizând, de exemplu, traficul auto sufocant și periculos al orașului. Din 2009, 40 de camere de luat vederi amplasate în intersecțiile cu cele mai multe accidente au avut grijă de peste un milion de mașini pe zi, semnalizând vitezele admise, arătând culoarea roșie pentru vitezomani și șoferii nechibzuți care mergeau între benzi.

Sistemul citește plăcuțele de înmatriculare ale celor care încalcă regulile de circulație și le trimite amenzi prin poștă, reducând infracțiunile auto între 2009 și 2014 cu 80%. Alte 80 de camere inteligente identifică accidente sau vehicule cu defecțiuni care provoacă blocaje și anunță poliția și alte servicii publice necesare.

În total, mai mult de 800 de camere urmăresc drumurile orașului Medellin pentru probleme de orice fel. 22 de panouri de mesagerie electronică în zonele aglomerate oferă șoferilor îndrumări la minut despre cele mai bune rute.

Sub Salazar, orașul a început să construiască și să dezvolte o economie digitală pentru a-și reduce dependența de industrie. A înființat un cartier de inovație, numit „Ruta N", și a oferit birouri, finanțare, expertiză și alte facilități pentru startup-uri de înaltă tehnologie. A intermediat, de asemenea, înființarea de parteneriate între companiile Ruta N și companiile de tehnologie mai mari și a redus cerințele necesare pentru companii ca să liciteze pe proiecte de oraș, asigurându-se că și micile startup-uri vor avea acces la contracte.

„În loc să pună mai multe arme pe stradă, au decis să-i trateze pe rezidenți ca pe **CETĂȚENI DE PRIMĂ CLASĂ**

Salazar a alocat 2% din bugetul orașului companiilor Ruta N și altor eforturi de promovare a inovării. Ca urmare a acestora, peste 170 de companii din 25 de țări au înființat operațiuni în Medellín, generând aproape 4.000 de noi locuri de muncă în ultimii trei ani.

Aníbal Gavaria Correa, care a preluat funcția de primar în 2012, a înființat o serie de programe care vizează inundațiile periculoase și alunecările de teren, instalând senzori care monitorizează ploaia, nivelul apei, umiditatea solului și mișcarea pământului pe dealurile din tot orașul. Acest lucru a furnizat avertismente mai precise și mai timpurii despre locurile unde pot apărea inundațiile și alte catastrofe.

Cetățenii din satele care au fost expuse riscurilor de inundații și alunecărilor de teren pot folosi aplicații pentru smartphone-uri care le permit să completeze datele senzorilor cu observații proprii și imagini cu pericolele potențiale. Planificatorii utilizează datele pentru ampla-

FOTO DIN STÂNGA: KAVEH KAZEMI/GETTY; R.M. NUNES/GETTY

UPLIFTING
În urmă cu zeci de ani, Medellín a fost afectat de violența legată de droguri și sărăcie. Acum are unele dintre cele mai mici rate de sărăcie și criminalitate - și cele mai mari rate de educație și acces la asistența medicală - din America de Sud. În stânga, un băiat cu laptopul. Mai jos, centrul orașului Medellín.

sarea conductelor de drenare și a altor sisteme pentru a direcționa excesul de apă de ploaie departe de zonele vulnerabile.

Lipsa de acces la Wi-Fi a lăsat pe dinafară mulți locuitori din munți și din alte zone. Așadar, orașul a creat peste 150 de zone publice Wi-Fi, care sunt gratuite. În plus, a dotat cu computere peste 500 de centre în care rezidenții au acces gratuit și a înființat 48 de centre de educație pe internet care oferă cursuri gratuite. Două treimi din rezidenții cu venituri mai mici au acum smartphone-uri și aproape 500 de companii au convenit, sub încurajarea lui Gavaria, să permită angajaților să lucreze de la distanță prin telecomunicații, contribuind la atenuarea traficului.

Sub primarul Federico Gutiérrez Zuluaga, care a preluat funcția în 2016, orașul a stabilit programe online care oferă educație și consiliere personală femeilor însărcinate și mamelor cu nou născuți. Un nou sistem online a fost creat cu scopul de a ușura programările la spitale și clinici, iar o reînnoire a serviciilor de urgență pentru îngrijirea sănătății a redus timpul de răspuns cu 37%.

De asemenea, orașul a construit zeci de noi facilități sportive pentru tineri. Pentru a îmbunătăți mobilitatea și a reduce poluarea, Gutiérrez a adăugat 64 de autobuze electrice și un serviciu gratuit de biciclete, construind peste 90 de kilometri de piste separate pentru biciclete.

Pentru a facilita interacțiunea cetățenilor cu administrația orașului, Gutiérrez a plasat accesul la marea majoritate a serviciilor orașului și utilităților pe online. Aproape orice serviciu poate fi acum pornit, schimbat, oprit sau plătit de pe un browser web sau un smartphone. Locuitorii pot primi actualizări online cu privire la legislația orașului, la elaborarea politicilor și la proiecte. Și aceștia pot interacționa cu oficialii orașului într-o varietate de moduri, oferind o contribuție valoroasă conducătorilor și administratorilor orașelor și permițând comunităților să participe direct la deciziile privind cheltuielile din bugetul orașului.

Eforturile legate de orașele inteligente au contribuit la transformarea orașului Medellín de la situația sumbră de la începutul anilor 1990 până la statutul său actual de oraș cu unele dintre cele mai mici rate de sărăcie și criminalitate - și cele mai mari rate de educație și acces la asistență medicală - din America de Sud.

Sentimentul rezidenților că au fost parte la luarea deciziilor care au îndreptat orașul Medellín către aceste îmbunătățiri a fost decisiv în proiect, notează Garcia-Ferrari din Edinburgh. „Soluțiile pentru orașele inteligente trebuie combinate cu acest tip de platformă participativă", spune ea. Nimeni nu susține că transformarea orașului Medellín este un proiect finalizat. În timp ce rata sărăciei a scăzut în ultimii 20 de ani de la cea mai ridicată cotă de 48 la sută, încă s-a înregistrat un nivel problematic de 14%. Dar există o mare satisfacție pentru ceea ce s-a făcut până acum - cel puțin judecând prin prisma alegerilor edilului de la sfârșitul lunii octombrie. Alegerile respective au văzut înfrângerea răsunătoare și surprinzătoare a unui candidat de dreapta pe care mulți l-au comparat cu Donald Trump.

A câștigat Daniel Quintero Calle, fost ministru adjunct al economiei digitale din Columbia, care și-a făcut campanie pe continuarea investițiilor primarilor precedenți în educație, infrastructură și inițiative de înaltă tehnologie, în scopul de a beneficia în special segmentul celor săraci și vulnerabili. Aparent, Medellín nu este gata să oprească procesul de renaștere, prin sistemul de telecabine, care i-a devenit și emblemă.

să investească în comunități sărace
Așa se schimbă viețile. "

CELE MAI INTELIGENTE ORAȘE DIN LUME

Orașele inteligente au diferite forme, dimensiuni și situații socio-economice. Iată câteva dintre cele mai reușite.

de **Maya Page** și **Noah Miller**

Addis Abeba, Etiopia

Capitala Etiopiei trece printr-o renaștere masivă a transportului public. În primul rând, în cadrul Proiectului de reînnoire urbană a orașului, oficialii au construit linii de tramvai și de tren pentru navetiști pentru a asigura transportul spre comunitățile îndepărtate, întărind sustenabilitatea socială. Dar asta nu este totul. În 2017, a prezentat un sistem de parcare inteligent, pe 15 etaje. Marea speranță este că toate aceste proiecte vor reduce congestia urbană foarte severă și vor contribui la atenuarea emisiilor de carbon.

Amsterdam, Olanda

Metropola olandeză este cunoscută ca unul dintre cele mai importante și mai inovatoare orașe inteligente din lume. A lansat peste 150 de proiecte de energie verde, transport și urbanism. În 2009 a fost lansat Amsterdam Smart City, o platformă online prin care cetățenii, oficialii guvernamentali și întreprinderile pot testa proiecte smart-city.

FOTO DE SUS: ERIC LAFFORGUE/CORBIS/GETTY; ABDULLAH ASIRAN/ANADOLU AGENCY/GETTY

Barcelona, Spania

Acum aproximativ şase ani, Barcelona şi-a propus să devină primul oraş inteligent din Spania. A parcurs un drum lung. Începând cu 2013, a implementat sisteme inteligente de senzori, tehnologie modernă de iluminat şi chiar un sistem inteligent de eliminare a deşeurilor. Barcelona este, de asemenea, cunoscută pe scară largă pentru sistemul său de autobuze hibride, eficient din punct de vedere al consumului de combustibil, şi pentru serviciul de biciclete.

FOTO DIN STÂNGA JOS: HORACIO VILLALOBOS/CORBIS/GETTY; SARA MAGNI; MIRA OBERMAN/AFP/GETTY

Chicago, Illinois

Chicago este una dintre metropolele cele mai aglomerate din America, iar acum una dintre cele mai inteligente. Windy City este un lider în integrarea tehnologiei „Internet of things" în infrastructură. Un exemplu: instalarea a 270.000 de lumini stradale inteligente cu toate tipurile de senzori care îşi justifică investiţia prin economisirea de energie şi de bani pentru întreţinere. Alte reuşite: Chicago este al optulea cel mai inteligent oraş din întreaga lume, potrivit unui studiu recent publicat în *Journal of Urban Technology*.

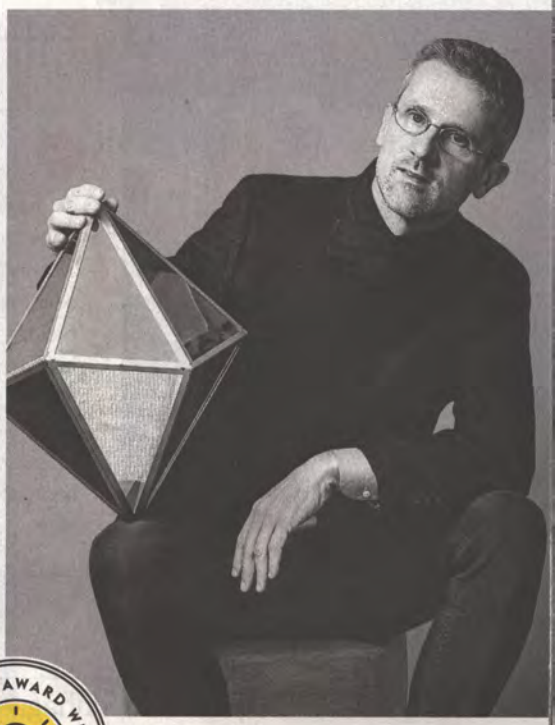

MOMENTUM AWARD WINNER 2020 Newsweek

Carlo Ratti

Ratti este un arhitect italian, inginer, inventator şi profesor de tehnologii urbane şi de planificare la Institutul de Tehnologie din Massachusetts. Este directorul MIT's Senseable City Lab, o iniţiativă de cercetare care adoptă o abordare multidisciplinară pentru a studia impactul Big Data şi al noilor tehnologii asupra mediului urban. Este, de asemenea, membru fondator al firmei de proiectare internaţională Carlo Ratti Associati. Proiectele recente includ dezvoltarea de bărci robotizate polivalente pentru Amsterdam, care pot forma poduri plutitoare, face livrări şi ridica gunoiul, şi roboţi care circulă prin canalizările din Boston pentru a colecta date necesare pentru sistemul de sănătate. Este co-autor la peste 500 de publicaţii şi este membru al Global Future Council on Cities al Forumului Economic Mondial şi consilier special în domeniul inovaţiei urbane, la Comisia Europeană.

Columbus, Ohio

Casa popularelor dulciuri Buckeyes a câștigat o subvenție de 40 de milioane de dolari în cadrul Smart City Challenge, concurs organizat de Departamentul de Transport din SUA, în 2018. Cum au cheltuit edilii banii? În ultimul an, oficialii au lansat 15 proiecte pentru orașe inteligente. Iată două: instalarea a 3.000 de module în vehicule și în 175 de intersecții ce permit mașinilor să se conecteze între ele și cu infrastructura orașului. De asemenea, au adăugat, din banii acordați, șase microbuze electrice de tranzit pentru legătura cu un cartier mărginaș.

Copenhaga, Danemarca

Un accent major în Copenhaga este pus pe reducerea dependenței de mașini. „Zona fără mașini Strøget" a orașului este una dintre cele mai lungi zone pietonale de cumpărături din Europa, de 3 kilometri. (Doar pasionații de shopping și bicicliștii sunt bineveniți.) În ceea ce privește designul urban, proiectul „Connecting Copenhagen" folosește date publice și private într-o aplicație care dezvăluie, printre altele, modul în care oamenii folosesc spațiile publice pentru a-și putea dezvolta mai bine orașul.

MOMENTUM AWARD WINNER 2020 Newsweek

Janette Sadik-Khan

Sadik-Khan a fost comisar al Departamentului de Transport al orașului New York din 2007 până în 2013. A condus un proiect care a remodelat orașul, adăugând aproape 640 de kilometri de benzi pentru biciclete și primele trasee și parcări protejate pentru biciclete din America de Nord. A avut un buget de 2,8 miliarde de dolari, a redirecționat 700 de metri pătrați de asfalt pentru uzul pietonilor și al bicicliștilor, a ajutat la dezvoltarea a peste 60 de piețe în jurul NYC și a contribuit la lansarea a șapte rute de autobuz. Sadik-Khan a supravegheat și lansarea Citi Bike din 2013, cel mai mare sistem de transport cu biciclete din țară. Lucrează la Bloomberg Associates, o firmă de consultanță în proiectare urbană, fondată de fostul ei șef, fostul primar al NYC, Michael Bloomberg, și este președinte al Asociației Naționale a Funcționarilor din Transporturi.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC. DIN STÂNGA JOS: WESTEND61/GETTY; SEAN PAVONE/GETTY; OLUGBENRO PHOTOGRAPHY

Fukuoka, Japonia

Fukuoka, pe malul nordic al insulei Kyushu a Japoniei, este cunoscut ca cel mai mare startup city din această țară. Orice este posibil pentru că municipalitatea este deschisă pentru tehnologie inteligentă. Oficialii au lansat Fukuoka Smart East, o inițiativă care se concentrează parțial pe mobilitate (și chiar pe bunăstare personală) pentru a crea „cel mai ușor de locuit oraș inteligent din lume". Un exemplu: DragonFly Pods, un serviciu de transport autonom, ce nebunie!, cu mașinuțe de golf fără șofer.

Helsinki, Finlanda

Iată un obiectiv de nivel înalt: Helsinki intenționează să pună în aplicare un sistem de „transport la cerere", pentru a putea înlocui automobilele private învechite, până în 2025. Între timp, un oraș din zona Marelui Helsinki, Kalasatama, a devenit un „experiment de oraș inteligent pe viu" care a implementat sisteme „Internet of things" de iluminat stradal, sisteme electrice pentru mașini electrice și autovehicule. Iar legislația finlandeză nu impune ca vehiculele să aibă șofer.

Hong Kong, China

Hong Kong are o lungă istorie a tehnologiei aplicată în sistemele sale de transport. Orașul este cunoscut și pentru utilizarea tehnologiei de recunoaștere facială și alte tehnologii de identificare, care sunt folosite acum în aeroport. Hong Kong pune accent pe tehnologia inteligentă în import și export. Un hub global de transport maritim, orașul a creat Smart Locks, care securizează containerele de marfă și le deblochează automat atunci când senzorii indică ajungerea mărfurilor în terminalele desemnate.

Kigali, Rwanda

„Innovation City", un proiect guvernamental din Rwanda, lansat în mai 2016, a dus la dezvoltarea unei infrastructuri extinse de fibră optică, care ar putea furniza 4G LTE pentru peste 95% din cetățeni până la sfârșitul acestui an. Alte proiecte: o platformă care permite cetățenilor să se înregistreze online pentru examenele de conducere și să solicite certificate de naștere. Și Kigali's Vision City va crea un cartier dotat cu tehnologie, cu iluminat stradal solar și Wi-Fi gratuit.

Oslo, Norvegia

Credeți sau nu, 30% din toate vehiculele vândute acum în Oslo sunt electrice. „Idealul de energie curată" este ceea ce face orașul să fie renumit. Liderii de la Oslo intenționează, de asemenea, să construiască un oraș inteligent „pozitiv din punct de vedere energetic", numit OAC (Oslo Airport City) până în 2022. Obiectivul: un oraș alimentat în totalitate de energie regenerabilă (își va vinde surplusul către alte municipalități). Mai mult decât atât, OAC va avea vehicule autonome numai electrice, trenuri de mare viteză și tehnologii pentru autoiluminat stradal.

Londra, Anglia

Oficialii londonezi au lansat peste 20 de inițiative pentru promovarea tehnologiei inteligente și a schimbului de date. Exemple: un sistem podcar (personal rapid transit) pe aeroportul Heathrow și carduri de plată fără contact (ce utilizează identificare pe frecvență radio) în sistemele sale de transport. Orașul are, de asemenea, o platformă de date deschisă - numită London Datastore - care este folosită de peste 50.000 de persoane, companii, cercetători și dezvoltatori în fiecare lună. Londra viitoare: noile locuințe vor avea conectivitate completă prin fibre.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA SUS: THIERRY FALISE/LIGHTROCKET/GETTY; PAWEL TOCZYNSKI/GETTY; CHRIS RATCLIFFE/BLOOMBERG/GETTY; EYE UBIQUITOUS/GETTY

Paris, Franța

Proiectul Grand Paris Express din acest oraș aglomerat este unul dintre cele mai mari restructurări din transport din Europa. Obiectiv principal, regândirea și reproiectarea completă a rețelei de transport din zona metropolitană a orașului (din și spre Paris). Un program pilot, numit „Reinventer Paris", a ajutat deja puțin. Din 2014, au intrat în uz 23.000 de vehicule de închiriat. Primul program de biciclete electrice publice, „autolib", a fost lansat cu peste 400 de vehicule și 600 de stații de încărcare. În plus, au fost construite 16 linii metropolitane, cu 300 de stații.

Pittsburgh, Pennsylvania

La o distanță lungă de Steel City, Pittsburgh se află printre primele orașe din Statele Unite ale Americii care au alocat spații pentru clădiri cu certificat verde și este numit un oraș de top „NextTech". Prin programul Metro21 al Universității Carnegie Mellon, orașul a produs numeroase proiecte de succes smart city, cum ar fi Programul de vizualizare 3D pentru Departamentul de Planificare, aplicații Smart Service pentru persoanele fără adăpost, monitorizarea calității aerului și Open Pittsburgh Wireless Research Accelerator.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA SUS: CLOCKWISE FROM TOP LEFT: CHESNOT/GETTY; BILL DICKINSON/GETTY; COURTESY OF REUBEN ABRAHAM

MOMENTUM AWARD WINNER 2020 Newsweek

Reuben Abraham

Abraham este CEO al Institutului IDFC, un think tank cu sediul în Mumbai, India. Lucrează cu oficiali indieni, folosind cartografierea datelor, învățarea automată, imagini prin satelit și alte tehnici pentru a oferi informații despre capacitatea infrastructurii indiene, urbanizarea și mobilitatea urbană. Abraham studiază modul în care preferințele crescânde ale Indiei pentru micromobilitate și scăderea nivelului de proprietăți auto private modifică peisajul economic și social al țării. El este, de asemenea, un savant nerezident la Institutul Marron de la Universitatea New York, membru senior la Institutul Milken și consilier onorific pentru guvernul Noii Zeelande la New Zealand Asia Foundation.

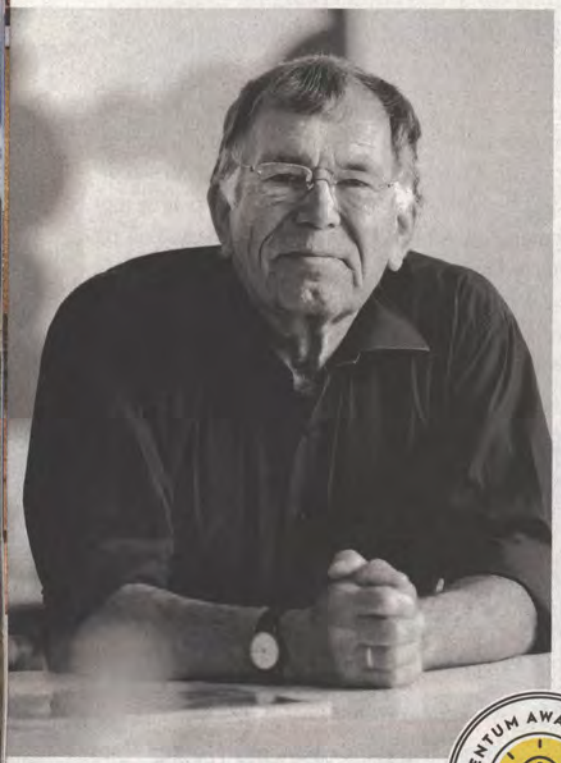

Jan Gehl

Gehl este un arhitect danez și designer urban cu sediul la Copenhaga. Este partener fondator al unui renumit studio de design, Gehl Architects, și este considerat unul dintre cei care au ajutat Copenhaga să fie printre orașele cel mai ușor de locuit din lume. Gehl este renumit pentru abordarea „oamenii mai întâi", care se concentrează pe crearea unei relații pozitive între oameni și mediul lor construit. Studiind modul în care oamenii folosesc de fapt spațiul urban, Gehl a revoluționat domeniul și a ajutat orașe din întreaga lume să fie mai prietenoase pentru pietoni și pentru bicicliști. A proiectat străzi în marile orașe precum Berlin, New York, Stockholm, San Francisco, São Paulo și, cel mai recent, Moscova. Gehl a primit numeroase premii. Cărțile sale includ „Viața între clădiri" (1971) și „Orașe pentru oameni" (2010).

Portland, Oregon

Inițiativa inteligentă a orașului Portland, „Smart City PDX", a fost lansată acum aproximativ doi ani cu scopul de a oferi siguranță transportului. Cu alte cuvinte, mai puține răni și victime. Cu ajutorul senzorilor de trafic, de exemplu, inginerii vor reevalua proiectarea străzilor, pentru a proteja liniile de biciclete și intersecțiile, pentru a servi mai bine tuturor.

Quito, Ecuador

Quito este unul dintre principalele orașe inteligente din America Latină. Este renumit pentru mobilitate. A implementat semafoare inteligente în mai mult de 600 de intersecții ale orașului, cu peste 320 de puncte Wi-Fi gratuite. De asemenea, a înființat noi operațiuni de tranzit în masă pentru cei defavorizați. Acestea includ un sistem de troleibuze, noi stații de metrou cu servicii Braille pentru orbi și ascensoare și benzi rulante pentru scaune cu rotile.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA: PRIN AMABILITATEA LUI JAN GEHL; JORDAN SIEMENS/GETTY; PATRICIOHIDALGOP/GETTY

Reykjavik, Islanda

Nu a surprins pe nimeni că Reykjavik este pe listă. Sursele regenerabile de energie din Islanda reprezintă mai mult de 70 la sută din consumul de energie primară al țării, mai mare decât oriunde altundeva în lume. Rețeaua de fibre optice din Reykjavik este una dintre cele mai avansate din lume, oferind 100% fibre pentru toate locuințele. Toată lumea pare să aibă o mizăîn acest sens. „Better Reykjavík" este un forum online în care cetățenii prezintă idei cu privire la serviciile și operațiunile orașului. Rezultatul? Mai mult dialog și peste 200 de proiecte municipale.

San Francisco, California

San Francisco caută să ofere servicii ajustabile. Senzorii wireless ajută la gestionarea parcărilor, iar prețurile sunt stabilite în funcție de cerere. Orașul testează, de asemenea, semnale de trafic inteligente și soluții de implementare a unor linii de autobuze autonome pentru navetiști. Anul trecut, oficialii orașului au primit finanțare de 11 milioane de dolari de la Departamentul de Transport al SUA pentru șase proiecte care vizează reducerea congestiei în trafic, printre altele. Acestea includ benzi de vehicule conectate, cu un grad ridicat de ocupare, pentru transportul public și în sistem carpool (când mai mulți călători se combină în funcție de direcția în care merg).

Singapore

În cadrul Smart Nation Initiative, lansată în 2014, Singapore s-a angajat în proiecte naționale strategice care reduc fricțiunile dintre guvern, întreprinderi și cetățeni, îmbunătățind productivitatea, dar acordând atenție și durabilității. Ecosistemul înfloritor al afacerilor din Singapore, planificarea urbană, calitatea internetului și eforturile sale pentru energia curată fac din orașul-stat un lider în domeniul transportului inteligent. Universitățile din Singapore au devenit locuri de testare pentru tehnologia vehiculelor autonome.

FOTO: DE SUS: RUBEN RAMOS/GETTY; G&M THERIN-WEISE/ROBERTHARDING/GETTY; FRANCKREPORTER/GETTY

Tel Aviv, Israel

Tel Aviv are cea mai mare concentrare de startup-uri tehnologice pe cap de locuitor sau pe kilometru pătrat, comparativ cu Silicon Valley. Sau, altfel catalogat, un startup pentru fiecare 290 de rezidenți. Există multe inovații de înaltă tehnologie. De exemplu, Eco Wave Power, cu sediul în Israel, a dezvoltat tehnologie pentru extragerea energiei din valurile mării, în portul vechi Jaffa.

Toronto, Ontario

Senzorii sunt foarte utilizați în Toronto. În anumite cartiere, oferă informații despre consumul de energie, funcționarea clădirilor și despre module de trafic. Rezultatul, spun oficialii orașului, este îmbunătățirea fiabilității și a mobilității sistemului. Semnalele inteligente care se adaptează la trafic, în timp real, ajută de asemenea. Un district controversat, numit Google City, va include o linie ferată ușoară și peron încălzit, care topește zăpada. Alte lucruri inteligente: vehicule autonome pentru livrări și Wi-Fi gratuit peste tot.

Viena, Austria

Viena este cu adevărat un oraș foarte mobil. Dispune de tehnologie care transformă energia obținută din frânarea trenurilor în lumină și în energie pentru scările rulante. Viena are peste 1.000 de kilometri de benzi, piste și trasee pentru biciclete și a fost unul dintre primele orașe care a introdus o flotă de autobuze electrice. Are 400 de stații de încărcare pentru vehicule electrice. Ce altceva? „Sisteme de orientare multisenzoriale" și „planificatoare personalizate de rute" pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile cu cărucioare.

Yinchuan, China

În 2013, Yinchuan a devenit unul dintre „orașele-pilot cu construcții inteligente din China". În șase ani, a suferit transformări tehnologice majore pentru a combate congestionarea traficului, a resurselor medicale dezechilibrate și a operațiunilor administrative ineficiente. Programul de identificare facială a înlocuit casetele de tarifare din autobuze, iar coșurile de gunoi publice funcționează cu energie solară având și funcția dublă de compactare a deșeurilor. Cetățenii care intră în Primăria Yichuan sunt întâmpinați de holograme și pot primi diverse informații prin scanarea codurilor QR.

Zürich, Elveția

Ca centru financiar global și cel mai mare oraș al Elveției, Zürich a avut toate mijloacele necesare pentru a deveni un oraș inteligent. Este lider în transportul public, prin tranziția către flotele cu autobuze electrice, testarea vehiculelor autonome și oferirea serviciilor de ultimă generație de biciclete și vehicule ușoare electrice. Într-un oraș în expansiune, ochelarii 3D îți afișează clădirile viitoare și proiectele urbane, prin programul HoloPlanning. Orașul experimentează, de asemenea, „mobilitate urbană prietenoasă cu copilul", atașând străzilor spații sigure, orientate spre comunitate, unde copiii să socializeze și să se joace.

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA SUS: XINHUA/WANG PENG/GETTY; COURESTY OF SELETA REYNOLDS; ANDREW MERRY/GETTY

MOMENTUM AWARD WINNER 2020 Newsweek

Seleta Reynolds

Reynolds, directorul general al departamentului de transport din Los Angeles și președinte al Asociației Naționale a Funcționarilor din Transporturi Orașe, a contribuit la instituirea inițiativei „Great Streets". Este un proiect pentru a face ca L.A. să fie mai prietenos și mai sigur pentru pietoni, prin reducerea deceselor din cauza traficului, dublarea numărului de persoane care aleg să se deplaseze cu biciclete, extinderea accesului la opțiunile de transport și implicarea mai mare a comunității. Reynolds este consilier principal pentru Mobility Data Specification, un format standardizat pentru companiile de transport, pentru a furniza orașelor date detaliate despre închirierea scuterelor și bicicletelor. Sub conducerea lui Reynolds, LADOT a angajat personal care reflectă mai bine populația orașului: 63% din conducere sunt femei, iar 63% din echipa executivă sunt oameni de culoare. Între 2018 și 2019, LADOT a mărit de patru ori numărul de ingineri-femei angajați.

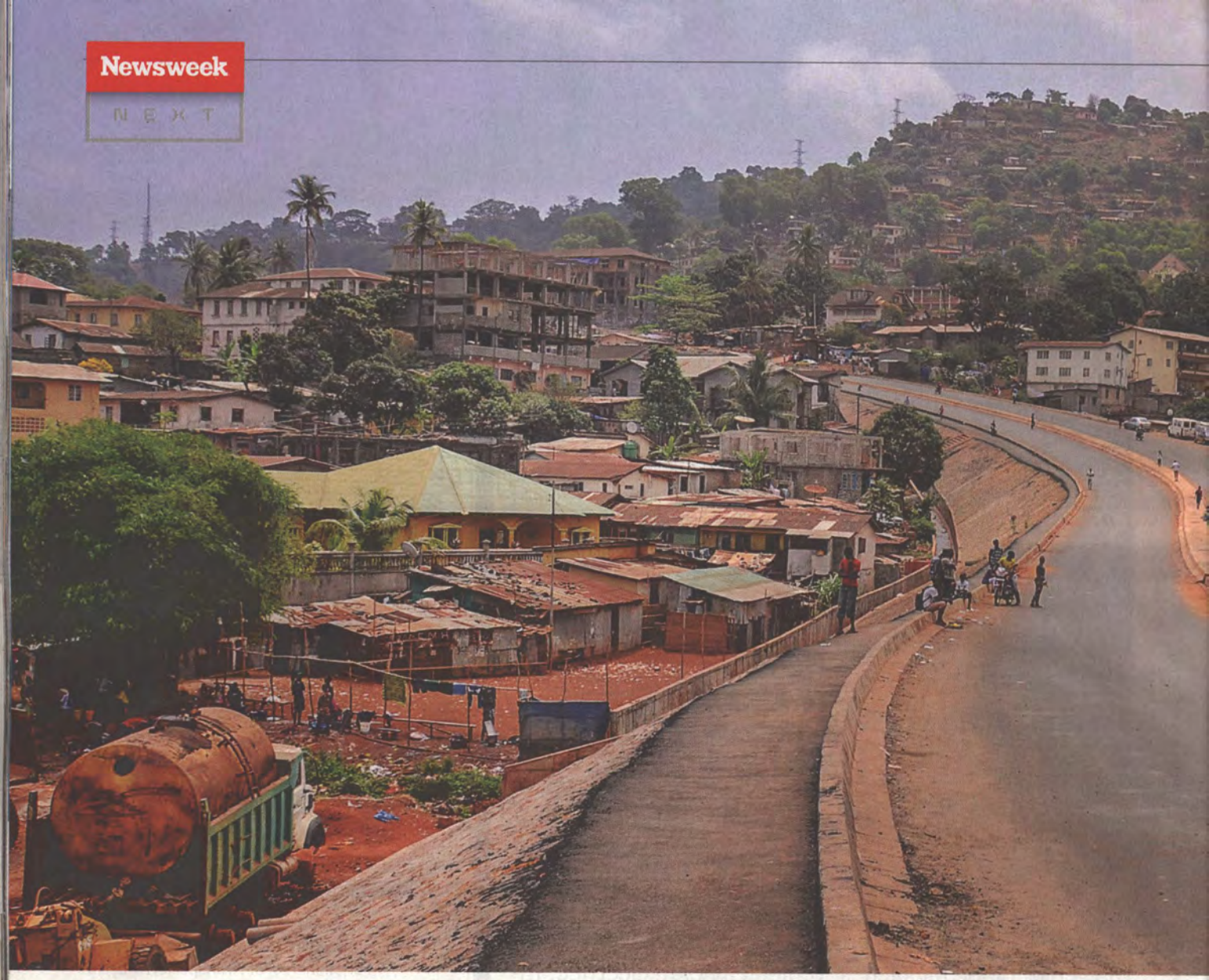

ORAȘ ÎN MIȘCARE

FREETOWN, SIERRA LEONE

Acest oraș de un milion de oameni apelează la tehnologie pentru a repara ravagiile războiului civil.

DE **DAVID H. FREEDMAN**

PUȚINE ORAȘE SE CONFRUNTĂ cu provocările cu care se confruntă Freetown. Un oraș de un milion de oameni și capitala națiunii vest-africane Sierra Leone, a îndurat un război civil sângeros în anii 1990, iar atacurile rebelilor au continuat până în 2002, când țara a ales un guvern stabil.

Națiunea se situează aproape de partea de jos a Indexului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Umană, care cataloghează calitatea vieții în 187 de țări.

Peste jumătate din cetățenii țării trăiesc cu mai puțin de 1,25 dolari pe zi. Deși Freetown este puțin mai bo-

FOTO: TIM MANSEL/ALAMY

gat, mulți locuiesc în mahalale, unde sunt expuși inundațiilor și bolilor.

Guvernul național a răspuns acestor probleme zdrobitoare cu soluții smart-city.

Anul trecut, președintele Julius Maada Bio a înființat Direcția de Știință, Tehnologie și Inovație și l-a numit director pe David Moinina Sengeh, absolvent de Harvard și posesor de doctorat, care a dezvoltat un nou sistem de atașare a protezelor de mâini și picioare.

Sengeh a implementat proiecte ambițioase smart-city. A înființat un centru de date despre educație care adună scorurile testelor de la fiecare școală și le corelează cu date despre loc, demografie, cheltuieli și politici. Datele permit urmărirea condițiile care afectează scorurile testelor, putând să intervină asupra parametrilor astfel încât școlile să obțină rezultate mai bune.

Departamentul lui Sengeh a extins aceste practici de colectare a datelor și în domeniul medical, accesul la apă și finanțele guvernamentale. S-a asociat cu compania americană Kiva pentru a oferi o platformă digitală de micro-credite care să ajute consumatorii și antreprenorii să stabilească un istoric de credit - un pas important într-o țară în care majoritatea rezidenților nu au acces la sistemul bancar. Platforma Kiva se bazează pe amprente și scanări ale retinei pentru a păstra securitatea datelor.

Acum, orașul lucrează la implementarea testelor ADN portabile, pentru a ajuta forțele de ordine să combată incidența ridicată a violului și folosește drone pentru a distribui medicamente și consumabile de urgență în zone greu accesibile.

Aceste măsuri inovatoare i-au determinat pe experții din cadrul Consiliului de acordare a premiilor Momentum al *Newsweek* să semnaleze Freetown „un oraș inteligent de urmărit".

AVENTURĂ

Doi ani, la pas, prin Amazon

Luminița Cuna a călătorit, timp de doi ani, prin pădurea amazoniană străbătând Columbia, Ecuador, Peru, Brazilia, Bolivia.

Newsweek România: **Cum ați ajuns să călătoriți în Amazon?**

Luminița Cuna: De când mă știu, îmi doream să ajung în Amazon. Mă fascina misterul acelei păduri îndepărtate, incredibil de verde, clocotind de viață.

Ca prim pas în pregătirile de călătorie, a trebuit să las toate fricile acasă. Omul modern este plin de frici: frica de a-și pierde slujba, de a nu avea destui bani, de pericole mai mult sau mai puțin imaginare, de ce vor zice alții, de instabilitate. Dacă ascultam de toate fricile mele și ale celor din jur, nu ajungeam niciodată în Amazon.

Într-o călătorie în Amazon este important să pornești la drum cu respect deosebit față de pădure și față de localnicii ei. Pădurea te va trata exact așa cum o tratezi și tu – cu respect sau cu aroganță, cu drag sau cu indiferență. Indigenii trebuie priviți ca egali; dacă ai haine și locuiești într-un apartament șic la oraș nu înseamnă că ești mai bun decât oamenii aceia care umblă aproape goi prin pădure. Uneori ei îți vor da lecții de civilizație. Atitudinea cu care pornești la drum este crucială și va defini experiența pe care o vei avea.

Unde ați călătorit?

Am făcut cunoștință cu pădurea amazoniană și cu indigenii ei în Ecuador, în pădurile din jurul orașului Tena. Apoi m-am afundat în zone mai îndepărtate, în Parcul National Yasuni, considerată zona cu cea mai mare biodiversitate de pe planetă. Am fost în provinciile Napo, Orellana și Pastaza. Apoi am ajuns în Peru, în zona orașului Iquitos, unde am văzut prima dată fluviul Amazon. În Columbia am circulat în zona triplei frontiere, acolo unde Columbia se întâlnește cu Brazilia și Peru, în Bolivia în regiunea Beni și în Brazilia în statele Amazonas și Mato Grosso.

Care au fost cele mai puternice impresii?

Indigenii care locuiesc în jungla atât de crudă, dură, dar deopotrivă darnică, m-au impresionat cu modul în care s-au adaptat la mediul acela exigent al pădurii tropicale, reușind să îmblânzească pădurea spre folosul lor. A fost o provocare să găsesc numitorul comun cu comunitățile indigene. Lumea lor este atât de diferită de lumea în care am crescut: nu doar peisajele, natura, ci și modul lor de a gândi, de a relaționa cu semenii. Să trăiesc cu ei a fost ca o lungă problemă captivantă la care căutam mereu răspunsul, testând diferite soluții.

Pădurea este un personaj aparte al călătoriilor mele. Ea niciodată nu este la fel, este plină de surprize, te poate chinui sau încânta, după cum are ea chef.

Un fapt extraordinar pentru mine a fost să conviețuiesc în Ecuador cu indigeni care și-au trăit prima parte a vieții necontactați, să vorbesc cu ei, sa îi întreb cum era universul lor înainte de a da civilizația peste ei. Am fost martoră la diverse ritualuri și vindecări șamanice impresionante care mi-au testat limita înțelegerii și a logicii.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Poveștile din junglele amazoniene au fost strânse în cartea „Desculță în Amazon", aparută la Editura Paralela 45

Cum ați descrie viața de zi cu zi din Amazon?

Viața indigenilor se desfășoară alene, totul decurge în concordanță cu ritmurile naturii. Timpul trece mai domol în junglă, activitățile se desfășoară după un program lent. Nu există graba și stresul din lumea modernă. Spre deosebire de numărătoarea de la oraș, timpul amazonian este marcat de perioade lungi de ploi sau secetă și de lunile în care anumite fructe sunt gata de cules.

Rolurile sunt bine definite, nu din cauza lipsei de „feminism", ci din motive practice. Femeile muncesc în jurul casei – pregătesc mâncarea, aduc apa, îngrijesc copii, mențin focul. Bărbații fac muncile solicitante fizic – vânează, pescuiesc, construiesc casele. Femeile țes hamace și podoabe, bărbații confecționează armele de vânătoare. Copiii sunt mereu cu părinții și frații lor, se joacă imitând activitățile adulților: așa învață lucruri ce le vor folosi mai târziu. Indigenii sunt mereu împreună, povestesc, râd. Siguranța înseamnă grupul, înseamnă familia, înseamnă pădurea sănătoasă care oferă hrană.

Cum se raportează la evenimentele vieții?

Nașterea este prilej de bucurie, însă în satele indigene nu se face atâta tamtam ca în lumea vestică. Femeile au în medie 7-8 copii. În comunitățile tradiționale, neinfluențate de lumea de dinafară, nunta este un eveniment foarte discret. În unele părți, de exemplu, când doi tineri se plac și familiile lor sunt de acord cu formarea cuplului, cei doi sunt luați de mână de un vârstnic al familiei și sunt așezați într-un hamac. Și cu asta, sunt declarați căsătoriți. Bărbatul își ia hamacul și se mută în casa fetei, sau invers – depinde de tradiția poporului. Cuplurile formează în primul rând o celulă economică, fără de care este dificil de supraviețuit în junglă. Moartea este trăită de întreaga comunitate. Fiecare popor are ritualurile sale prin care marchează începutul și sfârșitul doliului, prin care ajută sufletul răposatului să plece în lumea cestă. Întregul sat jelește și participă la doliu, care poate fi de câteva luni până la un an. Jelirea aceasta colectivă este un sprijin moral extraordinar pentru familia defunctului.

Cum se trăiește în afara lumii tehnologizate?

Tehnologia a intrat demult în satele indigene. Primul val de tehnologie modernă au fost macetele, topoarele, armele de foc care au ușurat munca bărbaților. Aceste obiecte au fost aduse de misionari, de funcționari ai guvernului. În loc de a tăia un copac, într-o zi, cu o macetă sau topor l-au tăiat într-o oră, două. Motoarele de bărci sunt acum peste tot prin Amazon, unele sunt puse pe pirogi tradiționale, altele pe bărci de aluminiu, primite ca donație de comunitate. Astfel, un drum de câteva zile pe râu, durează, acum, doar câteva ore.

Al doilea val de tehnologie a venit cu aparate foto și laptopuri care au căzut foarte rapid în uitare, fiind înlocuite de celulare. Indigenilor le place să asculte muzică, să facă poze satului, pădurii, festivităților lor. Aici a apărut o problemă destul de controversată, deoarece noi, vesticii, tindem să îi vedem mai puțin indigeni pe cei care folosesc aparatura modernă.

Este o viziune greșită. Noi nu avem dreptul să le interzicem indigenilor folosirea noilor tehnologii.

Aparatura electronică a fost întrebuințată și în scopuri importante, nu doar pentru divertisment. Indigenii au făcut poze bandelor de tăietori de lemne ilegali și au denunțat activitățile ilegale autorităților. A devenit parte din sistemul lor de apărare al teritoriului.

Cum explicați incendiile din Amazon?

Am luptat, aici, la New York, ca să obțin fonduri pentru combaterea incendiilor în Amazonul brazilian, acolo unde am petrecut mai bine de un an de zile.

CV. Consultantă pentru Națiunile Unite

Luminița Cuna s-a născut la Cluj Napoca. A urmat studii universitare de economie internațională și literatură franceză la Mount Holyoke College. Deține un masterat în dezvoltare durabilă și gestiunea mediului la University of London/School of Oriental and African Studies.

În momentul de față, este consultant pentru Organizația Națiunilor Unite, în Departamentul de Management și Strategie.

A publicat o carte, „Desculță în Amazon", cu poveștile din Ecuador, de la începutul carierei sale de exploratoare a Amazonului. Cartea a aparut la „Editura Paralela 45". A început să scrie și celelalte aventuri din Amazon, care nu au încăput în prima carte.

Incendiile au fost deosebit de grave în Brazilia și în Bolivia. În Brazilia, numărul incendiilor a fost cu 80% mai mare în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. Majoritatea au fost cauzate de oameni. Aceste focuri s-au aprins într-un Amazon care, în fiecare an, este din ce în ce mai mic ca suprafață.

Amazonul brazilian (60% din acest vast ecosistem) a ars din cauza unor mâini criminale, a unor politici șubrede și a unor guvernanți care închid ochii la crimele ambientale, deoarece ele merg mână în mână cu planurile prezidențiale de a deschide Amazonul exploatării economice.

Ecosistemul amazonian a evoluat milioane de ani fără a suferi incendii, ceea ce înseamnă că plantele și animalele de acolo nu au dezvoltat rezilienţă în fața focului. În doar două luni, milioane de hectare de pădure au fost înghițite de flăcări, alături de mii de mamifere, amfibieni, reptile, păsări, insecte. Au fost distruse habitatele lor. Nu în ultimul rând, în bazinul amazonian locuiesc milioane de oameni pentru care pădurea este echivalentă cu supraviețuirea – ea le oferă adăpost, hrană și medicamente.

PRECIZIE
Demonstrație de folosit sarbacană (foto sus). Pescari indigeni (jos).

În fiecare an, Amazonul arde. În primul rând sunt combustiile spontane care se întâmplă natural, când vegetația uscată ia foc, mai ales în zonele de la marginea biomului. Aceste focuri naturale au devenit, în ultimii ani, mai agresive, mai intense și mai extinse deoarece clima locală s-a modificat. Aerul și vegetația sunt extrem de uscate, temperaturile mult mai ridicate, iar ploile s-au împuținat, o consecință directă a defrișărilor masive necesare pentru a crea nesfârșite terenuri agricole.

Apoi sunt focurile puse de fermieri. Ei ard vegetația de pe terenurile arabile, pregătindu-le pentru semănat, exact cum fac și țăranii noștri. În Brazilia, culturile de soia și păşunile se întind pe locul unde odată erau vaste păduri tropicale. Această frontieră agricolă este într-o expansiune continuă: Brazilia este numărul unu în lume la exportul de carne de vită și numărul doi la exportul de soia, iar cererea mondială pentru aceste produse este în creștere. Indigenii folosesc și ei focul în grădinile lor de manioc, însă focurile lor sunt așa de mici incât nu au consecințe asupra mediului.

Ce a fost diferit în 2019?

A crescut numărul incendiilor intenționate și criminale, multe focuri arzând în zone protejate. Acestea au fost incendiile problematice. Amazonul brazilian este o zonă de frontieră, un fel de Wild West unde rețele criminale acționează în voie și distrug suprafețe imense de păduri virgine. Aici au loc mereu ocupări ilegale de terenuri forestiere, care sunt defrișate și apoi transformate în ferme. Pădurile în care locuiesc indigenii sunt foarte bine conservate, deoarece pentru indigeni ele înseamnă supraviețuire.

Între invadatorii brazilieni și indigenii care își apără pădurea există o tensiune perpetuă, care deseori izbucnește în conflicte violente și morți, așa cum

1

2

s-a întâmplat la 1 noiembrie cu Paulo Paulino Guajajara. Tânărul indigen făcea parte dintr-un grup voluntar de gardieni ai pădurii, care își protejau teritoriul. El a fost împușcat fatal de un grup de tăietori de lemne ilegali. Un exemplu care arată modul în care mulți producători rurali gândesc, a fost acțiunea coordonată a unui grup de șaptezeci de fermieri din statul Para: ei au desemnat ziua de 10 august ca *dia do fogo* (ziua focului). În această zi, ei au dat foc pădurilor de-a lungul autostrăzii BR-163 (un coridor transamazonian de 4.000 de kilometri pentru transportul cărnii de vită și a boabelor de soia). Incendiile provocate au fost imense. Prin aceste focuri, fermierii au trimis un mesaj președintelui brazilian: ei doresc să lucreze, iar unicul mod este de a tăia pădurea și de a extinde terenurile agricole în interiorul Amazonului.

Care este nivelul implicării politice?

Guvernul actual brazilian și-a manifestat, încă de la începutul mandatului, poziția favorabilă pentru deschiderea Amazonul exploatării economice. Acest guvern a luat măsuri pentru a slăbi legile ambientale și agențiile federale ambientale. Acest lucru a fă cut ca, în 2019, activitățile ilegale în zonele protejate ale Amazonului și în rezervele indigene să se multiplice. Infractorii s-au bazat pe faptul că noul guvern va închide ochii și nu îi va penaliza, știind că acțiunile lor ilegale merg mână în mână cu dorința președintelui Bolsonaro de a deschide Amazonul pentru profit economic. Nu doar că infracțiunile nu mai sunt pedepsite, ci *însusi* președintele atacă, în discursurile lui, pe cei care apără pădurile. După cum stau lucrurile în acest moment, situația din Amazon nu se va îmbunătăți.

Amazonul este o forță stabilizatoare a climei globale și este parte integrantă din soluțiile de combatere a schimbărilor climatice. Pădurile absorb și stochează dioxidul de carbon din atmosferă. Când ard, ele contribuie la încălzirea globală. Amazonul joacă un rol esențial în ciclul hidrologic global, influențând circulația curenților de aer, a umidității și, în consecință, cantitatea de precipitații în zone îndepărtate. Mai puțină pădure înseamnă mai puțină ploaie la nivel mondial.

Accelerarea distrugerii Amazonului de anul acesta are loc în momentul în care s-a înregistrat cea mai caldă lună iulie, când barierele de corali sunt în colaps din cauza acidificării oceanelor, când ghețarii din Groenlanda se topesc într-un ritm neașteptat, când incendiile răvășesc pădurile boreale și tropicale. N

3

4

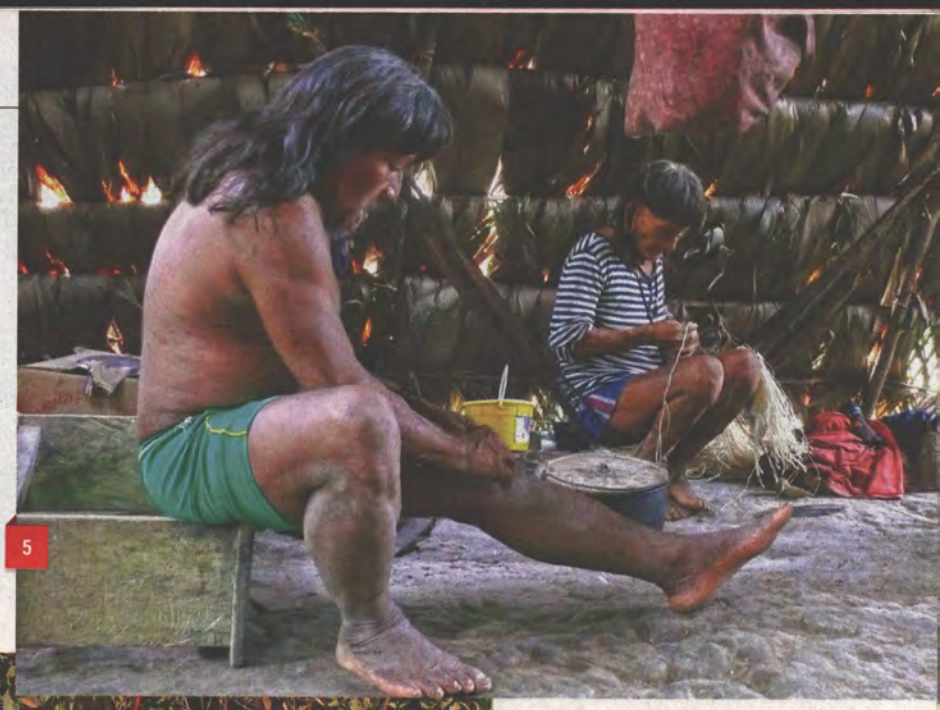

5

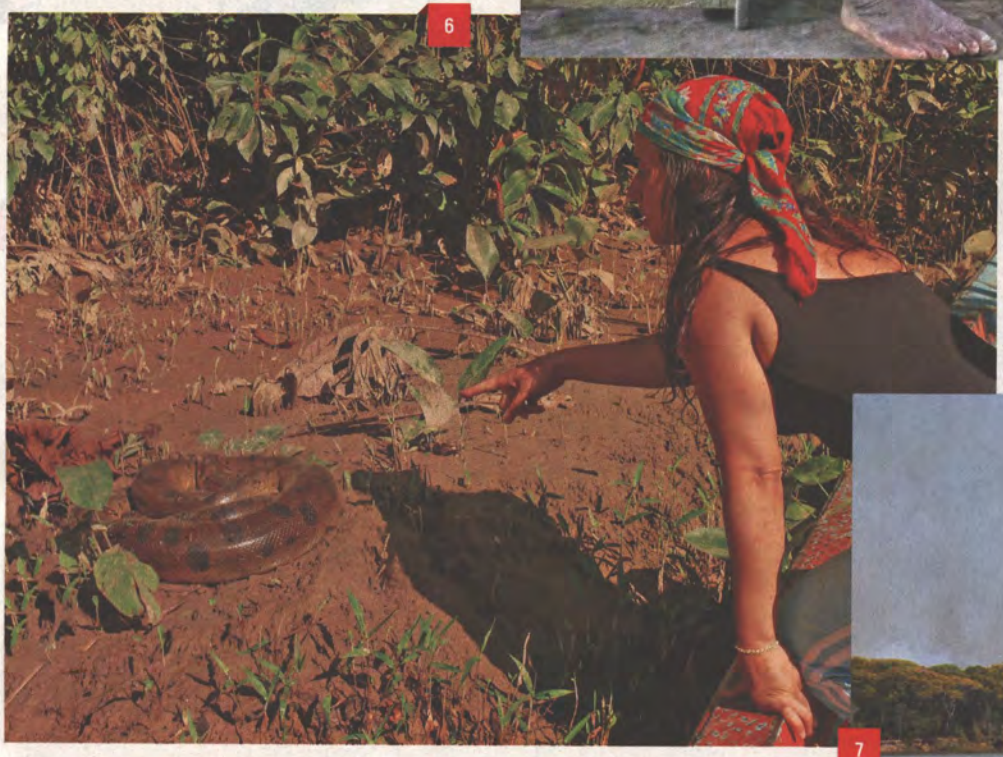

6

1. Colibă tradițională indigenă. 2. Indigeni deschid „drumul" blocat de copaci. 3. Ultimele pregătiri de mers la vânătoare cu sarbacană. 4. Fetiță indigenă. 5. Moment casnic în colibă indigenă. 6. Anaconda! 7. Incendiu în junglă braziliană. 8. Unde odinioară era junglă, acum sunt vaci. 9. Sat indigen.

7

8

1

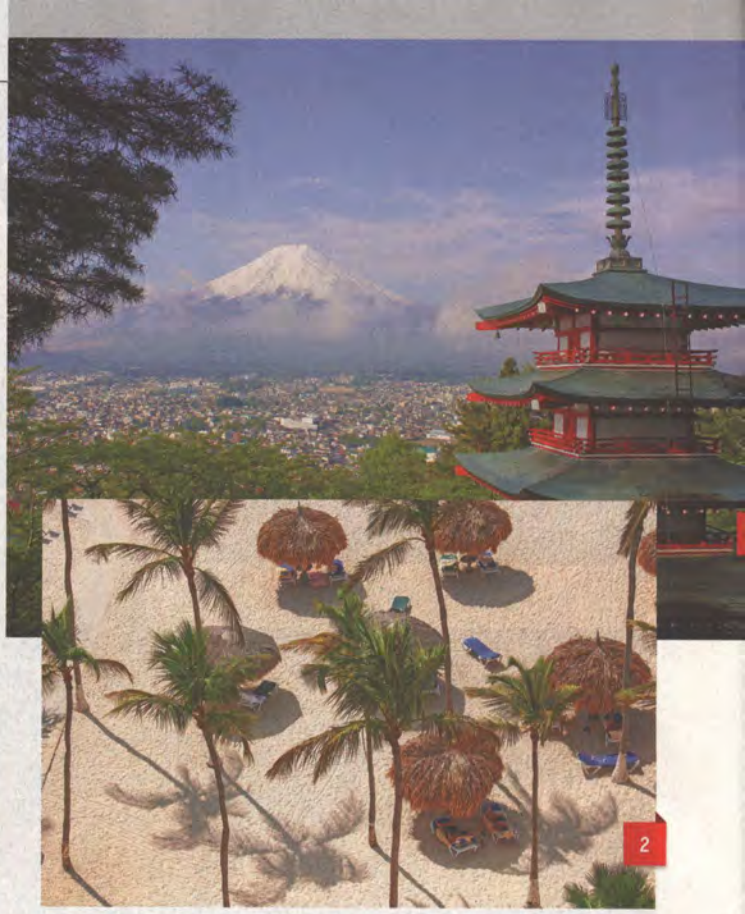

2

7 destinații care merită vizitate în 2020

CULTURĂ, ISTORIE, DISTRACȚIE, natură, relaxare, aventură. Indiferent cât ați călătorit, există încă o sumedenie de locuri care merită descoperite. Dar, în 2020, ca de altfel în fiecare an, unele destinații sunt mai interesante decât altele, inclusiv pentru cei care deja le-au văzut.

1. EGIPT

Când își va deschide porțile în 2020, Grand Egyptian Museum din Giza va fi al doilea cel mai mare muzeu din lume și cel mai mare muzeu dedicat unei singure civilizații. Apoi, vacanța în Egipt poate continua pe Valea Regilor, la templele din Luxor, cu o croazieră pe Nil sau cu un sejur plin de aventură și relaxare într-una dintre stațiunile renumite de la Marea Roșie.

2. ARUBA

Zeci de kilometri de plaje cu nisip alb, locații incredibile pentru scufundări și snorkeling și un hub cultural în San Nicolas, supranumit „Orașul Răsăritului", dar și un asfințit unic pe dunele din nordul insulei, cunoscute drept „California Dunes". Aruba este o destinație exotică completă și complexă, recomandată atât cuplurilor romantice, cât și familiilor.

3. JAPONIA

În 2020, Tokyo este gazda Jocurilor Olimpice de Vară și toți ochii vor fi îndreptați către capitala Japoniei. Sigur, dacă nu mergeți pentru Olimpiadă, este recomandat să evitați perioada 24 iulie – 9 august, pentru a evita aglomerația și a putea gusta pe îndelete amestecul fascinant de tradiție și modernitate. Iar dacă tot ajungeți în Japonia, merită să explorați mai multe locuri, inclusiv Kyoto, Osaka sau Beppu, o destinație faimoasă pentru izvoarele sale termale.

4. COSTA RICA

Costa Rica este, printre altele, o destinație exotică pentru iubitorii de natură și aventură. Vulcanul Arenal, probabil, una dintre cele mai populare atracții din Costa Rica, este situat aproape de capitala San Jose și are o altitudine de aproximativ 1.700 de metri. Parcul Național Tortuguero este considerat o minune a naturii, dar și un paradis pentru suferi sau amatorii de scufundări și snorkeling. Iar plaja Tamarindo este considerată printre cele mai frumoase din Pacific.

5. MACEDONIA DE NORD

În 2019, Republica Macedonia și-a schimbat numele în Republica Macedonia de Nord, conform Acordului de la Prespa din 2018. Țărișoara balcanică nu are ie-

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

4

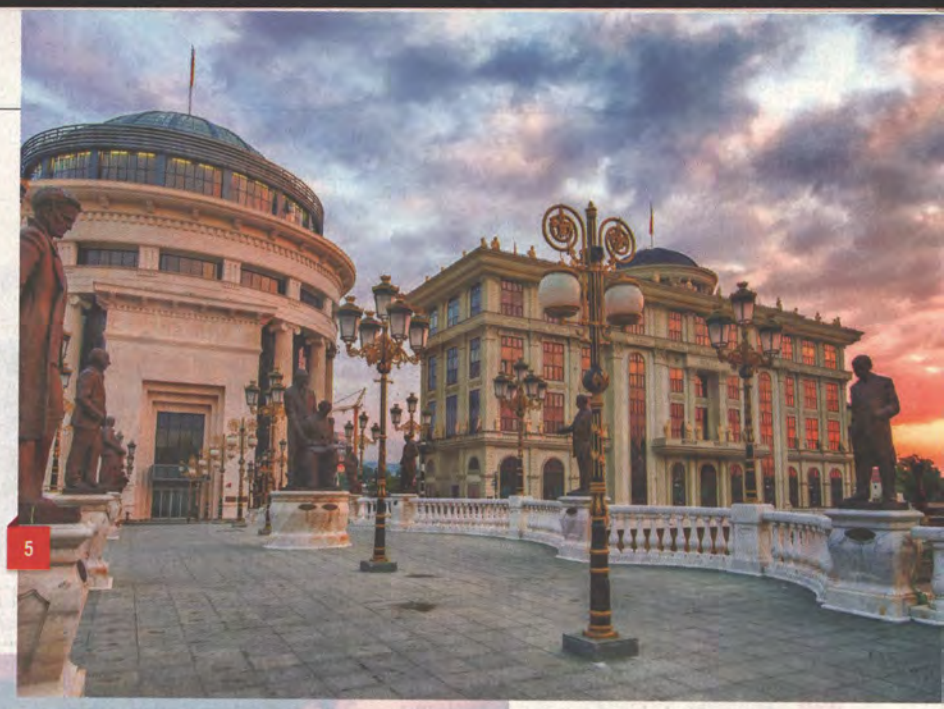

5

6

7

şire la mare şi nu se află încă pe radarul marilor agenţii de turism, dar ascunde o serie de atracţii istorice, cum ar fi cetatea din capitala Skopje, observatorul megalitic sau oraşul antic Heraclea Lyncestis. Iar în iunie, la Bitola, un oraş situat în sud-vestul Macedoniei de Nord, are loc cunoscutul festival gastronomic Terra Madre Balkans.

6. OLANDA

În anul care marchează 75 de ani de libertate de la sfârşitul celui de-al doilea Război Mondial, Olanda este pregătită să sărbătorească cu o serie de evenimente. Vacanţa poate începe în vibrantul Amsterdam şi, profitând, de exemplu, de reţeaua de trenuri extrem de bine pusă la punct, puteţi explora mai multe oraşe uimitoare. Cea mai bună perioadă pentru o vizită în Olanda în 2020 sunt lunile aprilie şi mai, când puteţi lua parte şi la festivităţile organizate de Ziua Regelui sau Ziua Eliberării.

7. MAROC

Casablanca, Rabat, Meknès, Fes, Erfoud, Zagora, Oarzzazate, Marrakech, Essaouira... La prima vedere doar nişte cuvinte aproape imposibil de pronunţat, aceste denumiri ascund o istorie tumultoasă, de peste trei mii de ani, o cultură fascinantă şi frumuseţi naturale misterioase, fiind punctele-cheie ale unei vacanţe în Maroc. În 2020, Marrakech-ul a fost desemnat prima capitală culturală a Africii. Iar graţie inaugurării primului tren de mare viteză de pe acest continent, distanţa dintre Cansablanca şi Tanger poate fi parcursă în doar două ore.

PERFORMANȚĂ

Sportivii români deja calificați la Jocurile Olimpice

55 de sportivi au obținut, până acum, biletele pentru Tokyo, însă calificările continuă la mai multe discipline la care avem și tradiție, și rezultate.

CEI MAI MULȚI SPORTIVI, CÂTE 18, provin de la canotaj și de la echipa olimpică de fotbal condusă de Mirel Rădoi. Componența acesteia va fi definitivată însă, cel mai probabil, în primăvară. La fel se va întâmpla și la baschet feminin 3x3, acolo unde echipa noastră s-a calificat în premieră. La canotaj, însă, avem mari speranțe că se vor mai califica și alte echipaje. În momentul de față, știm sigur că la Tokyo vor fi prezenți cinci atleți, echipa de baschet feminin 3x3 – 4 sportive, doi sportivi la gimnastică, doi la ciclism, doi înotători, doi sportivi de la kaiak-canoe și câte un reprezentant de la lupte și de la tir sportiv. Unul dintre sportivii de la ciclism, cel calificat la proba pe șosea, va fi desemnat ulterior. Totalul de medalii propus de federații variază între 12 și 15: canotaj - 2, lupte - 1, tenis de masă - 1 sau 2, haltere - 1, atletism - 1, kaiac-canoe - 1, tir - 1, tenis - 1, scrimă - 1 sau 2, judo - 1, box - 1 și 2.

Potrivit Comisiei Tehnice a COSR, România poate să califice în jur de 100 de sportivi, care pot spera la obținerea a 4-6 medalii.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

ATLETISM Florentina Iușco
(săritura în lungime)

TOKYO 2020

ATLETISM Alina Rotaru
(săritura în lungime)

ATLETISM Claudia Bobocea
(1.500 m)

ATLETISM Daniela Stanciu
(săritura în înălțime)

ATLETISM Alin Firfirică
(aruncarea discului)

CANOTAJ Cristina-Georgiana Popescu (dublu rame feminin)

CANOTAJ Gianina-Elena Beleagă şi **Ionela-Livia Cozmiuc** (dublu vâsle feminin - categorie uşoară)

CANOTAJ Ciprian Tudosă şi **Marius-Vasile Cozmiuc** (dublu rame masculin)

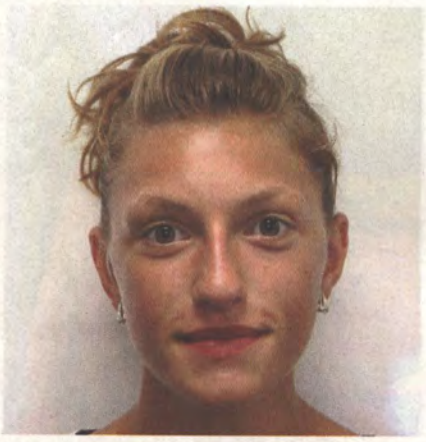

CANOTAJ Amalia Bereş (dublu rame feminin)

CANOTAJ Mădălina Bereş (patru rame feminin)

CANOTAJ Ioan Prundeanu şi **Marian-Florian Enache** (dublu vâsle masculin)

CANOTAJ Viviana Iuliana Bejinariu şi **Ioana Vrînceanu**
(patru rame feminin)

CANOTAJ Denisa Tilvescu
(patru rame feminin)

CANOTAJ Simona Radiş
(dublu vâsle feminin)

CANOTAJ Ancuţa Bodnar
(dublu vâsle feminin)

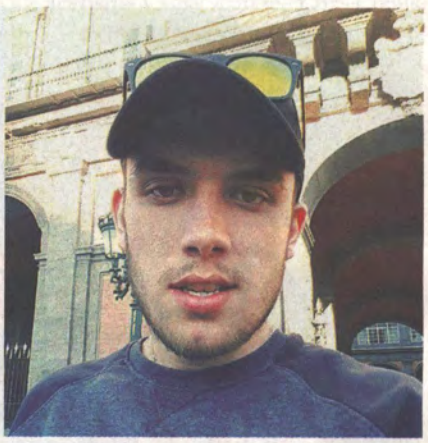

CANOTAJ Cosmin Pascari
(patru rame masculin)

CANOTAJ Mihăiţă Vasile Ţigănescu
(patru rame masculin)

CANOTAJ Ştefan Berariu
(patru rame masculin)

CANOTAJ Mugurel Semciuc
(patru rame masculin)

CICLISM Vlad Dascălu
(mountain bike)

GIMNASTICĂ ARTISTICĂ
Maria Holbură (individual compus)

GIMNASTICĂ ARTISTICĂ
Marian Drăgulescu (sărituri)

ÎNOT Robert Glinţă
(100 m spate)

ÎNOT Daniel Martin
(100 m spate)

LUPTE Alina Vuc
(cat. 50 kg)

KAIAC-CANOE Victor Mihalachi şi **Cătălin Chirilă**
(canoe-2 masculin pe 1.000 m)

TIR SPORTIV Laura Coman
(puşcă aer comprimat 10 m)

Cine duce sportul românesc mai departe

Țara noastră a avut mereu atleți care au marcat istoria.

SPORTIVII ROMÂNI CONTINUĂ să-și demonstreze valoarea chiar dacă rezultatele nu mai sunt ca pe vremea Jocurilor Olimpice de la Los Angeles din 1984, când ne clasam pe locul doi la medalii.

În 2020, la Jocurile Olimpice de la Tokyo vom avea o calificare în premieră, o disciplină la care revenim după zeci de ani, sportivi emblematici, dar și tineri talentați care pot duce mai departe tradiția și performanțele României.

Baschet 3x3, premieră istorică

Echipa feminină a României s-a calificat la turneul de baschet 3x3, inclus în premieră în programul Jocurilor Olimpice.

La turneul de la Tokyo vor mai participa Rusia, China, Mongolia și alte patru națiuni, care vor obține calificarea anul viitor.

Reprezentativă tricoloră a obținut această calificare istorică grație poziției din clasamentul mondial al federațiilor naționale realizat de Federația Internațională de Baschet Amator (FIBA) până la data de 31 octombrie 2019, unde România, la feminin, s-a situat pe locul 4 în lume și pe locul 2 în Europa, în ceea ce privește baschetul 3x3.

La feminin, ordinea finală din ierarhia mondială realizată de FIBA până la data de 31 octombrie 2019 a fost: 1. Rusia; 2. China; 3. Mongolia; 4. ROMÂNIA.

Celelalte patru echipe care vor participa la turneul olimpic feminin de baschet 3x3 de la Tokyo vor fi stabilite în 2020, după disputarea a două turnee preolimpice de calificare.

Fotbal după 56 de ani

Tot despre o calificare istorică putem vorbi și în cazul naționalei de fotbal U23 care va merge la Tokyo.

Mirel Rădoi se va ocupa și de această echipă, chiar dacă acum este și selecționerul naționalei mari. Jucătorii vor trebui să fie născuți înainte de anul 1997, însă regulamentul competiției permite și prezența a trei jucători care pot avea orice vârstă.

Din lotul de 23 de sportivi pe care Mirel Rădoi l-a convocat pentru echipa U21 la Euro 2019 din Italia și San Marino, doar cinci jucători sunt născuți înainte de 1997:

Cătălin Câbuz (portar, Viitorul), Ionuț Nedelcearu (fundaș, Ufa), Florin Ștefan (fundaș, Sepsi), Adrian Rus (fundaș, Sepsi) și George Pușcaș (atacant, Palermo).

Trei dintre cei aceștia, Nedelcearu, Ștefan și Pușcaș, au fost jucători de bază și ar putea fi chiar ei excepțiile de vârstă.

România speră să câștige între 4 și 6 medalii la Jocurile Olimpice

Turneul olimpic va avea loc în perioada 23 iulie - 8 august, în șase orașe: Sapporo, Sendai, Ibaraki, Saitama, Yokohama și Tokyo. Vor participa 16 echipe, în acest moment fiind calificate deja numai 5: Japonia (țara gazdă), Germania, Spania, România și Franța. Componența finală va fi stabilită abia în februarie 2020, când au loc ultimele calificări. Celelalte echipe vor veni din Oceania (1), Africa (2), America de Nord și Centrală (2), Asia (3), America de Sud (2).

Veteranul

La 39 de ani, Marian Drăgulescu, singurul gimnast român calificat, merge la Tokyo cu obiectivul de a câștiga medalia de aur la sărituri, singura care-i lipsește din palmares. Ultimele rezultate îl arată foarte aproape de această performanță. Concurenții generației sale au ieșit de ceva vreme din circuitele sportive, însă au apărut noi concurenți care vin în concursuri cu săritura „Drăgulescu".

Marian are în palmares trei medalii la Jocurile Olimpice (obținute la Jocurile Olimpice Atena 2004), un argint la sol și două de bronz, cu echipa și la sărituri; 10 medalii la Campionatele Mondiale (8 de aur și 2 de argint) și 18 medalii la Campionatele Europene (10 de aur, 6 de argint și 2 de bronz).

La Jocurile Olimpice de la Tokyo s-a calificat și gimnasta Maria Holbură care va aprticipa la individual compus. Cei doi vor duce mai departe flacăra gimnasticii românești cu speranța că noile generații vor reveni pe podiumurile de premiere.

Luptă pentru aur

La 26 de ani, Alina Vuc este una dintre cele mai bune luptătoare din țara noastră.

Dublă vicecampioană mondială, în 2017 și 2019, sportiva de la clubul Stea-

OLIMPIADA DE VARĂ
1. Marian Drăgulescu vrea să câştige aurul la sărituri. **2.** Mirel Rădoi va conduce şi echipa care va participa la turneul olimpic. **3.** Naţionala feminină de baschet 3x3 s-a calificat direct la Jocurile Olimpice pentru că este pe locul 4 în ierarhia mondială. **4.** Alina Vuc se va lupta pentru primul loc. **5.** Florin Lehaci, cel mai promiţător canotor din lume, împreună cu sora sa, Ionela, care este deja calificată la Tokyo

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

ua Bucureşti nu doreşte să se oprească aici. Argintul de la Mondialele din Kazahstan, din luna septembrie, i-a adus Alinei Vuc şi biletul pentru Jocurile Olimpice, acolo unde luptătoarea de la categoria de 50 kilograme speră să câştige aurul.

Familia olimpică

Campion mondial şi european la canotaj la categoria de vârstă sub 23 de ani (U23), Florin Lehaci a fost declarat de federaţia internaţională de specialitate cel mai promiţător canotor din lume la U23. Bucovineanul în vârstă de 20 de ani a cucerit titlurile în barca de dublu rame alături de Alexandru Ciobică şi îşi doreşte să continue să obţină performanţe de top şi la seniori.

Florin Lehaci a moştenit pasiunea pentru canotaj de la sora sa Ionela Cozmiuc - Lehaci, deja un nume al canotajului românesc, campioană mondială la dublu vâsle categorie uşoară în 2017, şi participantă la Jocurile Olimpice de la Rio din 2016. Mai mult, cumnatul sau, Marius Vasile Cozmiuc, soţul Ionelei, este tot un canotor de valoare, campion mondial la U20 la patru rame, în 2010. Cei doi sunt deja calificaţi la Jocurile Olimpice. N

RETROSPECTIVĂ

19 MAȘINI care au marcat ANUL 2019

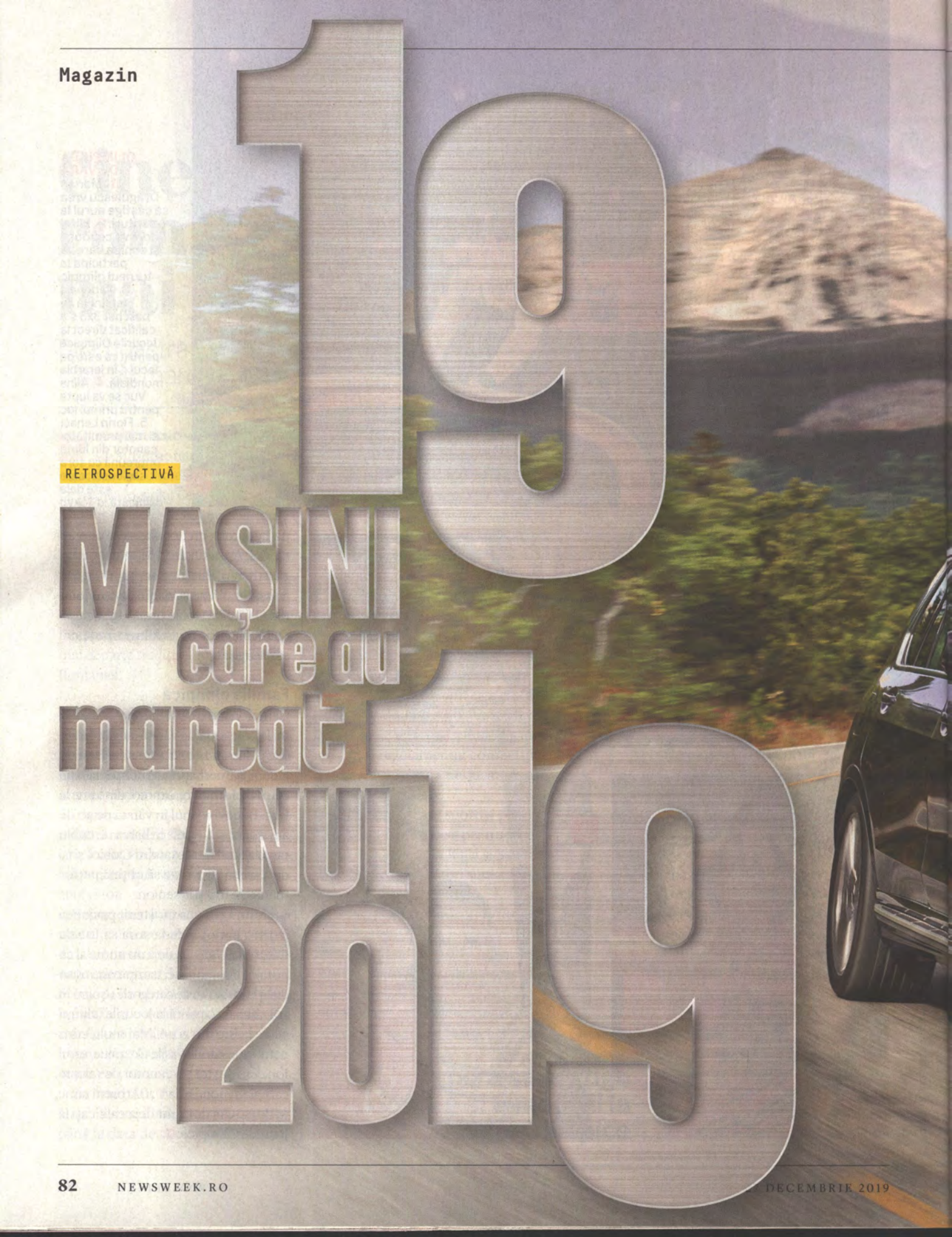

ANUL 2019 POATE FI CONSIDERAT UNUL DE COTITURĂ ÎN industria auto. *Newsweek România* a selectat 19 modele reprezentative, din cele lansate în ultimele 12 luni, de la electrice și hibride, la SUV-uri și supercar-uri, care au ceva de spus sau trasează noi linii în segmentele din care fac parte.

Viitorul „curentat" a devenit prezent. Și nu prea există cale de întoarcere. Dacă până nu cu mult timp în urmă mașinile electrice cu autonomii decente puteau fi numărate pe degetele de la o mână, iar mulți constructori nu erau prieteni cu tehnologiile hibride, în 2019 s-a dat startul electrificării sub toate formele ei. Motivul este unul cât se poate de pragmatic. 2021, anul în care va intra în vigoare limita medie de emisii de CO_2 de 95 g/km pentru automobilele noi comercializate de un producător în Uniunea Europeană, bate la ușă. Iar amenzile prevăzute pentru depășirea acestei limite ar putea degenera în complicații financiare severe, în unele cazuri depășind cu mult profitul net. Prin urmare, focusul pe electrificare va fi din ce în ce mai puternic, Federația Europeană pentru Transporturi și Mediu (T&E) estimând că, în următorii doi ani, producătorii de automobile din UE vor oferi clienților peste două sute de modele electrice sau electrificate. Ca termen de comparație, la începutul lui 2019, pe piață existau puțin peste 60 de astfel de mașini.

Pe lângă startul clar al electrificării, cu Taycan, primul Porsche 100% electric din istorie, în Pole Position, anul 2019 a fost marcat de continuarea SUV-izării și de o primenire fără precedent în clasa citadinelor clasice sau cu aer de crossover. De asemenea, cel puțin pe plan local, 2019 va rămâne în istorie drept anul în care a început producția primului hibrid în România, chiar dacă Ford Puma este doar „mild-hybrid".

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

PORSCHE TAYCAN

Taycan, primul Porsche 100% electric și, probabil, cel mai important model Porsche pentru evoluția constructorului german în secolul XXI, este, fără doar și poate, mașina care va marca anul 2019 în cărțile de istorie. Pentru a crea un adevărat Porsche al mașinilor 100% electrice, constructorul din Stuttgart nu s-a zgârcit să investească în inovații și dezvoltare, coupé-ul sportiv în patru uși de segment C fiind prima mașină electrică de serie cu sistem de 800 volți.

BMW SERIA 8 GRAN COUPÉ

Alăturându-se BMW Seria 8 Coupé și BMW Seria 8 Cabriolet ca cel de-al treilea model din gamă, coupé-ul în patru uși Seria 8 Gran Coupé are propriul său caracter, combinând performanțele și designul modelat cu dinamism cu eleganța și un spațiu semnificativ mărit pentru pasagerii din spate. Stilul distinctiv al noului BMW Seria 8 Gran Coupé este exprimat și prin designul interior, unde experiența condusului este definită de o simbioză perfectă între sportivitate și lux.

MINI COOPER SE

Titratul producător britanic premium de hatch-uri șarmante și sportive a ales să aniverseze 60 de ani de la apariția originalului Austin Seven/ Morris Mini-Minor lansând primul model de serie 100% electric. Mini Cooper SE are 3,85 metri lungime, portbagaj de 211 litri, un motor electric care dezvoltă 184 de cai putere și o baterie cu o capacitate brută de 32,6 kWh, care permite o autonomie de până la 270 de kilometri.

MERCEDES EQC

„EQ" vine de la „inteligență electrică", iar „C"-ul, de la poziționarea modelului în gamă. EQC, primul SUV electric Mercedes-Benz, are un gabarit ce se apropie de cel al Mercedes-ului GLC și un design avangardist. Fiecare punte este antrenată de un motor electric, puterea totală ajungând la 408 cai putere, iar cuplul, la 765 Nm, ceea ce îi permite SUV-ului să emită pretenții sportive, în ciuda greutății de aproape 2,4 tone.

BENTLEY CONTINENTAL GT CONVERTIBLE

Aistocratul producător britanic a marcat cu mult stil aniversarea centenarului, lansând în 2019 noul Continental GT Convertible, o decapotabilă luxoasă și forțoasă cu un design inspirat de conceptul EXP 10 Speed 6. Mașina are sub capotă un motor cu arhitectură W16, care dezvoltă 635 de cai putere și un cuplu de 900 Nm, și poate atinge o viteză maximă de 333 km/h.

MAZDA3

Mazda3 a evoluat spectaculos, s-a maturizat și a devenit din elev profesor, din 2003 până în prezent. Cea de-a patra generație Mazda3 este capabilă să dea bătăi grele de cap liderilor segmentului hatchback-urilor compacte de masă, supranumit și „Clasa Golf", la toate capitolele, inclusiv tehnologie, rafinament, calitate percepută și plăcere de a conduce. Noua Mazda3 poate fi echipată și cu revoluționarul motor pe benzină SkyActive-X, cu aprindere prin compresie, ca la diesel.

ASTON MARTIN DBX

Nebunia SUV-urilor cuprinde din ce în ce mai mult și segmentul mașinilor de lux. Dacă Bentley și Rolls Royce au ales să joace în liga „full size" cu Bentayga și Cullinan, britanicii de la Aston Martin atacă segmentul SUV-urilor compacte sportive cu primul lor SUV, DBX. Aston Martin DBX este echipat cu un motor V8 biturbo de 4.0 litri care dezvoltă 550 de cai putere și un cuplu de 700 Nm.

BMW X7

De peste 40 de ani, cifra „7" este principalul termen al ecuației bavareze a luxului, sportivității și rafinamentului la cel mai înalt nivel. Cu timpul, însă, ecuația s-a complicat cu noi termeni, precum „X"-ul de la sistemul de tracțiune integrală xDrive, iar în 2019 apărut și un coeficient de altitudine – X7. Adică, BMW X7 este un fel de Seria 7 SUV, cu până la șapte locuri.

RENAULT CLIO

Cea de-a patra generație a best-sellerului din segmentul „B" în Europa a fost una dintre cele mai importante noutăți de volum de la Geneva 2019. Noul Renault Clio a făcut și pasul hibrid și stabilește noi standarde de calitate și rafinament în clasa sa, fiind un fel de Megane mai mic. Tehnologia e-Tech presupune un motor pe benzină atmosferic, de 1.6 litri, și o baterie de 1,2 kWh, și permite parcurgerea a până la 5 km în mod 100% electric.

MERCEDES GLB

Cum SUV-urile continuă să fie la mare căutare, Mercedes a nișat din nou, strecurând SUV-ul compact GLB, cu până la șapte locuri, între modelele GLA și GLC. Dacă design-ul mașinii pare inspirat de SUV-urile mari ale producătorului din Stuttgart, motorizările și tehnologiile îmbarcate sunt preluate de la A-Klasse.

OPEL CORSA

Opel a aniversat anul acesta 120 de ani de la începerea producției de autovehicule în 1899 și, întâmplător sau nu, a sărbătorit prin electrificarea completă a bestseller-ului său care, în ultimii 37 de ani, a democratizat mobilitatea pentru mai multe generații. Versiunea 100% electrică a celei de-a șasea generații Opel Corsa dispune de o baterie de 50 kWh și oferă o autonomie de până la 330 de kilometri (WLTP).

HONDA CR-V

Honda CR-V (Compact Recreational Vehicle) a fost printre pionierii SUV-urilor compacte în 1995. Iar acum, renunțând complet la diesel în favoarea unui sistem de propulsie electrificat, cea de-a cincea generație Honda CR-V se numără printre pionierii SUV-urilor compacte hibride.

FORD PUMA

Joi, 8 octombrie 2019, au ieșit de pe linia de producție a uzinei Ford de la Craiova primele modele Ford Puma cu sistem de propulsie mild-hybrid de 48 de volți. Elegant, sportiv și seducător, noul Ford Puma, cea mai tehnologizată și eco mașină produsă în România până la ora actuală, îmbină arhitectura Ford de segment B cu un ampatament și un ecartament optimizate pentru a oferi proporții de SUV.

NISSAN JUKE

Cea de-a doua generație a îndrăgitului și, în același timp, contestatului Nissan Juke și-a îndulcit designul polazizant, fără a se abate radical de la original, a crescut în dimensiuni, plusând la capitolul spațiu interior, și pune accentul pe cele mai noi tehnologii. Printre altele, noul Juke poate fi dotat și cu sistemul ProPilot, tehnologia dezvoltată de japonezi care transformă SUV-uleţul într-un vehicul semi-autonom în anumite situații de trafic.

OPEL GRANDLAND X HYBRID4

Opel Grandland X Hybrid4 dispune de cea mai modernă tehnologie hibrid plug-in, combinând un motor turbo pe benzină de 1.6 litri și 200 de cai putere, care respectă prevederile standardului de emisii Euro 6d-TEMP, cu un sistem de propulsie cu două motoare electrice de 109 cai putere și o baterie litiu-ion cu o capacitate de 13,2 kWh. SUV-ul poate parcurge 100% electric până la 50 de kilometri (WLTP).

FORD RAPTOR

Dacă pasionații de cai putere și adrenalină pe asfalt au la dispoziție fel de fel de versiuni de performanță ale modelelor de stradă și mașini sport, la amatorii de off-road nu s-a gândit niciun constructor. Până acum, însă! Ford a interpretat pick-up-ul Ranger după rețeta „Focus – Focus RS“ și a ieșit Ranger Raptor, un off-roader dezvoltat pentru aventuri extreme de divizia Ford Performance.

KIA XCEED

Combinând stilul practic cu manevrabilitatea unui hatchback, Kia XCeed este o alternativă mai sportivă la SUV-urile compacte tradiționale. Interesant, chiar dacă seamănă bine cu fratele său, singurele elemente ale caroseriei împrumutate de la hatchback sunt portierele față. Iar design-ul general al mașinii este mai dinamic și mai emoțional.

VOLKSWAGEN ID.3

După scandalul DieselGate, Volkswagen s-a reinventat punând mobilitatea electrică în prim plan. Iar Volkswagen ID.3 are toate șansele să devină un nou model-fenomen, un fel de Golf al compactelor electrice. În funcție de bateria aleasă, mașina oferă o autonomie cuprinsă între 330 de kilometri și 550 de kilometri, conform WLTP.

PEUGEOT 508

Cu o siluetă autentică de coupé în patru uși, portiere cu geamuri fără ramă și un design interior ce bate ușor la ușa premium, cea de-a doua generație Peugeot 508, mai ales versiunea GT, demonstrează că sedanul de clasă medie nu a murit. Iar planșa de bord cu design în scări și consola centrală minimalistă, cu ecran HD sensibil la atingere de 10 inch și claviatură ca de pian, conferă habitaclului originalitate și un aer rafinat aparte.

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

TEHNOLOGIE

Hypercar-ul calculatoarelor

Dacă pasionații de mașini și cai putere au la dispoziție o listă destul de lungă de hypercar-uri, de automobile cu performanțe și prețuri amețitoare, cu șapte cifre, precum Bugatti Chiron, Lamborghini Veneno sau Koenigsegg CCXR Trevita, Apple Mac Pro 2019 va rămâne în istorie drept primul „hypercar" al calculatoarelor.

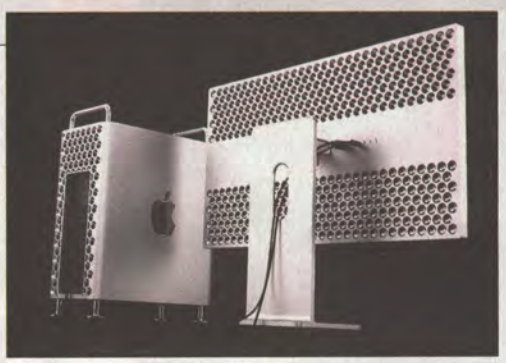

APPLE A LANSAT PRIMA GAMĂ dedicată profesioniștilor, Mac Pro, în 2006. Dacă prima generație avea o carcasă metalică rectangulară și două procesoare dual-core Xeon Woodcrest, în 2013, cea de-a doua generație a adoptat un design cilindric, mult mai compact, și a fost dotată de bază cu un procesor 12-core Xeon E5. Acum, însă, cea de-a treia generație Mac Pro a revenit la arhitectura rectangulară originală și a fost proiectată să poată oferi cel mai înalt nivel de performanță, extindere și capacitate de configurare. Carcasa din aluminiu, cu găuri rotunde și ușor proeminente, atent proiectate pentru a disipa cât mai eficient căldura și a garanta o ventilare optimă, după modelul motoarelor de motocicletă răcite cu aer, ascunde o structură din oțel inoxidabil și permite accesul la componente din aproape orice unghi.

Pentru ca fanii Mac obișnuiți de mulți ani cu silențiozitatea desktop-urilor și laptop-urilor Apple să fie siguri că nu negociază liniștea din birou, carcasa noului Mac Pro nu este dotată cu sistem de răcire cu apă sau ventilatoare zgomotoase, ci cu trei ventilatoare frontale silențioase, cu rotor mare și pale proiectate după o tehnologie folosită de producătorii de anvelope pentru profilarea benzii de rulare a cauciucurilor, care, în funcție de turație, produc zgomot pe frecvențe diferite, studiate să se anuleze reciproc. De asemenea, noul Mac Pro are în spate o suflantă, care scoate căldura din carcasă. Iar unitatea centrală poate fi pusă și pe roți, contra unei sume suplimentare de 400 de dolari.

Specificații impresionante

În configurația de bază, Mac Pro 2019 vine cu 32 GB de memorie RAM, procesor octa-core Intel Xeon, placă grafică Radeon Pro 580X și hard disk SSD de 256 GB. Dar, cum calculatorul este conceput pentru profesioniști care au nevoie de performanțe de top pentru randări, utilizarea a fel de fel de mașini și instrumente virtuale sau testarea de aplicații iOS, de exemplu, „hypercar"-ul Mac Pro poate ajunge la specificații greu de imaginat.

Concret, cel mai performant Mac Pro 2019 este pus în mișcare de un procesor Intel Xeon W 2.5 GHz cu 28 de nuclee, care în „Turbo Boost" ajunge la 4.4 GHz, și de 1,5 TB de memorie RAM – 12 sloturi a câte 128 GB fiecare. De asemenea, „mașinăria" are două hard disk-uri SSD de 2 TB fiecare, iar Apple a anunțat că, în viitorul apropiat, va fi disponibilă și o versiune cu spațiu de stocare de 8 TB. Grafica este asigurată de două plăci AMD Radeon Pro Vega II Duo, ambele cu câte două GPU-uri (Graphic Processing Unit) și 32 GB de RAM dedicați fiecărui GPU. Iar pentru ca animațiile 3D și procesarea video să „zboare", există o placă Mac Pro Afterburner proiectată special să ruleze simultan trei stream-uri video la rezoluție 8K sau până la 12 stream-uri video la rezoluție 4K, cu codec-uri Apple ProRes și ProRes RAW. Suficient? Nu. Mac Pro-ul dispune și de opt sloturi pentru expansiune PCI Ex-

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

press - patru sloturi cu lățime dublă, trei sloturi cu o singură lățime și un slot la jumătate de lungime preconfigurate cu cardul Apple I/O.

Datele de pe Mac Pro sunt protejate de cipul de securitate Apple T2. Acesta integrează procesoare separate într-un singur cip. De asemenea, previne manipularea nivelurilor fundamentale de software și se asigură că sunt încărcate doar programele de operare a sistemului autorizate de Apple.

Dacă în configurația de bază prețul pornește de la 5.999 de dolari, „hypercar"-ul Mac Pro costă, cu toate opțiunile, peste 52.500 de dolari.

Monitor cu nano-textură

Pentru ca „hypercar"-ul calculatoarelor să fie complet, acesta trebuie asociat cu monitorul Pro Display XDR, primul ecran Retina 6K de 32 de inch. Monitorul are o rată de contrast de 1.000.000:1, luminiozitate de până la 1.600 de niți, unghi de vizualizare super larg și peste un miliard de culori. Acronimul „XDR" vine de la „Extreme Dynamic Ranger" și se referă la o tehnologie de retroiluminare revoluționară, complet superioară HDR-ului.

Ecranul monitorului Pro Display XDR este proiectat pentru a avea un grad de reflexie extrem de mic. Iar dacă utilizatorul lucrează într-un mediu cu iluminare fără control, există o versiune mată, inovatoare, cu sticlă cu nano-textură.

Ecranele mate obișnuite au un înveliș care se adaugă la suprafața lor pentru a dispersa lumina. Dar aceste învelișuri reduc contrastul și produc în același timp opacitate și strălucire nedorite. Nano-textura de pe Pro Display XDR este gravată în sticlă la nivel de nanometru. Rezultatul? Un monitor cu o calitate superioară a imaginii, care menține contrastul în timp ce dispersează lumina pentru a reduce reflexiile la minimum.

Monitorul Pro Display XDR 6K are și el un preț pe măsură - 5.999 de dolari. Iar dacă doriți și un suport special pentru acesta, mai trebuie să scoateți din buzunar 999 de dolari. Prin urmare, o configurație completă, calculator plus monitor, poate ajunge la aproape 60.000 de dolari. Însă puteți adăuga încă șapte monitoare, fiecare placă AMD Radeon Pro Vega II Duo GPU suportând câte patru.

AVENTURA lui Bill Clinton cu Monica Lewinsky va fi ecranizată în cel de-al treilea sezon al serialului „American Crime Story", cu Clive Owen în rolul președintelui.

Afacerea Lewinsky îl clatină pe Clinton

7 IANUARIE 1999: ÎNCEPE, ÎN SENAT, PUNEREA SUB ACUZARE A președintelui american Bill Clinton, pentru sperjur și obstrucționarea justiției, în afacerea Lewinsky. Clinton fusese acuzat de hărțuire sexuală de o funcționară a statului Arkansas, Paula Jones, și că i-ar fi cerut stagiarei sale, Monica Lewinsky, să depună mărturie mincinoasă în acest caz.

Aventura lui Clinton cu stagiara sa a început în 1995 și s-a încheiat în 1997, când tânăra a fost transferată la Pentagon. Acolo, i-a povestit colegei sale, Linda Tripp, despre aventura amoroasă cu președintele, Tripp înregistrând confesiunea. În 1998, când aventura devine publică, Clinton neagă relația. Rămâne celebră declarația sa: „Nu am întreținut relații sexuale cu acea femeie, domnișoara Lewinsky". Ulterior, președintele admite că a avut „contacte intime nepotrivite" cu stagiara sa.

Camera Reprezentanților îl pune sub acuzare pe președinte, dar este achitat de Senat, în februarie 1999. Clinton și-a dus la final cel de-al doilea mandat la Casa Albă și s-a bucurat de simpatia americanilor, în ciuda scandalului. Lewinsky, care a declarat de mai multe ori de-a lungul vremii că relația sexuală cu președintele a fost consensuală, s-a mutat în Marea Britanie și a început să militeze împotriva bullying-ului. În 2014, a publicat în *Vanity Fair* un eseu intitulat „Supraviețuire și rușine", în care a vorbit despre cum i-a afectat viața scandalul.

În 1999, Clinton devenea cel de-al doilea președinte pus sub acuzare în Congres, după Andrew Johnson, în 1868 (pentru că se opusese acordării de drepturi civile, după Războiul Civil). Richard Nixon a demisionat în 1974, înainte să fie judecat, în urma afacerii Watergate. Președintele Donald Trump se confruntă acum cu acuzațiile de abuz de putere și obstrucționarea Congresului, în cadrul procedurii de suspendare declanșată de democrați.

27 DECEMBRIE-9 IANUARIE

Divorțul de catifea

1 ianuarie 1993: Cehoslovacia se scindează în mod pașnic în Cehia și Slovacia, după 75 de ani de existență a acestui stat. Fostul stat Cehoslovacia apăruse în octombrie 1918, după disoluția Imperiului Austro-Ungar. În iulie 1992, parlamentul de la Bratislava a votat o declarație de independență, iar la scurt timp ea a fost acceptată de președintele ales al Cehiei, Vaclav Klaus. Președintele în funcție al Cehiei, Vaclav Havel, a demisionat din funcție, întrucât se opunea acestei separări.

Comuniștii instaurează republica

30 decembrie 1947: Regele Mihai I este forțat să abdice și să renunțe la conducerea statului. Este proclamată Republica Populară Română (RPR). Regele Mihai ar fi fost șantajat să demisioneze sub amenințarea că 1.100 de tineri reținuți după manifestația din 8 noiembrie 1945 vor fi împușcați. În seara acelei zile a fost proclamată Republica Populară Română. Regele Mihai a părăsit România la 3 ianuarie și a plecat cu trenul regal la Lausanne, în Elveția.

Regele ia banii pe fereastră

31 decembrie 1695: În Anglia regelui William al III-lea se introduce impozitul pe ferestre, pe care populația învață repede cum să-l ocolească: pur și simplu se zidesc ferestrele cu cărămizi. Proprietarii au profitat de prevederea potrivit căreia fiscul lua în calcul pentru plată numai geamurile dinspre stradă. Proprietarii se vor adapta situației, folosind la maximum curțile interioare și grădinile. Taxa pe ochiul de geam a fost abrogată abia în 1851. Franța a avut o taxă asemănătoare, între 1792 și 1926.

FOTO: WIKIPEDIA

Magic FM
always great music
magicfm.ro
Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:
- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament / Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Alege inteligent!
Inspiră-te!
Conectează-te!

CCIR Business Center

CCIR Business Center vine în întâmpinarea antreprenorilor şi tuturor firmelor interesate să aibă sediul sau spaţii pentru birouri în Bucureşti. Destinaţia perfectă de business, CCIR Business Center deschide orizonturi pentru o zonă inovativă şi puternică a oraşului şi îndeplineşte cele mai înalte cerinţe ale unei locaţii de business, potrivită pentru o gamă largă de clienţi şi activităţi.

Cu atenţie la nevoile clienţilor şi la profilele lor variate, CCIR Business Center respectă cerinţele pieţei şi urmăreşte nevoile companiei tale. Datorită amplasării sale, Centrul oferă combinaţia perfectă între entuziasm şi ambianţă plăcută care va inspira angajaţii dumneavoastră să excelеze în fiecare zi.

Contact: Birou Administrare Spaţii şi Evenimente
Tel.: 021.319.00.78, Fax: 021.319.01.56, e-mail: evenimente@ccir.ro
www.ccir.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025